



REPUBLIKA E SHQIPËRISË
KËSHILLI KOMBËTAR I TERRITORIT

MIRATOHET
KRYETARI I K.K.T-së
Z. EDI RAMA

N/KRYETAR I K.K.T-së
Znj. EGLANTINA GJERMENI

Kryetari i Këshillit të Bashkisë
Znj. MIMOZA LULAJ

Miratur me Vendim të Këshillit të Bashkisë
Nr. 6 / Datë. 20.02.2016

Kryetari i Bashkisë
Z. ADRIATIK ZOTKAJ



PLANI I PËRGJITHSHËM VENDOR I BASHKISË POLIÇAN
PLANI I ZHVILLIMIT TË TERRITORIT

MIRATUAR ME VENDIMIN E K.K.T-së Nr.4, datë 08.02.2017

| DPKZHT | OLIGERT DYRMISHI | |
|---|---|--|
| Studio Projektuese: (Përfaqësuesi Ligjor) | GAIA S.A. MELETON DIMITRIOS MAMOUNIS | Nr.Lic. 554 |
| Planifikues Urban | Kornilia Kalkopoulou | Nr.Lic. 18480 |
| Inxhinier Transporti | Marios Miltiadou | Nr.Lic. 19024 |
| Inxhinier Gjeologo-Inxhinierik dhe Hidrogjeologjik | Eygenia Karanasiopoulou | Nr.Lic. 20443 |
| Inxhinier Mjedisi | Efstathios Oikonomou Diana Bardhi | Nr.Lic. 82492 Nr.Lic. LN-9869-07-0215 |
| Inxhinier Agronom | Vasileios Tziakas | Nr.Lic. 16868 |
| Inxhinier Hidroteknik | Vasileios Strakalis | Nr.Lic. 16946 |
| Inxhinier Elektrik | Georgios Bellas | Nr.Lic. 19041 |
| Ekspert GIS | Odyseas Spiroglou | Nr.Lic. 83636 |
| Ekspert Ligjor | Etmira Kanani | Nr.Lic. 7682 |
| Arkitekt | Elton Toska Boriana Golgota | Nr.Lic. A.0840/1 Nr.Lic. A.1193 |

TABELA E PËRMBAJTJES

| | |
|--|----|
| PARATHËNIE..... | 4 |
| 1. SHFRYTËZIMI I TOKËS DHE PLANI I ZONIMIT | 9 |
| 1.1. Ndarja e territorit në sisteme territoriale | 9 |
| 1.2. Kategoritë kryesore dhe nënkategoritë..... | 11 |
| 1.3. Ndarja e territorit në njësi..... | 14 |
| 1.4. Pozicionimi i shërbimeve dhe rrjeteve kryesore të infrastrukturave | 16 |
| 1.5. Zonat e mbrojtura të rëndësisë kombëtare | 17 |
| 1.6. Zonat kryesore të zhvillimit ekonomik dhe urban..... | 18 |
| 1.7. Tipologjitë territoriale të propozuara | 19 |
| 1.8. Plani i Detajuar Vendor | 21 |
| 1.9. Shpërndarja e popullsisë në territor..... | 22 |
| 1.10. Plani i strehimit..... | 24 |
| 1.11. Instrumentet për drejtimin e zhvillimit | 25 |
| 2. PLANI I MBROJTJES SË MJEDISIT | 27 |
| 2.1. Propozime, drejtimet dhe masat për trajtimin e ndikimeve në mjedis të Planit..... | 27 |
| 2.1.1. Hyrje..... | 27 |
| 2.1.2. Trajtimi i ndikimeve në terren | 27 |
| 2.1.3. Trajtimi ndikimeve në ajër dhe tek faktorët klimatikë..... | 28 |
| 2.1.4. Trajtimi i ndikimeve në ujëra..... | 28 |
| 2.1.5. Trajtimi i ndikimeve në biodiversitet..... | 29 |
| 2.1.6. Trajtimi i ndikimeve mbi mbetjet | 30 |
| 2.1.7. Trajtimi i ndikimeve në mjedisin akustik-zhurmat..... | 30 |
| 2.1.8. Trajtimi i ndikimeve në popullsi dhe në asetet aktive | 31 |
| 2.1.9. Trajtimi i ndikimeve mbi trashëgiminë kulturore | 31 |
| 2.1.10. Trajtimi i ndikimeve mbi peizazhin | 31 |
| 2.1.11. Parashtrimi i varianteve për zgjidhje të problematikes të hotspot-eve..... | 32 |
| 2.1.12. Konkluzion për trajtimin e ndikimeve mjedisore të propozimeve të Planit..... | 34 |
| 2.2. Program Monitorimi i Ndikimit në Mjedis | 34 |
| 3. INFRASTRUKTURA PUBLIKE DHE PLANI I SHËRBIMEVE..... | 42 |
| 3.1. Infrastruktura publike | 42 |
| 3.2. Vlerësime nga Planet e niveleve të tjera | 48 |
| 3.3. Tipologjia, cilësia, shpërndarja dhe rrezja e mbulimit të shërbimeve sociale..... | 49 |



| | |
|--|-----|
| 4. PLANI I VEPRIMIT STRATEGJIKË/ PRIORITARE DHE PROJEKTET PILOT TË ZHVILLIMIT..... | 60 |
| 4.1. Plani i Veprimit | 60 |
| 4.2. Plani e investimeve kapitale | 71 |
| 4.3. Ndryshimet e nevojshme në kuadrin ligjor dhe administrativ në nivel vendor..... | 75 |
| 4.4. Projekte Prioritare / pilote të zhvillimit..... | 76 |
| 4.5. Termat e Referencës së Planit të Detajuar Vendor..... | 88 |
| 4.6. Treguesit për monitorimin e zbatimit të PPV-së | 89 |
| 4.7. Evidentimi i faktorëve që mund të shkaktojnë një rishikim të pjesshëm të PPV-së | 91 |
| 5. KAPACITETI INSTITUCIONAL | 92 |
| 5.1. Kontrolli i zhvillimit aktual të planifikimit dhe zbatimit të procedurave të përdorura në Bashki..... | 92 |
| 5.2. Personeli dhe nevojat e burimeve të Bashkisë | 94 |
| 5.3. Zhvillimi i Kapaciteteve bashkiake-Propozime për Planin e Përgjithshëm Vendor | 100 |
| RAPORT PËR KONSULTIMIN PUBLIK (FAZA 3) | 116 |
| SHËNIME DHE REFERENCA | 118 |

PARATHËNIE

Ky material është pjesë e Fazës së 3-të të studimit "HARTIMI I PLANIT TË PËRGJITHSHËM VENDOR", të Bashkisë Poliçan. Dokumenti konsiston në rishikimin e pikave më të rëndësishme të Planit të Zhvillimit të Territorit, i cili shoqërohet nga tabelat e Shtojcës I, "Për formatin e tekstit të Planit të Përgjithshëm Vendor" sipas VKM nr. 671, datë 29/07/2015, "Për miratimin e rregullores së planifikimit të territorit".



| 1. Të dhëna të përgjithshme për bashkinë | | |
|--|---|--|
| Emërtimi | Vlera dhe njësia | Specifikime |
| Sipërfaqja e njësisë vendore | 27,203.04 ha | Sipërfaqe truall, tokë bujqësore etj. |
| Numri i popullsisë ekzistuese | 10,953 banorë | Popullsia për çdo njësi të qeverisjes vendore |
| Zona të rëndësishme kombëtare dhe zona të mbrojtura natyrore dhe kulturore | Zona të mjedisit natyror dhe kulturor: 4,164.69 ha Zonë e rëndësishme kombëtare TAP:789 ha | Sipas legjislacionit të posaçëm dhe ligjit për planifikimin dhe zhvillimin e territorit |
| Sipërfaqe e miratuar zonash informale | - | |
| Problematika mjedisore | Ndotje e burimeve ujore nga aktiviteti bujqësor. Degradim i akumuluar nga aktiviteti industrial i mëparshëm. Rëndim mjedisor nga mungesa e infrastrukturës teknike. | Përmenden shkurt faktet duke marrë në konsideratë vendndodhjen e elementeve që ndikojnë negativisht mjedisin dhe shëndetin e njeriut |

| 2. Propozime të PPV-së | | |
|--|---|---|
| Emërtimi | Vlera dhe njësia | Specifikime |
| Lloji i zhvillimit të pritshëm në 15 vitet e ardhshme | Përmirësim funksional - estetik dhe organizim i vendbanimeve. Zhvillimi rural (modernizim, transformim). Zhvillim i zonave ekonomike të organizuara (ndërtim të mesëm - të ulët, shërbime). Shfrytëzim i zonave ushtarake. | Shprehen shkurtimisht ndryshimet në përdorimin e tokës, përdorimet e reja të tokës etj. |
| Përdorimet kryesore të propozuara të tokës | Bujqësi, Industri dhe ekonomi, Aktivitete sociale dhe rekreative | Bazuar në kategoritë bazë dhe nënkategoritë e përdorimit të tokës |
| Numri i popullsisë së pritshme shtesë në 15 vitet e ardhshme | 2,094 banorë | Vlerësimi sipas parashikimeve demografike |
| Sipërfaqja e përgjithshme e ndërtimit të shtuar për banim | 224.07 ha | Sipërfaqja që pritet të shtohet për banim në 15 vitet e ardhshme |
| Sipërfaqja e përgjithshme e ndërtimit të shtuar jo për banim | 75.20 ha | Specifikimi i funksioneve biznes, tregti, industri etj. |
| Sipërfaqe e përgjithshme e zonave në mbrojtje | - | Zonat e mbrojtura, zona për konservim etj. |
| Sipërfaqe e përgjithshme e banesave për strehim social | 1.5 ha | |
| Sipërfaqe të gjelbra shtesë | 40.13 ha | Parqe, pyje etj. |
| Numri i njësive strukturore | 437 | |

| 3. Të dhëna financiare | | |
|--|---|---|
| Emërtimi | Vlera dhe Njësia | Specifikime |
| Vlera e përgjithshme e planit e investimeve kapitale | 15,863,144,072.23 lekë (114,585,165.05 €) | Duhet të jetë në përputhje me programin buxhetor afatmesëm |
| Fazat e zbatimit të zhvillimit | I: 2016-2018 II: 2019-2020 III: 2021-2025 IV: 2026-2030 | Të ndara në periudha brenda vlefshmërisë kohore të planit për njësitë strukturore përkatëse |
| Studimin teknik të para-fizibilitetit | investime prioritare: 1,908,415,100.26 lekë (13.785.165,05 €) rrugë: 72.34% ndërtimi i rrjeteve të ujitjes, furnizimit me ujë dhe kanalizimeve: 15.42% rigjenerim dhe infrastruktura të tjera: 12.24% | Argumentohet zgjidhja e propozuar dhe kostot e përafërta me zërat kryesorë |

| 4. Dokumenti i PPV-së për dorëzim | | | | |
|-----------------------------------|------------------------------------|--|-------------------|--------------------|
| Nr. | Kapitulli/Dokumenti | Hartohet/Miratohet | Referenca ligjore | Lista e kontrollit |
| 1. | Strategjia territoriale | Hartohet dhe miratohet | Neni | ✓ |
| 2. | Analiza dhe vlerësimi i territorit | Hartohet dhe miratohet si pjesë e planit | Neni | ✓ |
| 3. | Parashikimet e planit | Hartohet dhe miratohet si pjesë e planit | Neni | ✓ |
| 4. | Vlerësimi strategjik mjedisor | Hartohet dhe miratohet | Neni | ✓ |
| 5. | Materiali hartografik | Hartohen dhe miratohen | Neni | ✓ |
| 6. | Rregullorja e PPV-së | Hartohet dhe miratohet | Nenet | ✓ |

| 5. Hartat bashkëlidhur dokumentit të shkruar të PPV-së sipas rregullores së planifikimit | | | | | |
|--|---|--|----------|---|--------------------|
| Nr. | Tematika e hartës | Lloji i hartës | Shkalla | Kodi i hartës | Lista e kontrollit |
| 1. | Harta bazë | Harta bazë vektoriale e njësisë vendore dhe topografia | 1:50,000 | H.01 (Faza I) | ✓ |
| 2. | Vizioni strategjik i zhvillimit të territorit | Drejtimit kryesor të planifikimit dhe zhvillimit të territorit; objektivat; fazat kohore të zbatimit të programeve. | 1:50,000 | H.02 (Faza II) | ✓ |
| 3. | Elementet ekzistuese të territorit | Topografik; gjeologo-inxhinierik; hidrogeologjik dhe hidrografik; e makrozonimit dhe, sipas rastit, mikrozonimit sizmik; boniteti i tokave; burimet natyrore, si: mjedise pyjore, kullota, sipërfaqe ujore, rezervate, miniera dhe të tjera të kësaj natyre; zonat e mbrojtura natyrore dhe të trashëgimisë kulturore dhe historike. | 1:50,000 | H.03, H.04, H.23, H.24, H.25, H.26, H.27, H.29, H.30 (Faza I) | ✓ |
| 4. | Pozicionimi strategjik në | Kufijtë territorialë në rajon; Identiteti historik, urban, | 1:50,000 | H.07 (Faza I) | ✓ |



| | | | | | |
|-----|--------------------------------|---|---------------------|---|---|
| | raport me rajonin | ekonomik | | | |
| 5. | Vlerësimi ekonomik | Pozicionimi dhe përqëndrimi i burimeve dhe poleve ekonomike lokale; elementet e konkurrueshmërisë; shpërndarja e sektorëve dhe e fuqisë punëtore. | 1:50,000 | H.08 (Faza I) | √ |
| 6. | Vlerësimi social | Shërbimet sociale; shkollat; shëndetësia | 1:50,000 | H.09 (Faza I) | √ |
| 7. | Vlerësimi demografik | Përqëndrimi i popullsisë në territor; lëvizjet e popullsisë në vite; shpërndarja e popullsisë në nivel banese dhe për tipologji banesash; sipërfaqen e banimit për person sipas tipologjive të banesave; numri i banesave në një strukturë banimi sipas tipologjive në territor. | 1:50,000 | H.10 (Faza I) | √ |
| 8. | Analiza e planeve të mëparshme | Përdorimi i tokës; infrastrukturat; intensiteti i ndërtimit. | 1:10,000 | H.11 (Faza I) | √ |
| 9. | Pronat | Përdorimi i pronave publike; problemet në marrëdhëniet e pronësisë në territor; zonat informale sipas llojeve dhe ecurisë së integritetit | 1:50,000 | H.12A (Faza I) | √ |
| 10. | Rëndësia kombëtare | Zonat dhe strukturat | 1:50,000 | H.13 (Faza I) | √ |
| 11. | Problemet mjedisore | Vendndodhja e elementeve ndotëse dhe me ndikim negativ; Shkalla e ndikimit negativ të burimeve ndotëse në territor | 1:50,000 | H.14 (Faza I) | √ |
| 12. | Përdorimi ekzistues i tokës | Kategori bazë; nënkategoritë; funksionet dhe aktivitetet | 1:50,000 1:5,000 | H.15A H.15B (Faza I) | √ |
| 13. | Infrastrukturat | Furnizimi me ujë; ujërat e zeza; mbetjet urbane; rrugët; ndriçimi; transporti; lidhja me infrastrukturat kombëtare | 1:50,000 | H.16 (Faza I) | √ |
| 14. | Cilësia fizike e strukturave | Nivelet e cilësisë; rekomandime për riparim, rigjenerim, rihvillim. | 1:50,000 | H.17 (Faza I) | √ |
| 15. | Tipologjitë hapësinore | Zona sipas njëtrajtshmërisë së llojit dhe volumit të strukturave, mënyrës së vendosjes në parcelë dhe në territor, skemës rrugore dhe të hapësirave publike, si dhe lartësisë së strukturave | 1:50,000 1:5,000 | H.18A H.18B (Faza I) | √ |
| 16. | Periferaliteti | Zona sipas: largësisë nga qendra e zonës së banuar; largësisë nga qendrat e punësimit; lidhjes me rrjetet e infrastrukture dhe sigurimii të shërbime sociale; nivelit të përafërt të të ardhurave të shtresave shoqërore; plotësimi me funksione sipas kategorive bazë të përdorimeve të tokës; | 1:50,000 | H.19A, H.19B, H.35A, H.35B (Faza I) | √ |

| | | | | | |
|-----|--|--|-------------------------|--|---|
| | | nivelit të kriminalitetit dhe sigurisë së jetës; problemeve të ndryshme sociale përfshirë përjashtimin social. | | | |
| 17. | Elemente të veçanta territoriale | Objekte dhe struktura, natyrore apo artificiale, me ndikim në qytet dhe hapësirë-formim | 1:50,000 | H.20 (Faza I) | √ |
| 18. | Nevojat për strehim | Zona sipas nevojës dhe cilësisë | 1:50,000 | H.17 (Faza I) H.07 (Faza II) | √ |
| 19. | VSM | Hartat përshkuese, analizuese dhe vlerësuese | 1:50,000 | H.01, H.02, H.03, H.04, H.05, H.06 (Faza IV) | √ |
| 20. | Parashikimi i përdorimit të tokës | 5 sistemet; kategoritë bazë dhe nënkategoritë; funksione dhe aktivitete; qendrat, polet, korridoret kryesore të zhvillimit ekonomik; tipologjitë e parashikuara hapësinore; zonat e rëndësishme kombëtare; njësitë strukturore; zonat me prioritet zhvillimi; zonat për PDV; shpërndarja e popullsisë; plani i strehimit; të tjera | 1:50,000 1:5,000 | H.18.1-18.4- 18.6-18.10, H.18.2A -18.3A, H.18.5A - 18.11A, H.18.7A -18.8A -18.9A H.18.2B -18.3B, H.18.5B - 18.11B, H.18.7B -18.8B -18.9B, H.18.7C -18.8C -18.9C (Faza III) | √ |
| 21. | Shërbimet dhe infrastrukturat e propozuara | Rrjetet e infrastrukturave; Objektet e shërbimeve sociale dhe rrezet e mbulimit | 1:50,000 1:5,000 | H.19.1.A, H.19.2.A, H.19.3, H.19.5.A, H.19.6.A H.19.1.B, 19.1.C, H.19.2.B, H.19.5.B, H.19.5.C, H.19.6.B (Faza III) | √ |
| 22. | Instrumente të drejtimit të zhvillimit | Zonat për transferim të së drejtës për zhvillim; Zona për intensitet me kushte; Zona për zhvillim të detyrueshëm të tokës; Zonat e preferimit; Zonat e pezullimit të zhvillimit; Zonat për servitut publik | 1:5,000 | H.20 (Faza III) | √ |
| 23. | Plani i veprimeve | Harta e fazimit të zhvillimit sipas njësive strukturore dhe sipas infrastrukturave; Tjetër sipas rastit | 1:50,000 1:5,000 | H.21A H.21B (Faza III) | √ |

1. SHFRYTËZIMI I TOKËS DHE PLANI I ZONIMIT

1.1. Ndarja e territorit në sisteme territoriale

Strategjia e propozuar territoriale ka për qëllim zhvillimin e qëndrueshëm dhe të balancuar të Bashkisë. Objektivat strategjike të përcaktuara në aksin e prioritetëve dhe politikave, sipas rradhës së tyre përkthehen në projekte dhe ndërhyrje specifike të propozuara. Ndërhyrjet e propozuara mund të shoqërohen me ndryshime në masën dhe gjendjen e sistemeve ekzistuese territoriale, siç përcaktohet në VKM nr. 671, datë 29.07.2015, "Për miratimin e rregullores së planifikimit të territorit", dhe janë reflektuar në fazën e I-rë. Në shumicën e rasteve, ndryshimet në sistemet territoriale janë të pritshme, dhe korrespondojnë direkt me objektivin e ndërhyrjeve duke shërbyer për:

- a) ruajtjen/mbrojtjen e mëtejshme të sistemit territorial,
- b) zgjidhjen e konflikteve midis sistemeve territoriale dhe
- c) sigurimin e pajtueshmërisë / plotësueshmërisë midis sistemeve territoriale.

Në disa raste, ndryshimi i karakterit të përdorimit të një sipërfaqeje toke mund të shkaktojë efekte negative në ndonjë nga sistemet, kryesisht në atë natyror. Në kuadër të VSM do të bëhet një vlerësim i ndikimeve të mundshme mjedisore dhe do të propozohen masa për të monitoruar dhe për zbutur këto ndikime.

Ndryshimet sipërfaqësore/sasiore në sistemet territoriale lindin si për shkak të sipërfaqes që kërkohet për zhvillimin e një vepre, ashtu edhe prej kushteve që duhet të plotësohen në zonën përreth (mbrojtja, distanca minimale, etj) duke u bazuar në legjislacionin aktual (si edhe angazhimin dhe dëshirën institucionale). Duke pasur parasysh se një projekt mund të përfshijë një zone të caktuar, e cila ndryshon karakterin/përdorimin dhe kalon më pas nga një sistem territorial në një tjetër, mund të bëjmë një vlerësim të përafërt të ndryshimeve nga sistemi në sistem, në bazë të krahasimit të shpërndarjes aktuale të përqindjes së sipërfaqes së përgjithshme të Bashkisë në pesë sistemet territoriale dhe të raportit që hartohet pas implementimit të projekteve të propozuara në planin e veprimit (shih. tabelën 1.1.1).

Gjithashtu, pavarësisht nga ndryshimet në zonën e zënë nga sistemet territoriale, dalin dhe ndryshime të tjera cilësore, ndryshime në cilësinë e mjedisit urban, bujqësor, natyror etj. Përmirësimi i karakteristikave të cilësisë është një element bazë dhe i synuar për ndërhyrjet. Për çdo ndikim negativ do të bëhet një vlerësim përkatës në nivelin e Studimit të Ndikimit në Mjedis të specializuara.

Lidhur me shpërndarjen e territorit të Bashkisë sipas pesë sistemeve, pjesa më e madhe e tij 69.90% (69.90%) mbulohet nga zona natyrore, përkatësisht toka me bimësi pyjore, shkurre, vegjetacion barishtor (kullota) me bimësi të rrallë ose pa bimësi dhe sipërfaqe me kombinimet e mësipërme. Tokat e klasifikuara si sistem natyror territorial janë kodrinore, kodrinore-malore dhe shtrihen në të gjithë territorin e Bashkisë (dmth nuk paraqesin përqëndrim apo dendësi) përkrah me sistemet e tjera territoriale që përfshihen sipas vendit. Elementë të veçantë të sistemit natyror territorial janë zonat natyrore të mbrojtura (Parku natyror Balloll, pjesë e Parkut Kombëtar të Tomorrit etj).

| SISTEMET E PËRDORIMIT TË TOKËS | Sipërfaqja e vlerësuar pas aplikimit të projekteve të propozuara |
|-----------------------------------|--|
| | përqindja % |
| Sistemi natyror | 69.90 |
| Sistemi ujor | 1.38 |
| Sistemi bujqësor | 23.58 |
| Sistemi urban | 3.43 |
| Sistemi infrastrukturor | 1.71 |

Tabela 1.1.1: Shpërndarja e sipërfaqes së tokës së Bashkisë në pesë sistemet territoriale pas implementimit të propozimeve të planit të veprimit

Për sa i përket sipërfaqes së territorit e cila është e mbuluar nga toka bujqësore të kultivuara, ato paraqiten uniforme, të gjera dhe të vendosura në luginën fushore të Osumit, paralel dhe në të dyja anët e lumit e të rrugës kombëtare dhe në shumicën e tyre ujiten kryesisht me puse private. Sipërfaqet e mbetura të sistemit territorial bujqësor janë zhvilluar të shpërndara anës rrugëve, lumenjve dhe rreth vendbanimeve ekzistuese e hapësirave të banimit. Tokat bujqësore në pjesën fushore, në lindje, përdoren kryesisht për kultivimin e frutave dhe perimeve, serave, kulturave shumëvjeçare (grurë, misër, thekër) dhe vreshtave, ndërsa në perëndim, në pjesën më malore, shtrihen kultura shumëvjeçare (arrë, mollë, dardhë, gorica etj), vreshta dhe ullishte.

Sistemet territoriale natyrore dhe bujqësor ndikohen kryesisht nga ndërhyrjet dhe projektet e infrastrukturës teknike, si akset e reja rrugore të rëndësisë kombëtare dhe vende ose vepra të një rendësie sekondare siç janë infrastruktura e domosdoshme e kanalizimeve të ujrave të zeza, furnizimit me ujë, vepra për mbrojtjen nga përmbytjet, mbrotjet lumore etj. Duke pasur parasysh se rrjeti rrugor është i mbuluar kryesisht me rrugë të paasfaltuara (përveç rrugës shtetërore SH72) dhe paraqet mjaft probleme, punimet e propozuara rrugore janë të nevojshme për të përmirësuar aksesin brenda Bashkisë dhe lidhjen e tij me rajonin. I nevojshëm gjykohet modernizimi dhe zgjerimi i infrastrukturave të tjera, energjisë, hidrocentraleve, etj.

Të gjitha ndërhyrjet e propozuara në infrastrukturën teknike gjykohen të nevojshme për përmirësimin e standardeve të jetesës dhe mbajtjen e popullsisë në zonë. Në çdo rast duhet të bazohemi në mbrojtjen dhe ruajtjen e territoreve fqinje natyrore dhe rurale. Përqindja e ndryshimit në sistemin natyror dhe bujqësor është e vogël dhe nuk ndikon në ekosistemet e mbrojtura. Për më tepër, infrastruktura teknike e propozuar nxit dhe respekton mbrojtjen e mjedisit. Për shembull, mirëmbajtja dhe rritja e cilësisë së rrugëve rurale do të lehtësojë aksesin në zonat e largëta dhe përballimin e fatkeqësive natyrore, ndërsa ndërtimi i impjanteve të trajtimit të ujërave të zeza do të zvogëlojë ndikimet negative në mjedis dhe do të përmirësojë cilësinë e jetës.

Për sa i përket sistemit ujor, përfshin një rrjet hidrografik të pasur, duke patur parasysh në mënyrë të veçantë lumin Osum. Sipërfaqja e burimeve ujore sipërfaqësore nuk është prekur nga strategjia e propozuar, e cila favorizon ndërhyrjet që reduktojnë ndikimet negative në burimet ujore (duke promovuar bujqësinë organike, menaxhimin e integruar të mbetjeve të lëngshme, etj).

Zonat e banimit (sistemit territorial urban) zhvillohen të shpërndara. Në pjesën perëndimore janë të shpërhapura vendbanime të vogla, që ndajnë karakteristika të përbashkëta për sa i përket pjerrësisë

së territoreve natyrore dhe lidhjes problematike me pjesën lindore dhe qendrën e Bashkisë. Vendbanimet në pjesën lindore janë më të mëdha dhe më dinamike, sidomos ato që ndodhen në zonat fushore dhe breg-lumore. Në këtë zonë shtrihen ndërtime më të reja dhe funksione urbane të kompletuara. Zona urbane e Poliçanit është qendra administrative, tregtare dhe financiare e Bashkisë dhe ka në afërsi të saj zonën industriale e cila është inaktive. Ndërhyrjet në territorin urban dhe përcaktimi i hapësirave publike periurbane, si dhe zonave me funksione ose aktivitete urbane, rezultojnë në zgjerimin e infrastrukturës bashkiake. Një pjesë e ndryshimeve ka të bëjë me përshtatjen e kufijve të të gjitha vendbanimeve sipas gjendjes aktuale të tyre, pas transformimeve të viteve të fundit. Gjithashtu zgjerimi i sistemit urban do të realizohet nëpërmjet zonave ekonomike të propozuara me qëllim zhvillimin e aktiviteteve ekonomike në mënyrë të organizuar dhe të qëndrueshme.

Në përgjithësi, ndryshimet janë të vogla dhe rezultojnë nga projektet dhe ndërhyrjet e nevojshme për eliminimin e fenomeneve të izolimit dhe përmirësimin e standardeve të jetesës.

1.2. Kategoritë kryesore dhe nënkategoritë

Bazuar në neni 74 të Vendimit të Këshillit të Ministrave nr. 671, datë 29.07.2015 “Për miratimin e rregullores së planifikimit të territorit” zonat përbëjnë elementë të pandashmë të territorit urban, me karakteristika ose përdorime të veçanta apo të njëjta, ekistuese ose të planifikuara. Çdo zonë përbëhet nga dy ose më shumë njësi. Gjatë procesit të zonimit do të përcaktohen përdorimi/et e tokës që do të lejohen në secilën zonë (një ose disa të kombinuara). Zonimi merr parasysh, bazuar në nenin 74, kriteret si më poshtë:

- Harmonizimin e përdorimeve të tokës, brenda një zone ose midis zonave fqinje.
- Ruajtjen dhe përmirësimin e karakterit të një zone dhe harmonizimin e interesave publike dhe private në zhvillimin e saj.
- Përmirësimin e lëvizshmërisë, rregullimin e trafikut dhe sigurimin e aksesit të barabartë për të gjithë.
- Zhvillimin e qëndrueshëm të gjithë territorit.

Territori i Bashkisë së Poliçanit u nda në shtatë zona, me nga një njësi secila zonë, (si pjesë të zonave, fqinje apo në vende të tjera të largëta). Në çdo njësi do të lejohet një ose disa kategori bazë të përdorimit të tokës (kategori të përziera). Të gjitha kategoritë bazë të përdorimit të tokës që janë përzgjedhur, parashikohen në nenin 77 të VKM nr. 671, datë 29.07.2015 “Për miratimin e rregullores së planifikimit të territorit”.

Kodet dhe përmbajtja përkatëse e tyre vijon si më poshtë:

- Kategoria “banim”, me kod “A”, i cili përfshin funksione dhe aktivitete banim.
- Kategoria “industri dhe ekonomi” me kod “IE” ku përfshihen të gjitha llojet e industrive, aktivitete nxjerrje dhe përpunimi mineralesh e materialesh ndërtimi, parqe industriale e logjistike, dhe aktivitete të përziera industriale dhe ekonomike.
- Kategoria “bujqësi” me kod “B” përfshin aktivitetet ndihmëse dhe në funksion të drejtpërdrejtë të bujqësisë.
- Kategoria “shërbime” me kod “S” përfshin shërbime tregtare, zyra dhe qendra biznesi.

- Kategoria “Përdorim i veçantë”, me kod “V”, përfshihen varrezat dhe çdo territor apo strukturë që nuk përfshihet në kategoritë e tjera bazë.
- Kategoria “ujëra”, me kod “U” përfshihen të gjithë trupat ujorë, duke përfshirë brigjet, sipas përcaktimeve të legjislacionit për ujërat.
- Kategoria “toka natyrore”, me kod “N” përfshin zonat e mbrojtura dhe monumentet e natyrës, pyjet, kullotat dhe tokat e pafrytshme.
- Kategoria “trashëgimi dhe monumente kulture dhe historike”, me kod “M”, përfshin territoret sipas përcaktimeve të legjislacionit të posaçëm, përveç atyre që banohen.
- Kategoria “zona ushtarake”, me kod “ZU”, përfshihen territore dhe objekte të klasifikuara si të tilla në terren apo në legjislacionin e posaçëm.
- Kategoria “institucione”, me kod “IS” përfshin objekte për administratën dhe strukturën shtetërore, sistemin gjyqësor, institucione të mbrojtjes civile dhe kombëtare, sistemin e burgjeve.
- Kategoria “aktivitete sociale dhe rekreative”, me kod “AR”, përfshin aktivitete sociale, kulturore dhe rekreative, përfshirë ato sportive, sipas legjislacionit të posaçëm.
- Kategoria “arsim”, me kod “AS”, sipas legjislacionit të posaçëm.
- Kategoria “shëndetësi”, me kod “SH”, sipas legjislacionit të posaçëm.
- Kategoria “infrastruktura”, me kod “IN” përfshin të gjitha pjesët e infrastrukturave teknike, për transportin, furnizimin me ujë, furnizimin me energji elektrike, dhe të tjera sipas legjislacionit të posaçëm.

Për disa prej kategorive të përmendura më sipër u përcaktuan nënkategoritë të veçanta, të cilat propozojmë të zbatohen në njësi të veçanta, në përputhje me karakterin, veçoritë dhe qëllimin për mbrojtje ose me destinacionin e zhvillimit.

Nënkategoritë dallojnë në përmbajtjen e tyre, pra, nëse ato lejojnë apo ndalojnë disa përdorime të kategorisë bazë apo vendosin disa kufizime. Në tabelën e mëposhtme parashtrohen nënkategoritë e përdorimeve të tokës sipas kategorive bazë:

| Kategoritë | Kodi | Nënkategoritë / kodi | Përmbajtja/kufizimet |
|----------------------|------|----------------------|---|
| Industri dhe ekonomi | IE | IE.1 | lejohen gurore dhe miniera në distancë 200 m nga kufinjtë e zonave të mbrojtura dhe 500 m nga kufinjtë e vendbanimeve |
| | | IE.2 | objekte me ndotje të ulët dhe mesatare në mjedis |
| | | IE.3 | objekte me ndotje të ulët në mjedis |
| | | IE.4 | vetëm objekte me ndotje të ulët në mjedis në distancë 250 m nga kufinjtë e vendbanimeve |
| | | IE.5 | vetëm objekte ndotje të ulët në mjedis – nevojitet rehabilitimi i problemeve mjedisore të mbartura |
| | | IE.6 | shërbime në funksion të prodhimit (me ndotje të ulët në mjedis) |
| | | IE.7 | shërbime në funksion të prodhimit (me ndotje të ulët në mjedis), objekte për përpunimin e produkteve bujqësore me shqetësim të ulët |
| Bujqësi | B | B.1 | lejohen objektet blegtorale vetëm në zona ku ka kanale e ujitjes, lejohen industritë e lehta për përpunimin e qëndrueshëm të produkteve bujqësore, pas marrjes së lejes mjedisore |



| | | | |
|--|----|-------|---|
| | | B.2 | lejohe vetëm objekte për magazinimin, mirëmbajtjen dhe përpunimin e bimëve aromatike dhe medicinale dhe infrastrukturën mbështetëse rurale |
| | | B.3 | lejohe ndërtime në funksion të bujqësisë |
| Aktivitete sociale dhe rekreative | AR | AR.1 | objekte të lehta për rekreacion me respekt për peisazhin |
| | | AR.2 | muze / objekte për shërbime të aktiviteteve brënda zonës |
| | | AR.3 | objekte me natyrë rekreative |
| | | AR.4 | mirëqenie sociale |
| | | AR.5 | hotele, restorante - bare, objekte kulturore e rekrative, hapësira të gjelbra |
| | | AR.6 | hotele (deri në 40shtretër), restorante-bare (deri në 200m ²), ndërtesa dhe terene sportive,objekte kulturore e rekrative (deri në 300m ²), hapësira të gjelbra |
| | | AR.7 | hotele (deri në 20 shtretër), restorante-bare (deri në 200m ²), terene sportive, hapësira të gjelbra |
| Infrastruktura | IN | IN.1 | në menyre të qëndrueshme dhe kur të jepet leja mjedisore |
| | | IN.2 | lejohe ndërtimi i terminalit të autobuzit |
| Shërbime | S | S.1 | dyqane, zyra |
| | | S.2 | dyqane dhe zyra (deri në 200 m ²) |
| Institucione | IS | IS.1 | ndërtesa për mirëqenie dhe mbrojtje sociale |
| Shëndetësi | SH | SH.1. | ambulancë, farmaci |
| Arsim | AS | AS.1 | shkolla, çerdhe, kopshte |
| Trashëgimi dhe monumente kulture dhe historike | M | - | - |
| Zona ushtarake | ZU | - | - |
| Ujëra | U | - | - |
| Toka Natyrore | N | - | - |
| Përdorimi i veçantë | V | - | - |
| Banimit | A | - | - |

Tabela 1.2.1: Nënkatëgoritë e përdorimit të tokës sipas kategorive bazë.

Për përcaktimin e zonave në Bashkinë e Poliçanit u mbajtën parasysh, përveç kriterëve të përmendura në nenin 74, edhe :

- Shtrirja dhe gjendja e sistemeve ekzistuese, përdorimet e tokës dhe aktivitetet ekzistuese.
- Veprimtaritë aktuale ekonomike dhe specifikat përkatëse.
- Strategjia e propozuar me objektivat për mbrojtjen, rritjen dhe menaxhimin e qëndrueshëm të zonave natyrore dhe bujqësore, të burimeve ujore dhe të ambjenteve të banimit.

Në zonën e studimit propozohen zonat e mëposhtme:

- Zona e Mjedisit Natyror (MMN) përkon në pjesën më të madhe të sipërfaqes së tokës të Bashkisë. Gjithashtu, përfshin zonat e mbrojtura natyrore të Bashkisë, përfshin Parkun Kombëtar të Tomorrit (BA në fund të Bashkisë) dhe Parkun Natyror Balloll (qëndror).
- Zona e Zhvillimit Rural (ZR) përfshin terrene kodrinore dhe malore, bujqësore (sistemi bujqësor) dhe natyrore (sistemi natyror); dhe shtrihet në pjesën perëndimore, qëndrore dhe pjesërisht në atë lindore. Kanë karakteristika të përbashkëta dhe trajtohen si një. Tokat bujqësore janë kultivuar intensivisht.
- Zona e Zhvillimit Bujqësor (ZB), e cila bën pjesë në zonat e kultivuara në mënyrë intensive duke mbështetur ekonominë lokale. Propozohen vetëm aktivitetet bujqësore dhe të infrastrukturës teknike (të qëndrueshme) si dhe njësi të përpunimit të produkteve bujqësore, me

qëllim mbrojtjen maksimale dhe përdorimin e qëndrueshëm të tokës bujqësore. Bëhet fjalë për zonën fushore pjellore që shtrihet në të dyja anët e lumit Osum.

- Zona e Zhvillimit të Veçantë Bujqësor (ZVB) është e vendosur në zonën qendrore të Bashkisë, e njohur për kultivimin lokal të sherebelës. Objektivi është mbrojtja, rritja dhe përdorimi optimal i kulturave vendase me përfitime kumulative për ekonomine lokale.
- Zona Ekonomike (ZE), e cila grumbullon veprimtaritë industriale me ndikime të ulëta dhe të mesme në mjedis, por dhe aktivitete të tjera ekonomike dhe shërbime, është propozuar në bazë të relievit, aksesit me rrjetin rrugor dhe afërsisë me qendrën urbane të Bashkisë.
- Zona Ushtarake (ZUS) propozohet në hapësirën e instalimeve të vjetra të industrisë ushtarake (pranë vendbanimit Plirez në perëndim të qytetit). Përveç njësive industrial, janë në plan të rihapen zona me shqetësim të ulët në distancë 250 m nga kufijtë e zonës së banuar (harmonizimi me sistemin urban, shmangia e konflikteve). Parashikohet krijimi i një muzeu ushtarak me qëllim nxjerrjen në pah dhe shfrytëzimin turistik të vlerave historike së zonës, si dhe njësi të shërbimeve sociale dhe aktiviteteve rekreative të cilat do t'i shërbejnë zhvillimit të aktiviteteve në zonës.
- Zona e Zhvillimit Urban (ZU) përfshin të gjitha zonat e banuara. Këto janë zonat që i përkasin sistemit urban dhe janë të mbyllura nga vija e gjelbër - Green Line. Kjo zonë ka edhe njësitë më të shumta. Kështu, në varësi të njësisë të cilës i përket një zonë, propozohen funksione si; banimi, shërbime sociale dhe rekreative, industriale dhe financiare, arsimi, shëndetësore, infrastruktura teknike etj.

1.3. Ndarja e territorit në njësi

Zonat që kemi parë në kapitullin e mëparshëm 1.2, ndahen në një ose disa njësi, të cilat mund të korrespondojnë me sisteme të ndryshme territoriale ose diferencohen në bazë të kriterëve të tjera, p.sh. përdorimet, zhvillimit të synuar etj. Në çdo njësi përcaktohen një ose më shumë kategori të përdorimit të tokës (kategori të përziera) me nënkategoritë /aktivitetet /funksionet korresponduese.

Zona e Mjedisit Natyror (MMN) ndahet në katër kategoritë. Njësitë MMN.1, MMN.2.1-3 dhe MMN.3.1-21 përkojnë me zonën e Parkut Kombëtar të Tommorit dhe janë (a) Zona Qendrore (ZQ), (b) Zona e Përdorimit Tradicional (ZPT) dhe (c) Zona e Përdorimit të Qëndrueshëm (ZPQ). Këto zona janë të përcaktuara me Vendimin 472, datë 18.07.2012 "Për Shpalljen "Park Kombëtar" të ekosistemit natyror Mali i Tomorrit, me sipërfaqe të zgjeruar". Lidhur me përdorimin e tokës u bë një përpjekje për të përshtatur përdorimet e listuara më sipër (Vendim 472) me ato të përcaktuara në kategoritë e përdorimit të tokës VKM 671/2015. Në përgjithësi, përdorimet që lejohen kanë të bëjnë me: kërkimin shkencor dhe edukimin mjedisor, ujëra, bujqësinë dhe aktivitete rekreative në natyrë, aktivitete sportive dhe të ekoturizmit me variacione në njësi të veçanta, ndërsa në zonën qendrore kufizimet janë më të shumta. Në çdo rast, kushtet dhe kufizimet e VKM 472/2012 "Për Shpalljen "Park Kombëtar" të ekosistemit natyror Mali i Tomorrit, me sipërfaqe të zgjeruar" mbizotërojnë rregulloren e këtij studimi. Njësia MMN.4 përkon në Parkun Natyror Balloll ku propozohet të lejohet zhvillimi vetëm i aktiviteteve rekreative në natyrë, kërkimit dhe edukimit mjedisor.



Zona e Zhvillimit Rural (ZR) ndahet në 2 kategori të veçanta. Njësitë ZR.1.1-266 përfshijnë zonat rurale dhe njësitë ZR.2.1-28 zonat natyrore. Përdorimet që propozohen janë në përshtatje me ato ekzistuese, duke respektuar peisazhin rural. Për njësitë ZR.1 propozohen përdorimet për bujqësi, ujëra, aktivitete industriale dhe ekonomike, përdorime të veçanta, infrastruktura teknike, aktivitete sociale dhe të rekreacionit, monumente kulturore. Ndërsa në njësinë ZR.2, e cila përkon me zonat natyrore të hapësirës rurale, propozohen bujqësia (pa lejuar ndërtimet), ujëra, infrastrukturat teknike dhe monumentet kulturore.

Zona e Zhvillimit të Aktiviteteve Bujqësore (ZB) ka vetëm një njësi. Propozohen përdorimet bujqësore me kufizime përsa i përket faciliteteve blegtorale dhe industrive të përpunimit të produkteve bujqësore. Gjithashtu, do të lejohen përdorimet e kategorisë «ujëra» dhe infrastruktura teknike (në mënyrë të qëndrueshme dhe pasi të pajisen me leje mjedisore).

Po njësoj, edhe Zona e Zhvillimit të Veçantë Bujqësor (ZVB) përbëhet nga një njësi e vetme, por ndërkohë me përdorime të kufizuara. Më konkretisht, do të lejohen vetëm facilitetet e magazinimit, të mirëmbajtjes dhe të përpunimit të bimëve aromatike dhe farmaceutike, ujëra si dhe infrastrukturat teknike.

Zona Ekonomike (ZE) përbëhet nga nëntë njësi. Njësitë nga E.1 deri në E.3 karakterizohen si zona të aktiviteteve industriale me shqetësim të ulët dhe mesatar dhe janë vendosur në bazë të relievit të përshtatshëm, aksesit në rrjetin rrugor dhe afërsisë me qendrën urbane të Bashkisë. Njësitë E.4.1-4.6 vendoset në juglindje dhe në kontakt me qytetin e Poliçanit, në mënyrë që të grumbullojë shërbime, industri me ndotje të ulët dhe aktivitete të tjera ekonomike, rekreative dhe përdorime të veçanta që do t'i shërbejnë strukturës urbane.

Për sa i përket Zonës Ushtarake (ZUS), në ZUS.1.1-1.8 propozohen, përveç instalimeve ushtarake, edhe përdorime të veçanta, edhe infrastruktura teknike, aktivitete shoqërore e rekreative, aktivitete industriale dhe ekonomike dhe ZUS.2- ku propozohen instalimet ushtarake dhe aktivitete industriale dhe ekonomike.

Zona e Zhvillimit Urban (ZU) është e ndarë në disa njësi, bazuar në një sërë kriteresh, të tilla si struktura ekzistuese, tipologjia e ndërtesave ekzistuese, kushtet e ndërtimit dhe të përdorimit të tokës (situata aktuale dhe propozimet), terreni, planimetria e rrjetit rrugor dhe njësitë karakteristike të banimit, etj.

Poliçani, i cili është edhe qendra e vetme urbane, ndahet në më shumë njësi (nga ZU.1.1 deri në ZU.1.17). Bëhet fjalë për njësi me hapësira të përbashkëta, me përdorime rekreacion, shërbime sociale dhe njësi banimi me përdorime të lejuara mikse të cilat përshtaten me karakterin e përzier dhe funksionin ekzistues të rrjetit urban. Përdorime të shumfishta apo të përziera janë përqëndruar edhe në vendbanime të tjera me popullsi të madhe që mbledhin edhe përdorime të tjera përveç banimit dhe që paraqesin një funksion elementar urban (vendbanimet Mbrakull, Vërtop, Fushë Peshtan, Bregas, Vodicë, Kapinovë). Dallimi me qytetin qëndron në përmbajtjen e kategorive të përdorimit të tokës ku diktohen disa kufizime p.sh. në kapacitetin e hoteleve, etj. Vendbanimet me popullsi më të vogël dhe më të izoluar janë, në vija të përgjithshme, një njësi e vetme dhe grumbullojnë pak përdorime të lejuara, të tilla si banimi, shërbimet, ndërtesa të mirëqenies sociale, hotele, mjedise të gjelbra dhe sportive, institucione arsimore, institucione shëndetësore, aktivitete industriale dhe ekonomike, infrastrukturë teknike.

1.4. Pozicionimi i shërbimeve dhe rrjeteve kryesore të infrastrukturave

Pas analizës së infrastrukturës sociale në Bashkinë e Poliçanit, propozohet fuqizimi i vendbanimeve që kanë krahasueshmërisht përmasat më të mëdha të popullsisë, disponojnë njësi ekzistuese dhe/ose pozicionohen si qendra të rëndësishme në lidhje me vendbanimet e tjera ku ofrohen shërbime.

Kështu, në njësinë administrative Tërpan fuqizohen vendbanimet Vokopolë dhe Tërpan, vendbanime të cilat kanë përqëndrimet më të mëdha të popullsisë dhe disponojnë njësi shkollore ekzistuese. Tërpani është selia e njësinë administrative ku propozohet të ketë shkollë të mesme dhe fuqizim të infrastrukturës tjetër sociale (objekte kulturore, sportive etj). Duke pasur parasysh distancat mes vendbanimeve, propozohet infrastrukturë sociale në vendbanimin Zhitom i Madh, me qëllim që ti shërbejë vendbanimeve që gjenden në anën perëndimore të ish komunës së mëparshme.

Njësia administrative Vërtop përbën një rast ndryshe. Ajo disponon vendbanime më të mëdha, në distanca më të shkurtra dhe në një terren më të favorshëm. Janë funksionale pothuajse të gjitha kopshtet ekzistuese. Propozohet rikualifikimi, me kalimin e kohës, i Shkollës ekzistuese 9- vjeçare dhe propozohet një shkollë e dytë e mesme. Fuqizohen me infrastrukturë tjetër shoqërore (hapësira kulturore, të mirëqenies dhe kujdesit social etj) vendbanimet Mbrakull, Vodicë, Fushë Peshtan dhe Tomor i Madh.

Një rast i veçantë është vetë qyteti i Poliçanit, qendra gravitacionale e Bashkisë. Ai përmbledh një numër kritik popullsie, ka karakteristika urbane dhe studiohet analitikisht në lidhje me nevojat dhe infrastrukturën e propozuar sociale për njësi. Poliçani propozohet ti shërbejë edhe vendbanimit Zgërbonjë e ish komunës Vërtop, për shkak të afërsisë.

Propozimi analitik për shkollat dhe infrastrukturat e tjera sociale (hapësira kulturore dhe sportive, kujdesi social, hapësira të përbashkëta, etj.) përshkruhet analitikisht në paragrafin 3.3 dhe në tabelat 3.3.1 deri në 3.3.7.

Në lidhje me rrjetet kryesore të infrastrukturës teknike, projekt i një rëndësie vendimtare për mbrojtjen e mjedisit të rajonit të Poliçanit është ndërtimi i Impiantit të trajtimit të ujërave të zeza në Bashkinë e Poliçanit. Impianti i trajtimit të ujërave të zeza duhet të ndërtohet në një pozicion të favorshëm dhe pranë një marrësi të përshtatshëm, në mënyrë që ujërat e zeza të përfundojnë në të përmes një tubacioni të veçantë me rrjedhje natyrale. Në vazhdim, pasi ujërat e zeza trajtohen dhe prej tyre hiqen substancat e dëmshme ato i vihen në dispozicion marrësit në vazhdim. Impianti i Trajtimit të Ujrave të zeza do të ndërtohet pasi të përgatitet dhe të hartohet studimi përkatës i bazuar në standardet bashkëkohore për projekte të këtij lloji, i cili do të përfshijë kërkesat mjedisore, zhvillimin e ardhshëm të popullsisë.

Në projektet e infrastrukturës teknike përfshihen edhe projekte të sistemit të ujitjes. Kështu, propozohet përmirësimi – plotësimi i rrjetit të ujitjes në njësitë administrative Tërpan dhe Vërtop. Bëhet fjalë për një projekt të rëndësishëm i cili do të udhëheqë zhvillimin e sektorit bujqësor. Propozohet ndërtimi i rrjetit primar dhe dytësor të kanaleve të ujitjes me seksion drejtkëndor apo trapezoidal. Uji, përmes projekteve të përshtatshme hyrëse do të përfundojë nga lumi në drejtim të rrjetit dhe në vazhdim përmes kanaleve do të shkojë drejt sipërfaqeve të kultivuara.

Projekte të tjera të rëndësishme në Bashkinë e Poliçanit kanë lidhje me:



- Rehabilitimin e hapësirës ekzistuese të depozitimit të mbetjeve, projekt i nevojshëm për mbrojtjen e mjedisit dhe ruajtjen e shëndetit të banorëve të Poliçanit. Disa nga veprimet që mund të bëhen për këtë qëllim janë; gërmimi i hapësirës, grumbullimi dhe ndarja e mbeturinave, përzgjedhja e mënyrës për depozitimin përfundimtar apo shfrytëzimin e mëtejshëm si dhe teknikat e mbrojtjes kundër ndotjes së ujërave nëntokësore dhe sipërfaqësore. Në vazhdim do të ndiqet procedura e zbatimit të projekteve të përshtatshme për rikthimin e mjedisit në formën e vet origjinale.
- Krijimi i hapësirave sanitare për grposjen e mbetjeve, një projekt i nevojshëm për mbrojtjen e mjedisit dhe ruajtjen e shëndetit të banorëve të Poliçanit. Konfigurimi i kësaj hapësire do të bëhet me një mënyrë të tillë që mbetjet toksike, organike dhe të tjera, të mos shpërndahen në mjedisin rrethues apo të depërtojnë në burimet ujore nëntokësore nga hapësira mëmë e landfillit. Për këtë qëllim duhet të përdoret çimento, zhavorr, membrana plastike dhe materiale të tjera. Hedhja e mbeturinave në këtë hapësirë mund të zgjasë për një maksimum prej 30 vjetësh. Më pas, pas kalimit të kësaj periudheje kohore, parashikohet mbyllja e landfillit dhe zbatimi i projekteve të përshtatshme me qëllim rikthimin e mjedisit në formën e vet origjinale.
- Mbrojtja nga përmytjet dhe vërshimet e brigjeve të lumit Osum, nga Vodica deri në Fushë Peshtan, është gjithashtu një projekt shumë i rëndësishëm për rajonin e Poliçanit dhe përkatësisht për rajonin nga Vodica deri në Fushë Peshtan. Kjo mbrojtje mund të arrihet me një konfigurim të përshtatshëm të brigjeve të lumit. Disa nga metodat e konfigurimit janë mbrojtja me kafaze prej telash të thurur, veshja e brigjeve me mure betoni mbrojtës, pastrimi i pjesës së shtratit të lumit, etj. Në çdo rast, zgjidhja e saktë do të rezultojë pas zbatimit të studimit përkatës të mbrojtjes nga përmytjet, qëllimi i të cilit është të identifikojë në një mënyrë sa më të besueshme mundësinë e përmytjeve nga lumi Osum, duke u bazuar në të dhënat e reshjeve dhe aspektet klimatike të rajonit.

1.5. Zonat e mbrojtura të rëndësishme kombëtare

Bashkia Poliçan disponon mjedis të pasur natyror dhe kulturor.

Zona më e njohur natyrore e mbrojtur është Parku Kombëtar i Tomorrit (kategoria II, VKM nr.432, datë 18.07.2012 "Për shpalljen "Park Kombëtar" të ekosistemit natyror Mali i Tomorrit, me sipërfaqe të zgjeruar"), e ndodhur në pjesën verilindore të Bashkisë. Përbën ekosistemin më të rëndësishëm natyror të pjesës jugore të vendit, disponon një florë dhe faunë të jashtëzakonshme dhe ka vlerë fetare dhe kulturore. Zona më e gjerë e Parkut është përcaktuar si një habitat i mbrojtur CORINE Tomorr-Kulmak dhe është në fazën e integritit në rrjetin evropian të zonave të mbrojtura NATURA 2000 dhe EMERALD. Në jugperëndim shtrihet parku natyror Balloll (kategoria IV, MB Rreg. Nr. 1, datë 27.07.1977) në të cilin gjenden ndërmjet të tjerash, pyje të lashta dhe është një zonë e mbrojtjes së dërrit të egër. Territorit të Bashkisë i përkasin edhe katër elementë të tjerë të mbrojtur natyrorë, që klasifikohen në kategorinë III - monumente natyrore sipas VKM nr.676, datë 20.12.2002, "Për Shpalljen Zonë e Mbrojtur e monumenteve të natyrës shqiptare".

Drejtimi themelor i planifikimit të territorit (Plani i Përgjithshëm Kombëtar Shqipëria 2030, Draft 2015, Qëllimi – Objektivat – Vizioni - Politikat), i mirëmbajtjes dhe i përmirësimit të sistemit natyror territorial, është shtimi i zonave të mbrojtura natyrore në nivel kombëtar, me qëllim që të

mbulojnë 20% të sipërfaqes kontinentale dhe 12-15% atë detare. Synimet në fjalë parashikohen në Strategjinë dhe Planin e Veprimit të Biodiversitetit të Ministrisë së Mjedisit dhe formohen respektivisht në mbulimin e 17% të sipërfaqes së tokës dhe të 5% të sipërfaqes së zonave bregdetare detare në nivel kombëtar nga zona të mbrojtura deri në vitin 2020.

Në vlerësojmë se në rajonin e Bashkisë nuk ka nevojë për të shpallur zona të tjera natyrore të mbrojtura. Mjedisi natyror është në gjendje të mirë dhe nuk ka raste të theksuara degradimi. PPK gjithashtu përzgjedh integrimin e zonave të mbrojtura në rrjete më të gjera të tilla si rrjeti NATURA 2000, fakt i cili do të ketë efekte të shumëfishta në lidhje me ruajtjen e biodiversitetit dhe me shkallën e mbrojtjes. Përkatësisht, integrimi i pasurive të mbrojtura natyrore të Bashkisë në rrjetin Evropian NATURA do të forcojë kuadrin e mbrojtjes së peisazhit dhe biodiversitetit. Në mënyrë të veçantë për Parkun Kombëtar të Tomorrit, propozohet krijimi i një organi kompetent, përgjegjës për mbrojtjen dhe menaxhimin e qëndrueshëm të tij, institucionalizimin dhe aktivizimin e planit të duhur të menaxhimit.

Objektet që duhet të mbrohen janë pjesë e monumenteve të kulturës të kategorisë I si psh. mbetjet e fortifikimeve apo dhe ura prej guri me vlera të spikatura dhe me rëndësi të veçantë për trashëgiminë kulturore. Ato ruhen në tërësinë e përbërësve të tyre arkitektonike dhe teknike. Këto objekte mbrohen në përputhje me Nenin 28 të Ligjit nr. 9048, datë 07.04.2003, "Për Trashëgiminë Kulturore".

1.6. Zonat kryesore të zhvillimit ekonomik dhe urban

Rol vendimtar në realizimin e vizionit dhe zbatimin e objektivave strategjike luajnë zonat kryesore ekonomike dhe të banimit. Në to janë përqëndruar pjesa më e madhe e popullsisë dhe aktiviteteve ekonomike që janë themelet për rigjallërimin dhe zhvillimin e qëndrueshëm të Bashkisë. Duhet të bëhet përpjekje që këto të jenë të shumëllojshme, me karakter dhe intensitet të ndryshëm në mënyrë që zhvillimi të jetë sa më fleksibël për t'ju përshtatur sfidave të së ardhmes dhe ndryshimeve të mëdha të mundshme (p.sh. mjedisore, ekonomike).

Si zona ekonomike kuptohen jo vetëm zonat e organizuara të aktiviteteve të biznesit që sygjerohen në pozicione nyjesh të ndryshme (në lidhje me rrjetet infrastrukturore, përqëndrimin ekzistues të objekteve, tendencat e zhvillimit dhe kërkesat e legjislacionit për sigurinë, higjienën dhe mbrojtjen e mjedisit) ashtu edhe zonat më të gjera me karakter të veçantë dhe akses të infrastrukturës të cilat tërheqin sasi të konsiderueshme të investimeve dhe kontribuojnë në mënyrë vendimtare në rigjallërimin ekonomik dhe promovimin e Bashkisë.

Kështu, në Bashkinë në studim sugjerohet një zonë e posaçme bujqësore në malin Tërpan për kultivimin e qëndrueshëm të bimëve aromatike dhe medicinale dhe kryesisht sherebelës, cilësia e së cilës në këtë rajon është shumë e lartë. Përcaktohen edhe kufijtë e zonave ekonomike që janë të përshtatshme për pritjen e biznesit të të gjithë sektorëve pavarësisht nga shkalla e shqetësimit të shkaktuar. Ato janë të vendosura në mënyrë të shpërndarë përgjatë aksit rrugor Poliçan – Berat (ruga shtetërore SH72) që t'u shërbejnë më mirë komuniteteve lokale. Lloji i përdorimeve dhe aktiviteteve të lejuara varet nga vendndodhja e këtyre zonave (p.sh. afërsia me zonat urbane, akset e infrastrukturës). Gjithashtu, zona e tubacionit të gazit natyror TAP si dhe hidrocentralet, konsiderohen me rëndësi kombëtare, sepse kontribuojnë nga njëra anë për pavarësinë dhe ngritjen e nivelit energjetik të vendit dhe nga ana tjetër në promovimin e tij si qendër energjetike e një rajoni.



më të gjerë. Së fundi, zonat ekzistuese të sistemit kombëtar të zonave të mbrojtura (Parku Kombëtar “Mali i Tomorrit” dhe Rezervat Natyror i Menaxhuar “Ballol”) përbëjnë zona me shtrirje ekonomike të rëndësishme. Këto së bashku me vendbanimin Kapinovë përbëjnë shtyllën kryesore të zhvillimit të qëndrueshëm të formave alternative dhe të lehta të turizmit, të cilat bazohen në mbrojtjen, menaxhimin e duhur dhe promovimin e mjedisit natyror me cilësi të lartë, peizazhit të paprekur dhe të qetë. Rol ndihmës do të kenë dhe monumentet e veçanta natyrore dhe kulturore, nëse mirëmbahen, promovohen dhe integrohen në rrjetin e gjerë të turizmit të Qarkut.

Zonat kryesore të zhvillimit urban janë një sërë vendbanimesh (Poliçan, Mbrakull, Vërtop, Fushë Peshtan, Bregas, Vodicë) që zhvillohen në vazhdimësi dhe në distancë të vogël nga njëri nga tjetri. Në to përqëndrohet shumica dërrmuese e popullsisë dhe e aktiviteteve ekonomike. Në mesin e tyre rolin primar e luan Poliçani si kryeqendër e Bashkisë, ku janë të përqëndruara shumica e shërbimeve urbane bazë. Së fundi, Kapinova ka një rol të veçantë si qendër e zhvillimit të turizmit rural, përveç vendbanimeve tjera të Qarkut Berat në shpatet e Tomorrit.

Duke qenë se shumë nga pikat e mësipërme (zonat ekonomike, TAP, HEC, vendbanimet e rëndësishme) janë të përqëndruara dhe të zhvilluara rreth aksit rrugor shtetëror SH72, kjo zonë konsiderohet si boshti kryesor i zhvillimit të Bashkisë.

1.7. Tipologjitë territoriale të propozuara

Më poshtë trajtohen tipologjitë e përgjithshme territoriale të cilat duhet të ndiqen gjatë ndërtimit të godinave të banimit. Për këto tipologji u morrën parasysh:

- Tipologjia hapësinore ekzistuese, mënyra e vendosjes së ndërtesës në parcelë dhe territor.
- Raporti i ndërtesës me qytetin dhe lidhja me zonën përreth.
- Lloji dhe volumni i strukturave të ndërtimit dhe trajtimi i fasadës së tyre.
- Përfundimi i ndërtimit në katin e fundit (p.sh. mbyllja me çati, nën-çati, tarracë etj).

Kriteret e mësipërme mund të përdoren për njësitë dhe nën-njësitë e banimit.

Në total, duke u bazuar në ndërtimin ekzistues dhe shpërndarjen e tyre territoriale, në këtë Bashki dallohen dy tipologji ndërtimi. Në kategorinë e parë të vendbanimeve përfshihen ndërtimet dinamike të cilat zhvillohen në sipërfaqe fushore përgjatë rrugës Poliçan- Berat dhe fushës së Osumit, ndërsa në kategorinë e dytë ndërtimet spontane që zhvillohen në shpate të izoluar malore.

Poliçani ka një shumëllojshmëri karakteristikash tipologjike dhe morfologjike përse i përket ndërtimeve. Këto përfshijnë ndërtime të veçuara një, dy dhe trekatëshe në zonën urbane por edhe njësi të tjera të organizuara dhe projektuara mirë.

Duke u bazuar në Ligjin nr. 107/2014 “Për planifikimin dhe zhvillimin e territorit” dhe VKM nr. 671, datë 29.7.2015 “Për miratimin e rregullores së planifikimit të territorit”, territori administrativ i një njësie vendore të nivelit të parë ndahet në zona, njësi dhe parcela ndërtimore. Zona është ajo pjesë e territorit me karakteristika të përbashkëta e cila mund të përputhet me një ose shumë njësi strukturore. Njësitë strukturore të territorit quhen zonat më të vogla në të cilat ndahet territori administrativ i një njësie vendore. Parcelat ndërtimore mund të ndahen apo të bashkohen për qëllime zhvillimi. Tipologjitë e ndërtimit të banesave ndahet në banesa shumë-familjare dhe banesa individuale (tip vilë).

Blloqet e banimit përfshijnë dy ose më shumë ndërtesa në kontakt ose në distancë me njëra tjetrën, duke formuar një njësi të vetme arkitektonike. Këto ndërtesa do të lejohen me vëllime drejtkëndore, me mundësi të thyerjeve në plan e volum (por ballkonet të jenë të kufizuara në numër) dhe mbulim me taracë. Blloqet e banimit mund të jenë në formë U-je, L-je apo me oborr të brendshëm. Për ndërtesa shumë të gjata është e domosdoshme ndarja e tyre në vëllime të veçanta. Ndërtesat do të lejohen të vendosen lirshëm në njësi, me përjashtim të zonave që ndodhen në të dy anët e rrugëve kryesore dhe vendeve ku tashmë ka fasada të vazhduara; në të cilat ndërtesat do të vendosen në kufi me vijën e kuqe. Gjithashtu, vendosja e tyre duhet të jetë e tillë që midis tyre të krijohet një rrjet i vazhdueshëm hapësirash dhe rrugësh. Nëse një ndërtesë ka një rënfaqe më të madhë se 70 m, duhet që në nivelin e tokës të krijohen çarje (nëkalime tunel, sipas ligjit në fuqi) për të aksesuar hapësirën e lire të përbashkët dhe rrugët kryesore hyrëse.

Banesat shumë-familjare, janë objekte me vëllime drejtkëndore me forma gjatësore apo të tipit kullë. Ato do të lejohen me thyerje në plan e volum dhe mbulim me çati apo tarracë. Ndërtesat do të lejohen të vendosen lirshëm në njësitë e pronës, me përjashtim të parcelave që shohin drejt akseve kryesore rrugore (sic tregohen në këtë studim) dhe vendeve ku tashmë ka fasada të vazhduara ndërtesat e të cilave vendosen në kufi me vijën e kuqe. Veçanërisht për njësinë 1.4 të qytetit, propozohet që të ruhet tipologjia e banesave shumë-familjare që janë ndërtuar para viteve 1990. Ato formojnë një grup strukturash homogjene dhe të dallueshme në mjedis, si rezultat i ndërhyrjeve koherente dhe të planifikimit urban.

Për kategoritë e blloqeve të banimit dhe të banesave shumë-familjare, duhet të shmanget monotonia e fasadave. Kjo arrihet duke ndryshuar madhësinë e apartamenteve në çdo kat apo duke ndryshuar konfigurimin e fasadave dhe ballkoneve. Në këtë mënyrë do të shmanget standartizimi i plotë; ndërkohë që do të projektohen apartamente të ngjashme por me ndryshime të vogla në kombinimin e hapësirave, duke prodhuar versione të ndryshme të të njëjtin lloj. Ndërthurja e mënyrave të menaxhimit në pjesë të ndryshme të ndërtesës do të sigurojë një morfologji interesante.

Banesat individuale (tip vilë) do të lejohen me mbulim me çati ose tarracë. Banesat individuale mund të organizohen të veçuara, në rrjesht apo të ngjitura dy e nga dy; kjo varet nga mënyra e organizimit të zonave të banimit sipas parashikimeve të mundshme të planit të detajuar vendor. Ndërtesat do të lejohen të vendosen lirshëm në njësitë e pronës, me përjashtim të parcelave që shohin drejt akseve kryesore rrugore (sic tregohen në këtë studim) dhe vendeve ku tashmë ka fasada të vazhduara ndërtesat e të cilave vendosen në kufi me vijën e kuqe.

Propozohet që në zonat ku do të hartohet PDV për ndërtimin e blloqeve të banimit, tipologjia e ndërtimit të organizohet duke patur në mendje integrim harmonik të blloqeve të banimit me mjedisin natyror dhe atë të banuar, shfrytëzimin e hapësirave të lira të dhe plotësimin e kërkesave të nevojshme për nevojat sociale të qytetit.

Në vendbanimet e Bashkisë të cilat janë në kontakt të drejtpërdrejtë me aksin rrugor kryesor (Mbrakull, Vërtop, Fushë Peshtan, Bregas, Vodice) propozohen të njëjtat tipologji ndërtimore, me ndryshimin që numri maksimal i kateve të lejuara është tre.

Në vendbanimet e tjera të Bashkisë do të përdoret tipi i banesave individuale me shtrirje të thjeshtë drejtkëndore dhe mbulimi i tyre do të bëhet me çati me dy ose katër pjerrësi. Ndalohet ndërtimi i një ndërtese të vetme me më shumë se një përshkallëzim kati. Ndërtesat do të lejohen të vendosen



lirshëm në parcelë, me përjashtim të rasteve kur krijohen fasada të vazhduara, linjë e cila duhet të ndiqet.

1.8. Plani i Detajuar Vendor

Bazuar në nenin nr. 22 të Ligjit Nr. 107/2014, datë 31.7.2014, “Për Planifikimin dhe Zhvillimin e Territorit”, i ndryshuar, dhe nenin nr. 55 të Vendimit të Këshillit të Ministrave Nr. 671, datë 29.07.2015, “Për Miratimin e Rregullores së Planifikimit të Territorit”, ky studim përcakton njësitë ose grupin e njësive, për të cilat duhet të hartohet Plani i Detajuar Vendor (PDV).

Plani i Detajuar Vendor hartohet me qëllim:¹

- a) Zhvillimin dhe/ose rizhvillimin e një zone.
- b) Rrigjenerimin/ripërtëritjen e një zone kryesisht urbane.
- c) Ndërtimin e infrastrukturave publike.
- ç) Ndryshim të përdorimit të tokës dhe kushteve të zhvillimit.
- d) Investime publike që ndikojnë në ndryshimin ose rishpërndarjen e treguesve të zhvillimit.
- dh) Programe të transferimit të së drejtës për zhvillim dhe të intensitetit me kushte.

Në përgjithësi, Plani i Detajuar Vendor propozohet në zonat e zgjedhura për tu dhënë drejtim zhvillimi dhe pritet që këto zona të vijnë nën këtë presion. Për këtë arsye PDV konsiderohet si një mjet i përshtatshëm për të organizuar hapësirat dhe për të siguruar infrastrukturën e nevojshme. Madhësia e zonave për PDV varet nga ndërtimet ekzistuese, dendësia e rrjetit rrugor, si dhe mënyra e zhvillimit të ndërtesave. Kështu krijohen zona me madhësi të ndryshme, por përgjithësisht të vogla, për të qenë më elastike dhe të menaxhohen me lehtë. Për të përcaktuar kufijtë e zonave ku do zhvillohet Plan i Detajuar Vendor ndiqen kufij të dallueshëm dhe mundësisht rrugë, qoftë ekzistuese apo të propozuara. Gjithashtu, janë marrë parasysh ngjashmëritë e tipologjive hapësinore dhe kërkesat për të krijuar njësi me zhvillime kompakte e të njëtrajtshme.

Plani i Detajuar Vendor propozohet që të hartohet në një sërë vendbanimesh, në të cilat presionet pritet që të jenë më të mëdha duke bërë që zona, të cilat sot janë të pandërtuara (brenda ose jashtë sistemit urban) ose pak të ndërtuara, të organizohen dhe të përfitojnë të gjithë infrastrukturën dhe funksionet e nevojshme për të përmirësuar cilësinë e jetës dhe nxitjen e ekonomise. Në mënyrë më të veçantë, PDV-të propozohet në Poliçan, pothuajse në të gjitha zonat e banuara rreth qendrës dhe afër saj (ZU.1.7.1-1.7.6, 1.8.1-1.8.4, 1.10.1-1.10.4), për të krijuar një rrjet urban koherent, ndërtimin e infrastrukturës, intensifikimin e ndërtimeve nëpërmjet aplikimit të instrumenteve të zhvillimit dhe sigurimin e një peisazhi urban të përshtatshëm i cili do të respektojë terrenin gjeologjik të veçantë. Gjithashtu propozohen PDV-të tek zonat me dendësi të ulët të cilat janë zona të larguara nga qendra e qytetit, dhe specifikisht në veriperëndim janë njësitë (ZU.1.14.1-1.14.7) dhe në jug njësitë (ZU.1.13.1-1.13.8, ZU.1.16.1-1.16.3).

¹ a, b, c: bazuar në nenin nr. 22 të Ligjit Nr. 107/2014, datë 31.7.2014, “Për Planifikimin dhe Zhvillimin e Territorit”, i ndryshuar / ç, d, dh: bazuar në nenin nr. 55 të Vendimit të Këshillit të Ministrave Nr. 671, datë 29.07.2015, “Për Miratimin e Rregullores së Planifikimit të Territorit”

Plan i Detajuar Vendor propozohet edhe në njësitë që përfshijnë zona të pandërtuara ose pak të ndërtuara dhe veçanërisht në vendbanimet Kapinovë (ZU.7.1), Mbrakull (ZU.2.2), Bregas (ZU.5.2), Vodicë (ZU.6.2), Fushë Peshtan (ZU.4.2) dhe Vërtop (ZU.3.2).

Gjithashtu, parakusht për zhvillimin e të gjitha njësive ekonomike që propozohen në këtë zonë është miratimi i Planit të Detajuar Vendor. Argumentohet se vendosja e bizneseve në receptorë të organizuar të aktiviteteve produktive lejon kushte më të buta për të vepruar, siguron infrastrukturën e nevojshme, lehtëson procedurën e marrjes së lejeve të nevojshme, kontribuon në rregullimin optimal të përdorimit të tokës dhe shmang konfliktet, ecën në përputhje me përpjekjet e përgjithshme për mbrojtjen e mjedisit si dhe me përmbushjen e objektivave për zhvillim të qëndrueshëm. Prandaj, PDV propozohet për të gjitha zonat ekonomike të Bashkisë.

Së fundi, PDV është i domosdoshëm për zhvillimin e dy zonave ushtarake të cilat përfshijnë hapësira jo aktive, për shkak të karakterit të tyre zhvillimor (pritshmëria e aktiviteteve ekonomike), sipërfaqes së tyre të madhe dhe afërsisë me zonat urbane. Në këtë mënyrë do të organizohet gjithçka duke u bazuar në përdorimet e propozuara, pa shkaktuar shqetësime në zonat urbane fqinje, do të bëhet restaurimi mjedisor aty ku është e nevojshme, do të promovohet historia e pasur dhe do të pasurohen me përdorime të reja të përshtatshme (p.sh. muze).

1.9. Shpërndarja e popullsisë në territor

Pas analizës së të dhënave, siç e pamë në fazat e mëparshme të studimit, parashikohet se GDP (Prodhimi i Brendshëm Bruto) i Bashkisë Poliçan do të rritet në vitet e ardhshme dhe për këtë do të kontribuojë pozitivisht edhe studimi i planifikimit që po përgatitet. Për më tepër, parashikohet se do të ketë aktivitete të reja ekonomike do të ndërtohen vepra të reja infrastrukturore dhe do të tërhiqen investime të reja në zonë. Si rezultat i sa më sipër do të krijohen vende të reja pune dhe mirëqenie në Bashki. Këto aktivitete do të financohen nga programe të ndryshme të rëndësishme, të tilla si programet evropiane (Interreg, Horizon 2020, Balkan Med etj), investimeve për shkak të ndërtimit të TAP, investimet publike, FZHR etj.

Si rrjedhojë, pavarësisht faktit se në Qark dhe në Bashki është regjistruar rënie e popullsisë, gjykojmë të nevojshme marrjen në konsideratë të një përqindje të vogël rritje të popullsisë, e cila justifikohet nga zhvillimi i përgjithshëm që ne besojmë se do të ketë në zonën e studimit. Kjo vjen nga disa parashikime të popullsisë që u bënë gjatë fazës B bazuar në rezultatet e INSTAT-it dhe nga supozimi se do të ketë një normë vjetore të rritjes të popullsisë të rendit nga + 0.5% deri + 1% për të gjitha vendbanimet e Bashkisë Poliçan.

Nga analizat e ndryshme të kryera, është vlerësuar se ish Komuna Vërtop dhe ish Bashkia Poliçan diferencohen, në një farë mase në aspektin ekonomik dhe social dhe do të përfitojnë nga bumi i madh ekonomik që rrjedhimisht do të nxitë rritjen e popullsisë, kështu që ne vlerësojmë se në këto zona do të ketë një normë vjetore të rritjes 1%, ndërsa në ish-Komunën Terpan vlerësojmë rritje vjetore prej 0.5%.

Për të vlerësuar rritjen e popullsisë në nivel vendbanimi dhe jo më në nivel të ish-Komunave, janë bërë supozimet e mëposhtme. E dhëna e vetme që kishim është popullsia sipas INSTAT për vitin 2011, e cila megjithatë, i referohet nivelit të ish Bashkisë Poliçan. Dmth. për Bashkinë Poliçan

kishim si të dhënë se, në bazë të INSTAT 2011, u regjistruan 4.318 banorë për Poliçanin, 1.716 banorë për Tërpanin dhe 4.919 banorë për Vërtopin, totali 10.953 banorë për Bashkinë. Bazuar në hulumtimin tonë në terren, vizitat tona në vendbanimet e Bashkisë si dhe faktorë të tjerë, analizuam shpërndarjen e popullësisë sipas çdo ish Komune. Në bazë të këtyre të dhënave rezultoi kolona "llogaritja e popullsisë 2011" në tabelën e mëposhtme (Tabela 1.9.1) që tregon llogaritjen e popullësisë për vitin 2011. Në vazhdim u përdor formula e komponimit bazuar në ekuacionin matematikor:

$$E_v = E_o \cdot (1 + p)^v$$

ku

Ku

Ev: popullësia e parashikuar

Eo: popullësia në vitin 2011

p: Rritja vjetore e popullsisë (ashtu si llogaritet për Bashkinë Poliçan nga 0,5% deri 1%).

v: vitet për të cilat do të bëhet parashikimi (dmth nga viti 2011 deri në vitin 2030), pra në total 19 vjet.

Rezultatet e parashikimit të rritjes së popullsisë së vendbanimeve të Bashkisë Poliçan nga aplikimi i formulës së komponimit, janë paraqitur në tabelën e mëposhtme (Tabela 1.9.1).

| Njësi Administrative | VENDBANIMI | | LLOGARITJA E POPULLËSISË 2011 | PARASHIKIMI POPULLËSISË 2030 |
|----------------------|------------|-----------------|-------------------------------|------------------------------|
| Poliçan | 1 | Poliçan | 4318 | 5217 |
| Tërpan | 2 | Tërpan | 201 | 221 |
| | 3 | Teman | 58 | 64 |
| | 4 | Paraspuar | 46 | 51 |
| | 5 | Tozhar | 123 | 135 |
| | 6 | Vokopolë | 509 | 560 |
| | 7 | Dodovec | 113 | 124 |
| | 8 | Rehovë | 129 | 142 |
| | 9 | Zhapokikë | 133 | 146 |
| | 10 | Çorogjaf | 47 | 52 |
| | 11 | Panarit | 20 | 22 |
| | 12 | Plashnik i Madh | 65 | 71 |
| | 13 | Lugas | 174 | 191 |
| | 14 | Zhitom i Madh | 65 | 71 |
| | 15 | Zhitom i Vogël | 33 | 36 |
| Vërtop | 16 | Mbrakull | 668 | 807 |
| | 17 | Vërtop | 322 | 389 |
| | 18 | Kapinovë | 413 | 499 |
| | 19 | Zgërbonjë | 194 | 234 |
| | 20 | Vodicë | 767 | 927 |
| | 21 | Fushë Peshtan | 544 | 657 |

| | | | |
|----|---------------|-----|-----|
| 22 | Peshtan | 231 | 279 |
| 23 | Drenovë | 185 | 224 |
| 24 | Lybeshë | 277 | 335 |
| 25 | Tomor i madh | 479 | 579 |
| 26 | Tomor i vogël | 358 | 433 |
| 27 | Bregas | 481 | 581 |

Table 1.9.1 Parashikimi popullsisë për njësitë administrative të Bashkisë Poliçan për vitin 2030, me formulën e komponimit.

Në vazhdim, bazuar në parashikimin e popullsisë për vitin 2030, rezultojnë tabelat e infrastrukturës sociale, të shërbimeve të dobisë dhe të përdorimeve të përbashkëta, të nevojshme në çdo vendbanim të Bashkisë Poliçan, të cilët do të paraqiten në mënyrë të detajuar në Kapitullin 3.3.

1.10. Plani i strehimit

Bazuar në parashikimet e popullsisë për vitin 2030, kapacitetin ekzistues të zonave urbane siç përcaktohen nga ky studim (vija e gjelbër) dhe vlerësimi i cilësisë dhe gjendjes të mjedisit të ndërtuar në përputhje me analizën përkatëse, përcaktohet plani i strehimit. Kjo përfshin drejtimet kryesore për zhvillimin urban të vendbanimeve, në përputhje me dispozitat e VKM 671, datë 29.7.2015 "Për miratimin e rregullores së planifikimit të territorit", nenet 54.2.g. dhe 2.II.8, 16, 29, 30, 37. sipas të cilave zhvillimi urban mund të jetë këtyre pesë tipeve: konsolidim, urbanizim, konservim, rihvillim, rigjenerim dhe dendësim. Përmbajtja e tyre përcaktohet në VKM 671, datë 29.7.2015 "Për miratimin e rregullores së planifikimit të territorit" (neni 2, nënseksionet II.8, II.16, II.29, II.30, II.37).

Në Bashkinë Poliçan rezulton në përgjithësi nevoja për konsolidim të shumicës së zonave, duke përjashtuar ato paralele me SH72. Vendbanimet paraqesin pamje të ngjashme të strukturave hapësinore (zona të ndara e të distancuara që nuk lidhen organikisht midis tyre dhe zhvillimi i lirë pa një qendër), dendësisë (zonat janë ndërtuar në mënyrë të shpërhapur e të rrallë, me tokë të punueshme midis tyre), madhësisë (sipërfaqe dhe një popullësi e vogël) dhe nivelit të shërbimeve (pothuajse ekzistojnë vetëm banesa dhe objekte bujqësore). Zona urbane ekzistuese është e mjaftueshme për të pranuar numrin e parashikuar të popullsisë. Gjithashtu nuk janë identifikuar zona me probleme intensive degradimi apo zona të gjera jo aktive që të kenë nevojë për rigjenerim. Prandaj propozohet konsolidim për të përmirësuar dhe për të forcuar infrastrukturën sociale e teknike, si edhe çdo ndërtesë e re duhet të ndërtohet brenda kufijve ekzistues. Duke qenë se Kapinova propozohet si qendër e agroturizmit, në të sygjerohet rigjenerim i pjesës qendrore (njësia 7.1). Ndërhyrjet janë të nevojshme jo vetëm në mjedise të hapura (p.sh. rrugë, parkingje, sheshe), por edhe në ndërtesa (p.sh. nëpërmjet zbatimit të kushteve të veçanta arkitektonike, përmirësimit të fasadave ekzistuese duke shtuar kushtet e izolimeve termike dhe në përgjithësi kthimin drejt modeleve të efijencës energjetike) dhe krijimit të strukturave bashkiake (p.sh. tregut të promovimit të produkteve vendase).

Duke iu referuar Poliçanit, trajtimi është i larmishëm. Në qendër (njësitë 1.4 dhe 1.5) parashikohet nga njëra anë konservimi i fondit të ndërtesave përse i përket pozicionimit, formës e madhësisë, sepse formon një tërësi koherente me karakter të njohur arkitektonik, tipik për kohën e ndërtimit të



tyre; dhe nga ana tjetër rigjenerim për hapësirat e lira (p.sh. përmirësim i funksionimit, rritje e hapësirave të gjelbra, krijimi i mjediseve të terreneve sportive për fëmijët dhe rritja e performancës energjetike në ndërtesa (p.sh. izolimi termik i ndërtesave, përdorimi i paneleve diellore). Në njësitet 1.8.1-1.8.4, 1.10.1-1.10.4 dhe 1.13.1-1.13.8 propozohet zhvillimi nëpërmjet dendësimit, me qëllim ruajtjen dhe rritjen e popullësisë së qytetit, përf forcimi i qëndrueshmërisë dhe sigurimi i një motivi për krijimin e një fondi ndërtimesh bashkëkohore dhe një mjedisi të qëndrueshëm urban rreth qendrës ku është përqëndruar jeta shoqërore dhe shërbimet kryesore ekonomike e sociale. Për të gjitha njësitet e tjera të qytetit propozohet thjesht përmirësimi i infrastrukturës dhe plotësimi i ndërtimit përmes konsolidimit në trojet boshe. Përkundrazi, në vendbanimet Mbrakull, Bregas, Vodicë, Fushë Peshtan dhe Vërtop sygjerojmë trajtim të dyfishtë. Nga njëra anë, në zonat e banuara propozohet konsolidim dhe nga ana tjetër, sygjerohet urbanizim brenda kufijve ekzistues në toka të cilat përdoren aktualisht si bujqësore, në mënyrë që kërkesat e pritshme për investime dhe rritjen e popullsisë të drejtohen drejt këtyre zonave pa krijuar dendësim në qendra dhe spekulim me tokën (sipas kushteve të përcaktuara nga: VKM nr. 283, datë 1.4.2015 “Për përcaktimin e tipave, rregullave, kritereve dhe procedurave për ndërtimin e objekteve për prodhimin, ruajtjen dhe përpunimin e produkteve bujqësore dhe blegtorale, në tokë bujqësore”, Vendim nr. 408, datë 13.5.2015 “Për miratimin e rregullores së zhvillimit të territorit”, Ligji nr. 9817, datë 22.10.2007 “Për bujqësinë dhe zhvillimin rural”). Faktori tjetër ndihmues është të sigurojnë funksione publike, të nevojshme për kohezion social, të cilat aktualisht mungojnë.

1.11. Instrumentet për drejtimin e zhvillimit

Ligji nr. 107/2014 “Për planifikimin dhe zhvillimin e territorit” formulon një kornizë gjithëpërfshirëse për menaxhimin e tokës, siguron instrumentat e planifikimit (p.sh. PDV, plane sektoriale), mjetet rregullatore (p.sh. rregullores, përcaktimi i përdorimit të tokës, etj.) dhe mjetet ekonomike për realizimin e tyre. Në veçanti, në nenet 30-36 të këtij ligji, përshkruhen instrumentet për drejtimin e zhvillimit që në mënyrë të detajuar janë:

- Intensiteti i ndërtimit me kushte.
- Transferimi i së drejtës për zhvillim.
- Zhvillimi i detyrueshëm i tokës.
- Pezullimi i zhvillimit.
- Servituti publik.
- E drejta e transferimit.
- E drejta e preferimit.

Mënyra dhe procedua e zbatimit të 2 pikave të para analizohet më tej sipas Vendimit nr. 408, datë 13.5.2015 “Për miratimin e rregullores së zhvillimit të territorit”.

Të gjithë këto instrumente janë të ndryshëm midis tyre, por mund të funksionojnë së bashku. Ato aplikohen në çdo rast zhvillimi apo ndërtimi dhe nëpërmjet tyre Bashkia mund të sigurojë tokë, infrastrukturë dhe / ose financim. Dy të parët lidhen me PPV, sepse duhet të përcaktohen zonat e

aplikimit të instrumentit (për të parin) dhe zonat e pranimit dhe marrjes të të drejtës të zhvillimit (për të dytin).

Në veçanti për Bashkinë është propozuar të përdoret instrumenti «Intensiteti i ndërtimit me kushte», i cili mund të realizohet me forma të ndryshme p.sh: ofrimin e së drejtës së ndërtimit të kateve shtesë nëse zhvilluesi plotëson disa kushte shtesë për investimet publike të llojeve të ndryshme si banesa sociale, hapësira të gjelbra, objekte sociale dhe shëndetësore, rrugë dhe infrastrukturë tjetër teknike, etj. Ky instrument mund të aplikohet:

(a) Në zonat periferike të qytetit (selia e bashkisë), të cilat meqënëse janë larg nga qendra nuk dëmtojnë mjedisin me trafik apo kufizime të tjera. Për më tepër, në zonat periferike ndërtimi është zakonisht më i kufizuar dhe për këtë arsye mund edhe të jetë e dëshirueshme rritja e tij, natyrisht me kushte.

(b) Në zona, zhvillimi i të cilave është sygjëruar përmes mbushjes urbane (filling), për të shërbyer edhe si motivim i plotësimit të boshllëqeve në zonat urbane.

Transferimi i së drejtës për zhvillim është një instrument potencialisht i dobishëm për të mbrojtur zonat ku rritja nuk është e dëshirueshme ose më pak e dëshirueshme. Megjithatë, kushtet e përcaktuara nga Vendimi nr. 408, datë 13.5.2015 “Për miratimin e rregullores së zhvillimit të territorit” lidhur me përdorimin e tokës (ka të bëjë vetëm me banesat) dhe sistemet që mbron (vetëm ato bujqësore dhe natyrore), kufizojnë një varg aplikimesh në zonat urbane për të lehtësuar disa zona tashmë të ndotura. Për këtë arsye, ky instrument nuk këshillohet të përdoren në zonën në studim.

Së fundi, listohen një sërë instrumentesh për financimin e infrastrukturës dhe zhvillimit urban (p.sh. rishikimi i sistemit të taksave, përmirësimi tarifave), të cilat, megjithatë, jo të gjithë janë të institucionalizuara. Megjithatë, studimi e sheh të arsyeshme detajimin e mëtejshëm dhe shfrytëzimin e tyre.

2. PLANI I MBROJTJES SË MJEDISIT

Plani i Mbrojtjes së Mjedisit përfshin masat për të trajtuar ndikimet mjedisore të përmendura në Vlerësimin Strategjik e Ndikimit Mjedor shoqëruese me Hartimin të Planit të Përgjithshëm Vendor. Në të është paraqitur një informacion i hollësishëm i projektit që do të realizohet, përshkrimi i qytetit dhe mjedisi fiziko-kimik e biologjik i tij, ndikimet pozitive dhe negative në mjedis të Planit të Përgjithshëm Vendor Bashkia Poliçan dhe masat që zbatuesi do të marrë për plotësimin e kriterëve të nevojshme për mbrojtjen dhe administrimin sa më racional të mjedisit.

2.1. Propozime, drejtimet dhe masat për trajtimin e ndikimeve në mjedis të Planit

2.1.1. Hyrje

Plani për mbrojtjen e mjedisit përfshin masa që trajtojnë ndikimet mjedisore të cilat janë propozuar nga Vlerësimi Strategjik Mjedor, për të eliminuar efektet e mundshme të projektit në mjedis. Ai përfshin gjithashtu edhe programin e monitorimit të ndikimit në mjedis të propozuar nga Vlerësimi Strategjik Mjedor, i cili është po aq i dobishëm për krijimin e një eksperience për ndikimet mjedisore që janë identifikuar në praktikë dhe masash që duhet të zbatohen për të eliminuar ato.

Në kuadër të këtij vlerësimi u cituan ndikimet negative dhe pozitive, dhe në vazhdim u komentuan mundësitë e shfaqjes së ndikimeve, shkalla, shpeshtësia e shfaqjes së tyre, kohëzgjatja, kthyeshmëria, karakteri i tyre ndërkufitar, karakteri i tyre kumulativ ose sinergjik etj. Hapi i ardhshëm në VSM është të bëjë propozimet për masat që lidhen me trajtimin e ndikimeve të mësipërme mjedisore për çdo faktor mjedor që u konstatua se pritet të ndikohet negativisht. Është e qartë se masat e propozuara për trajtimin e ndikimeve mjedisore do të duhet të harmonizohen me Boshtet e Prioritetit të propozuara nga PPV dhe të jenë, nga pikëpamja ekonomike, në gjendje për t'u zbatuar.

2.1.2. Trajtimi i ndikimeve në terren

Terreni, siç u analizua në paragrafët e mësipërm dhe në Kapitullin 6, pritet të ndikohet negativisht nga ndërtimi i digave për prodhim të energjisë elektrike (në kuadrin e Burimeve të Rinovueshme të Energjisë) në sensin e presionit që pritet të ushtrojë uji në terren dhe rrezikut të erozionit të mëtejshëm etj. Ky ndikim i mundshëm do të jetë i kthyeshëm, nëse hartohen studime gjeologjike dhe hidrogeologjike të përshtatshme në lidhje me pozicionet që do të përzgjidhen për të ndërtuar digat, në mënyrë që përmes këtyre studimeve të minimizohet rreziku i erozionit apo i dështimit të digës.

Gjithashtu, si edhe u theksua në paragrafët e mësipërm dhe nga Kapitulli 6, propozimet për fuqizimin dhe promovimin e sektorit primar, mbartin me vete rrezikun e ndotjes së tokës nga pesticidet dhe plehrat kimike si dhe uljen e cilësisë së tokës, pasi dihet se kultivimi intensiv për një periudhë të gjatë kohore nën përdorimin e vazhdueshëm të plehrave dhe pesticideve e bën atë më të

varfër në lëndë organike ose si shprehet ndryshe "të lodhur". Ky ndikim i mundshëm, mund të trajtohet në mënyrë parandaluese, nëse:

- Ekziston mbështetja e përshtatshme shkencore për bujqit dhe për ata që angazhohen profesionalisht në sektorin primar, nga agronomë dhe specialistë të tjerë, të cilët do të analizojnë për ta problemet dhe pasojat e përdorimit të tepërt të plehrave e pesticideve duke dhënë zgjidhje alternative për të mbështetur fermerët dhe prodhimin e tyre, psh., me metoda organike duke përdorur përzierje plehrash organike për pasurimin e tokës ose duke testuar kultura të reja të përshtatshme për tokën e rajonin dhe që nuk kërkojnë përdorim të lartë të plehrave kimike.
- Ka organizim të fermerëve në kooperativa, në mënyrë që këto skema bashkëpunuese të mund të zgjidhin më lehtë problemet e ndryshme dhe të drejtojnë, me informacionin e duhur, fermerët.
- Ndiqen praktikat e mira bujqësore, në përputhje me Direktivat e Bashkimit Evropian, duke minimizuar kështu përdorimin e plehrave kimike dhe pesticideve.

2.1.3. Trajtimi ndikimeve në ajër dhe tek faktorët klimatikë

Ajri dhe cilësia e atmosferës, si dhe faktorët klimatikë, nuk pritet të preken nga propozimet e Planit, siç u analizua në paragrafët e mësipërm dhe në Kapitullin 6. Për këtë arsye, nuk propozohet ndonjë masë zbutëse.

2.1.4. Trajtimi i ndikimeve në ujëra

Uji, siç u analizua në paragrafët e mësipërm dhe në Kapitullin 6, pritet të ndikohet negativisht: a) nga intensifikimi dhe fuqizimi i sektorit primar, b) nga promovimi i sektorit të përpunimit të produkteve bujqësore, c) nga zhvillimi dhe promovimi i sektorit të agroturizmit dhe d), nga promovimi i Burimeve të Ripërtëritshme të Energjisë, në rastin e digave të hidrocentraleve.

Kështu, intensifikimi i konsumit të sasive të mëdha të ujit për ujitje nga fuqizimi i sektorit primar, është e mundur të trajtohet në mënyrë parandaluese, me ndihmën:

- E zbatimit të një plani të qëndrueshëm të menaxhimit të ujit për ujitje, siç edhe propozohet në Boshtin e Prioritetit 6.
- E mbështetjes së fermerëve nga agronomët dhe specialistët e tjerë me qëllim për të zgjedhur kultura që nuk kërkojnë sasi të mëdha të ujitjes.
- E ndërtimit të rrjeteve moderne të ujitjes kolektive në mënyrë që të minimizohet sasia e ujit që humbet me anë të avullimit, e ujitjes së bimës drejt e në rrënjë në mënyrë që të ketë maksimizim të efikasitetit të sistemeve të ujitjes.
- E ndërtimit të rezervuarëve dhe digave për të minimizuar pompimin e ujërave nëntokësore.
- E kontrollit të shpimeve të shpërndara të fermerëve, në mënyrë që të mund të bëhet i mundur zbatimi i një plani realist të menaxhimit të ujit për ujitje.

Konsumi i ujit nga aktivitetet e përpunimit mund të kontrollohet në mënyrë parandaluese: me ushtrimin e një politike të përshtatshme të faturimit të ujit, në mënyrë që të mos inkurajohet keqpërdorimi; me organizimin hapësinor dhe përqëndrimin e njësive përpunuese në zona ekonomike të prodhimit, në mënyrë që të ketë një menaxhim kolektiv të ujit dhe një përgjegjësi kolektive të përbashkët në aspektin e konsumimit të tij; me kontrollin e puseve individuale të njësive, në mënyrë që të mund të zbatohet një plan i qëndrueshëm i menaxhimit të burimeve ujore të Bashkisë dhe me përdorimin e makinerive bashkëkohore në njësitë prodhuese, në mënyrë që të mos konsumohet sasi e madhe uji por të kursehet ai. Në të ardhmen, adaptimi nga njësitë prodhuese i Sistemeve të Menaxhimit të Mjedisit (p.sh. ISO 14000, EMAS, etj) do të kontribuojë gjithashtu pozitivisht në kursimin e ujit.

Rritja e konsumit të ujit nga zhvillimi i aktiviteteve të turizmit rural do të vijë si rezultat i përdorimit të ujit për vaditje i cili do të përdoret për qëllime të ndryshme që lidhen me njësitë agroturistike, si edhe nga konsumi i ujit të pijshëm që do të përdoret nga turistët dhe nga shërbimet që do tu ofrohen atyre. Për ujin për ujitje, është e mundur të zbatohen masat e përmendura më parë. Për ujin e pijshëm është i mundur reduktimi i konsumit të tij nëpërmjet aplikimit të sistemeve të kursimit p.sh. në ambientet sanitare të dhomave, kuzhinë, etj. Gjithashtu, ndërgjegjësimi i vizitorëve përmes një informacioni të duhur nëpërmjet tabelave të vendosura në dhoma etj. është i dobishëm, në mënyrë që të mos keqpërdoret uji që ata përdorin.

Së fundi, ndërtimi i digave hidroelektrike në kuadër të promovimit të Burimeve të Rinovueshme të Energjisë mund të sjellë një ndikim negativ në menaxhimin e ujit për ujitje, kështu që do të duhet të merret në konsideratë mundësia e përcaktimit të përshtatshëm të pozicionit të ndërtimit tyre, duke marrë parasysh seriozisht nevojat e sektorit bujqësor. Gjithashtu, është e nevojshme të institucionalizohet një kuadër rregullator i funksionimit të digave, veçanërisht nëse menaxhimi dhe funksionimi i tyre realizohet nga individët privatë, pasi është vënë re se në mënyrë që të maksimizohen të ardhurat e tyre, kompanitë që prodhojnë energji elektrike, mbimbushin digat me ujë duke bërë që në periodha me reshje të shumta të mos kenë më mundësi të ruajnë nivelet optimale dhe detyrohen të hapin portat e digave duke shkaktuar përmytje në zonat poshtë tyre.

2.1.5. Trajtimi i ndikimeve në biodiversitet

Biodiversiteti, siç u analizua në paragrafët e mësipërm dhe në Kapitullin 6, pritet të ndikohet negativisht nga nxitja e Burimeve të Ripërtëritshme të Energjisë dhe në veçanti nga ndërtimi i parqeve eolike, të cilat shkaktojnë efekte negative në kolonitë e shpendëve, sidomos tek ata shtegëtarë. Këto ndikime mund të përballohen vetëm në mënyrë parandaluese. Është e nevojshme të përgatitet një Plan Kombëtar për Burimet e Ripërtëritshme të Energjisë në Shqipëri, i cili do të përcaktojë se cilat rajone janë të përshtatshme për zhvillime gjeotermale, cilat rajone kanë potencial të erës dhe janë të përshtatshme për zhvillimin e energjisë së erës, cilat rajone janë të përshtatshme për parqe fotovoltaike, etj. Për rajonet që do të konsiderohen si të përshtatshme për zhvillimin e energjisë së erës, do të duhet gjithashtu të përgatitet edhe një studim ornitologjik për të regjistruar faunën e shpendëve, në mënyrë që në fund të vendoset në nivel kombëtar, në cilat rajone do të zhvillohen parqet eolike bazuar edhe në informacionin mbi rëndësinë e faunës së shpendëve. Për shkak se pavarësia energjetike e vendit është një çështje kombëtare dhe zhvillimi i Burimeve të Ripërtëritshme të Energjisë është gjithashtu me rëndësi Kombëtare, është e nevojshme që kriteret e

zhvillimit të parqeve eolike të përcaktohen në të njëjtin nivel kombëtar planifikimi, duke marrë parasysh ndikimet mbi faunën e shpendëve dhe biodiversitetin. Kjo do të sjellë që planet territoriale të Bashkive të mos kenë mundësinë të përjashtojnë nga planifikimi asnjë formë të Burimeve Të Ripërtërishme të Energjisë nëse është miratuar Plani i sipërpërmendur Kombëtar për Burimet e Ripërtërishme të Energjisë.

2.1.6. Trajtimi i ndikimeve mbi mbetjet

Mbetjet, siç u analizua në paragrafët e mësipërm dhe në Kapitullin 6, pritet të ndikohen negativisht nga zhvillimi i aktiviteteve prodhuese primare të produkteve, si dhe nga fuqizimi dhe promovimi i turizmit rural. Në thelb, krijimi i mbetjeve nga aktivitetet prodhuese do të zgjidhet përmes infrastrukturës së menaxhimit të mbetjeve që do të ndërtohet në vitet e ardhshme në të gjitha qarqet e Shqipërisë, dmth, me vendndodhjen, ndërtimin dhe funksionimin e landfilleve të përshtatshme, si edhe promovimin e riciklimit të materiale të ndryshme dhe kompostimit të bio-mbetjeve - biosolide (<40% lagështi). Kështu, nuk do të ketë problem në sektorin e mbetjeve. Për më tepër, veçanërisht për njësitë e turizmit rural, si pjesë e aktiviteteve të tyre, është e mundur të zhvillojnë edhe aktivitete të kompostimit në hapësirat e tyre. Mbetjet nga gatimi, mbetjet nga ushqimi, mbetjet e "gjelbra" nga krasitja e pemëve dhe kositja dhe prerja e bimëve etj, është e mundur të përbëjnë lëndën e parë për kompostim brenda njësisë së agroturizmit, në mënyrë që të prodhohet kompost cilësor, të cilin më pas mund ta përdorin në aktivitetet e tyre bujqësore. Kështu, me zhvillimin e turizmit rural, është e mundur që në këto njësi të minimizohen mbetjet që do të dërgohen për varrim në hapësirat e përshtatshme të organizuara. Së fundi, theksohet nevoja e informimit të banorëve në lidhje me çështjet e mbetjeve. Është e dobishme që të kuptohet nga të gjithë se ndërtimi dhe funksionimi i landfilleve sanitare kërkon një kosto dhe një pagesë e cila do të mbulohet nga ekonomitë shtëpiake të Bashkive, dhe Bashkitë në Agjencinë e Menaxhimit të Mbetjeve. Gjithashtu, për shkak se kjo kosto do të varet nga sasia e mbetjeve që do të rezultojnë për varrosje në zonën zyrtare të organizuar për këtë qëllim, është shumë i dobishëm zhvillimi i procesit të riciklimit të materialeve të ndryshme psh letër, metale, bateri, plastike, etj (dhe për arsye, gjithashtu, të ndikimit të tyre në mjedisit). Këto detaje do të duhet të bëhen të ditura tek komunitetet lokale, në mënyrë që të pranohen nga gjithë komuniteti gjithë infrastrukturën për menaxhimin e mbetjeve që do të ndërtohen në të ardhmen, por të bëhet edhe të kuptohet se në Bashkitë e vogla me më pak se 500.000 banorë nuk është ekonomikisht i mundshëm ndërtimi i projekteve me shkallë të gjerë për menaxhimin e mbetjeve për shkak se kostot e tyre operative janë të mëdha dhe të papërbalueshme për qytetarët. Si rrjedhim, informimi dhe pjesëmarrja aktive e komuniteteve lokale për reduktimin, parandalimin, riciklimin, kompostimin dhe varrimin (ose djegien) e mbeturinave është shumë e nevojshme për sigurimin e suksesit të menaxhimit të qëndrueshëm të mbetjeve të ngurta.

2.1.7. Trajtimi i ndikimeve në mjedisin akustik-zhurmat

Mjedisi akustik/zhurma, siç u analizua në paragrafët e mësipërm dhe në Kapitullin 6, pritet të ndikohet negativisht nga aktivitetet e përpunimit të produkteve bujqësore, si dhe promovimi i Burimeve të Ripërtërishme të Energjisë, nëse ndërtohen parqe eolike, të cilat shkaktojnë prodhimin e zhurmës. Zhurma nga aktivitetet prodhuese nuk do të shkaktojë shqetësim për mjedisin urban,

pasi makineritë e ndryshme nuk do të jenë jashtë ndërtesave dhe këto aktivitete pozicionohen dhe zbatohen në zonat ekonomike të Bashkisë, të cilat do të ndodhen jashtë zonave të banimit. Si rrjedhim, vendndodhja e propozuar e njësive të prodhimit jashtë zonave të banuara nga PPV është zgjidhja për mjedisin akustik të vendbanimeve. Lidhur me zhurmën nga parqet eolike, fillimisht propozohet vendosja e kriterit që distanca minimale e skajit ekstrem të turbinës, të jetë 500 metra nga kufiri i ri i çdo rajoni vendbanimi. Dhe kjo pasi është e pranuar se në këtë distancë zhurma e shkaktuar nga turbina pothuajse nuk perceptohet. Një masë e dytë e trajtimit të zhurmës nga parqet eolike është zgjedhja e teknologjisë bashkëkohore të turbinave, pasi dihet se nga turbina e parë që është instaluar në një park eolik e deri më sot, teknologjia e tyre është përmirësuar dhe problemi i zhurmës gjithashtu është zbutur. Rrjedhimisht, Vlerësimet e Ndikimeve në Mjedis për investimet e ardhshme në parqe eolike, do të duhet të paraqesin përkushtimin e investitorëve të mundshëm për përdorimin e turbinave të erës të teknologjisë së fundit, me qëllim që të kenë një zhurmë të reduktuar gjatë funksionimit të tyre.

2.1.8. Trajtimi i ndikimeve në popullsi dhe në asetet aktive

Popullësia dhe asetet aktive nuk pritet të preken nga propozimet e Planit, siç edhe u analizua në paragrafët e mësipërm dhe në Kapitullin 6. Për këtë arsye, nuk propozohet ndonjë masë zbutëse. Në të vërtetë, siç u konstatua nga analiza e mësipërme, efekti i propozimeve të Planit do të jetë pozitiv si për popullësinë e Bashkisë ashtu edhe për asetet aktive.

2.1.9. Trajtimi i ndikimeve mbi trashëgiminë kulturore

Trashëgimia kulturore, monumentet, vendet arkeologjike nuk pritet të preken nga propozimet e Planit, siç edhe u analizua në paragrafët e mësipërm dhe në Kapitullin 6. Për këtë arsye, nuk propozohet ndonjë masë zbutëse.

2.1.10. Trajtimi i ndikimeve mbi peizazhin

Mjedisi akustik/zhurmat, siç edhe u analizua në paragrafët e mësipërm dhe në Kapitullin 6, pritet të ndikohen negativisht nga aktivitetet e përpunimit të produkteve bujqësore apo nga njësitë industriale, nga promovimi i Burimeve të Ripërtëritshme të Energjisë, nëse do të instalohen parqe eolike, apo instalimi i shumë paneleve fotovoltaike në kulmet apo strukturat e ndërtesave në vendbanime, ndërsa potencialisht, nëse ndërtohen shumë sera në hapësirën bujqësore, me dendësi të madhe, atëherë forcimi dhe zhvillimi i mëtejshëm i sektorit primar, do të shkaktojë një ndikim negativ mbi peizazhin.

Për njësitë e përpunimit të produkteve bujqësore dhe për forcimin e sektorit sekondar merret parasysh propozimi i PPV për vendosjen e tyre në zonat ekonomike të propozuara. Këto zona do të jenë zona të organizuara të pritjes së biznesit dhe njësive prodhuese dhe përqëndrimi i tyre në rajone të caktuara ka një tjetër avantazh: do të jetë e mundur zbatimi i një zone periferike të gjelbër në çdo zonë ekonomike, dhe madje me pemë të larta dhe me gjelbërim, me qëllim që të ketë izolim vizual nga rrugët aty pranë dhe nga zonat e banuara. Si rrjedhim, për çdo shqetësim vizual dhe ndikim mbi peizazhin ekziston mundësia të minimizohen.

Panelet fotovoltaike në kulmet e ndërtesave dhe në strukturat e tyre do të instalohen në çati pa u ngritur shumë nga tjegullat, kështu që minimizohet shqetësimi vizual.

Parqet eolike do të vendosen lart në kreshtat e maleve, ato do të jenë të dukshme nga larg, por shqetësimi mbi peizazhin do jetë i kufizuar, ndërsa nga afër nuk do të jetë i dukshëm, sepse rrallë ndonjë rrugë lidhëse vendbanimesh kalon aty afër.

Në lidhje me serat, të mos krijohet një zonë e vazhdueshme, ato që gjenden në parcela që janë ngjitur me segmentet rrugore, duhet të jenë së paku 5 m larg nga kufijtë e çdo parcelë, me qëllim që midis tyre të ketë një hapësirë të dobishme.

Së fundi, theksohet se ndikimi vizual dhe ndikimi në peizazh ndikohet drejtpërdrejtë nga ndërhyrjet e njeriut në mjedisin natyror.

2.1.11. Parashtrimi i varianteve për zgjidhje të problematikes të hotspot-eve

Bazuar në Pikat e Nxehta (hotspot), që paraqiten në hartën përkatëse të Shtabit të Emergjencave Civile, në Bashkinë Poliçan identifikohet një zonë përmytje në përputhje me <http://geoportal.asig.gov.al/hotspotalbania>. Megjithatë, nuk ka të dhëna për këtë zonë përmytjeje, pra, nuk e dimë nëse: kjo zonë rezulton nga harta e rasteve të përmytjeje, cila është periudha e rikthimit - pra frekuenca e shfaqjes të këtyre përmytjeje, cila është saktësia e kësaj harte, në se episodet e përmytjeje ishin rezultat i fenomeneve ekstreme të motit apo çfarë i shkakton ato në përgjithësi. Prandaj, nuk është e mundur të nxirren përfundime të qëndrueshme dhe të propozohen zgjidhje dhe projekte konkrete. Por në fazën e II-të të PPV, duke identifikuar problemin e përmytjeje në Bashki, janë propozuar në kuadër të Objektivit Strategjik 2 / Prioritetit 4, veprime që lidhen me mbrojtjen e tokës nga erozioni me masa parandaluese dhe trajtimi, si dhe vepra që lidhen me mbrojtjen nga përmytjet me teknika të ndërtimit në kulturat e pjerresive me tarraca, mure mbajtës, etj

Nga bashkëpunimi me Bashkinë nuk rezultoi të ketë ndonjë problem në lidhje me përmytjet.

Nëse Bashkia do të identifikojë zona specifike që përmyten, atëherë zgjidhja është një kombinim i projekteve që lidhen me largimin e sedimenteve nga thellësia e lumit Osum dhe pastrimi i shtratit e i shpateve nga mbeturinat. Materialet e sjella që transportohen nga përrenjtë, zvogëlojnë pjerrësinë e lumit dhe të përrenjve, dhe kur ulet shpejtësia e rrjedhjes të ujit mbetjet e sjella depozitohen në pjesën e poshtme të tij. Kështu që krijohet një problem i madh kur rritet fluksi i rrjedhës së lumit pas një shiu të papritur dhe me intensitet të madh. Gjithashtu, një studim hidrologjik dhe hidraulik që do të kryhet, do të tregojë shkallën e problemit të përmytjeje, në mënyrë që të vendoset nëse në pika të ndryshme të lumit Osum nevojitet të ndërtohen prita për të mbrojtur të lashtat dhe vendbanimet breglumore nga përmytjet. Në çdo rast, nga studimi hidraulik duhet të vlerësohet risku nga përmytjet dhe të krahasohet kostua e projekteve me dëmet e pritshme nga përmytjet, psh. nëse rrezikohet apo jo jeta e njerëzve dhe pronës, dhe nëse zonat e përmytjes janë "të kontrolluara", atëherë studimi hidraulik mund të mos jetë i nevojshme të propozojë ndonjë projekt. Së fundi, bazuar në informacionin në dispozicion dhe bashkëpunimin me Bashkinë, veprat e pastrimit të shtratit të lumit, vende vende, do të sjellin një përmirësim të dukshëm në shmangien e përmytjetve të mundshme.



Sipas <http://geoportal.asig.gov.al/hotspotalbania>, në Stacionin 76 është identifikuar një mushkonjë tigrë *Aedes albopictus* dhe padyshim ky numër nuk është një rrezik për shëndetin publik. Nga ajo që referohet në <http://ecdc.europa.eu/en/healthtopics/vectors/mosquitoes/Pages/aedes-albopictus.aspx>, rezulton se përhapja e mëtejshme e kësaj specie të mushkonjës në të ardhmen në Evropë varet shumë nga kushtet klimatike në të ardhshen, pasi të nxehtit dhe lagështia janë faktorë pozitive për përhapjen e saj. Kështu, nga sa më sipër rezulton se nuk nevojitet të ndërmerret ndonjë masë nga ana e Bashkisë. Për më tepër, vihet re se në zonat bregdetare të Mesdheut ka gjasa më të mëdha për përhapjen e saj në të ardhmen.

Gjithahstu, sipas <http://geoportal.asig.gov.al/hotspotalbania>, ka problem për izolimin e vendbanimeve malore të Bashkisë gjatë dimrit për shkak të kushteve të motit, borës apo shiut të madh. Kjo vlen sidomos për vendbanimet e vendosura në këmbët e malit Tomor dhe kjo nuk është vetëm për shkak të kushteve të motit, por edhe për shkak të rrjetit rrugor të pamjaftueshëm, që përbëhet nga gjurmëte ngjashme me rrugë, rrugë të paasfaltuara, nga kalimi i përrenjve pa urë etj. Çështja e qasjes të vendbanimeve me Bashkinë trajtohet në përputhje me Fazën II të PPV, përmes Objektivit Strategjik 3 /Prioritetit 11, ku propozohen projekte dhe vepra për modernizimin e rrugëve me vepra asfaltimi, ndërtimin, përmirësimin e karakteristikave gjeometrike, mirëmbajtjen por edhe me përmirësimin dhe modernizimin e sistemit të transportit me itinerare më të shpeshta të Mjeteve të Transportit Publik në mes vendbanimeve dhe lidhja edhe me zonat më të largëta. Gjithashtu theksohet se është i nevojshme ndërtimi dhe përmirësimi i atyre rrugëve që shërbejnë për të lidhur pjesën rezidenciale perëndimore me atë lindore dhe me selinë e Bashkisë Megjithatë, vlen të theksohet se banorët e këtyre vendbanimeve të largëta të izoluar nga bora e dimrit, janë të mësuar dhe kanë formuar një mënyrë jetese të vetë-mjaftueshme.

Lidhur me rrezikun e zjarreve në tre zona të Bashkisë, në bazë të <http://geoportal.asig.gov.al/hotspotalbania>, theksohet se në zonat e paarritshme pyjore të malit të Tomorit, shkaqet janë kryesisht nga fenomenet natyrore (p.sh. rrufetë), ndërsa në zona të tjera të arritshme pyjore shkaqet mund të rrjedhin nga faktori njeri p.sh. hedhja e pakontrolluar e mbeturinave, ose hedhja e një cigari të ndezuar nga shoferët e automjeteve që kalojnë aty pranë. Vendvendosja e mjedisit të groposjes higjienike të mbeturinave (landfill) për Bashkinë parashikuar në bazë të Objektivit Strategjik 3 / Prioritetit 11, sipas Fazës II të PPV, do të ndihmojë në zgjidhjen e problemit të mbeturinave. Njëkohësisht, vendosja e tabelave në rrugët që kalojnë në zonat e arritshme pyjore për rrezik nga zjarri, do të ndihmojë në ndërgjegjësimin e shoferëve. Në të ardhmen është i mundshëm edhe vendosja e sensorëve në zonat kritike pyjore, në mënyrë që në rast zjarri, të ketë informim të drejtpërdrejtë të shërbimit zjarrfikës për të ndërhyrë menjëherë, para përhapjes së tij.

Së fundmi, në «Identifikimin dhe dhënien e prioritetit “hotspoteve mjedisore” në Shqipëri»², ku bëhet fjalë për ndotjen industriale dhe për “hotspotet”, vihet re se mbrojtja e mjedisit ishte një fakt që e shqetësonte Shqipërinë pas viteve 1990, vite kur filloi të rezultonte shqetësimi në lidhje me gjendjen mjedisore që ekzistonte afër zonave industriale. Industritë prodhuese të bakrit, kromit, hekur – nikelit, si edhe industria e naftës prodhonin miliona ton mbetje industriale pa menduar ndikimet mjedisore si edhe ndikimet në shëndet. Gjithashtu, substancat kimike që grumbullohen nga një numër i konsiderueshëm uzinash kimike u gjykua se mund të jenë një rrezik serioz, i cili

² Project document, United Nations Development Programme, Country: Albania, MEFWA, UNDP, 2008-2011.

kërkon disa masa të menjëhershme në lidhje me disponimin e sigurt të tyre. Bazuar në sa më lart, UNEP ka identifikuar në gjithë vendin 5 “hotspote mjedisore” me risk të konsiderueshëm në lidhje me shëndetin e njeriut, 4 “hotspote mjedisore” me rrezik serioz në lidhje me mjedisin dhe shëndetin e njeriut dhe 8 zona të nxjerrjes dhe përpunimit të metaleve të cilat duhet të konsiderohen si zona të prioritetit.

Më pas, nga Ministria e Mjedisit, u identifikuan edhe zona të tjera “hotspotesh”, ndërkohë akoma nuk ekziston një listë e plotë dhe e saktë me të gjitha zonat “hotspote” në Shqipëri, majde asnjë e tillë në Bashkisë Poliçanit. Bazuar në tabelën “Lista e hotspoteve të njohura mjedisore të cilat shkaktajnë probleme në shëndetin e njerëzve dhe në mjedis” (Aneksi 2), zona e studimit nuk ka zona të identikuara “hotspote” që rezultojnë për shkak të industrive të ndryshme dhe atyre kimike dhe që mund të shkaktajnë ndikime si në mjedis ashtu dhe në shëndetin e banorëve të Bashkisë.

Bazuar në studimin e më lart përmendur³, synim themelor përbën përshpejtimi i zhvillimit të qëndrueshëm mjedisor në Shqipëri, përmes integritit të institucioneve për një zhvillim të qëndrueshëm në institucionet kombëtare, ato lokale dhe në programe, në vazhdim të programeve të UNEP dhe në bashkëpunim me Ministrinë e Mjedisit, dhe Institucionet e saj të vartësisë, Ministria e Zhvillimit Ekonomik, Turizimit, Tregëtisë dhe Sipërmarrjes, Ministria e Energjisë dhe Industrisë, Instituti i Shëndetit Publik.

2.1.12. Konkluzion për trajtimin e ndikimeve mjedisore të propozimeve të Planit

Theksohet se Vlerësimi i Ndikimit në Mjedis që do të hartohet në të ardhmen për projekte të ndryshme të propozuara të infrastrukturës teknike apo për projekte zhvillimi në rajonin e Bashkisë, do të duhet të marrin parasysh këtë Vlerësim Strategjik Mjedisor (VSM), me qëllim që të jenë më efektiv në identifikimin, parashikimin dhe vlerësimin e ndikimeve mjedisore të planeve, si edhe në formulimin e masave për trajtimin e këtyre ndikimeve mjedisore. Është fakt, i konstatuar në përgjithësi, në komunitetin global shkencor se Studimet Strategjike të Ndikimit Mjedisor mund të sigurojnë kuadrin për hartimin e Vlerësimeve më të mira dhe më të sukseshme të Ndikimit Mjedisor në plane të ndryshme të propozuara në të ardhmen. Njëkohësisht, ky Vlerësim Strategjik i Ndikimit Mjedisor është e mundur të përbëjë një “mjet kontrolli” të Vlerësimeve të ardhshme të Ndikimit në Mjedis që do të përgatiten për projekte të ndryshme të propozuara, pasi komunitetet lokale dhe të gjitha palët e interesuara që do të marrin pjesë në procedurat e konsultimit të Vlerësimit të Ndikimit në Mjedis, do të kenë mundësinë të përdorin këtë Vlerësimin Strategjik Mjedisor si një ndihmë.

2.2. Program Monitorimi i Ndikimit në Mjedis

Bazuar në sa u përmendën më lartë, në lidhje me vlerësimin e ndikimeve mjedisore të propozimeve të Planit të propozuar (PPV), si edhe për masat e propozuara për trajtimin e tyre, shumë prej të cilave në thelb janë masa parandaluese, përshkruhet Programi i Monitorimit të Ndikimit në Mjedis, i cili përfshin, sipas literaturës botërore, përcaktimin e personit përgjegjës për monitorimin dhe

³ Identification and prioritization of “environmental hotspots” in Albanian, Project document, United Nations Development Programme, Country: Albania, MEFWA, UNDP, 2008-2011.



zbatimin e masave të trajtimit, kohën dhe shpeshtësinë e monitorimit, hartimin e raportit mbi harmonizimin e zbatimit të Planit të propozuar me angazhimet e Vlerësimit Strategjik Mjedisor (VSM Studimit), në lidhje me masat e trajtimit që u përmendën në paragrafët e mësipërm. Ndikimet e parashikuara mjedisore dhe masat e propozuara të trajtimit janë përmbledhur në tabelën e mëposhtme 2.2.1, për secilin faktor mjedisor, për të cilat u vlerësuan efekte negative:

| Faktorë mjedisorë | Ndikime të parashikueshme negative | Masa të propozuara të trajtimit |
|--------------------------|---|---|
| Terren | <p>Promovim të Burimeve të Rinovueshme të Energjisë (hidrocentrael)</p> <p>Ndotje të terrenit nga pesticidet dhe plehrat kimike në kuadër të fuqizimit të sektorit primar</p> | <p>Hartimi i studimeve hidrogeologjike dhe gjeologjike për pozicionet e përzgjedhjes së ndërtimit të digës, për minimizimin e rrezikut nga erozioni ose dështimit të digave</p> <p>Mbështetje shkencore i fermerëve – krijimi i kooperativave bujqësore – adaptimi i praktikave dhe rregullave të drejta dhe nga Udhëzimet e Bashkimit Evropian</p> |
| Ujëra | <p>Ndotje dhe ndikim në sasinë e ujërave nëntokësore nga intensifikimi dhe forcimi i prodhimit primar</p> <p>Përdorim u ujit për promovimin e përpunimit të produkteve bujqësore</p> <p>Përdorim të ujit për zhvillimin dhe promovimin e agroturizmit</p> | <p>Zbatim i një plani të qëndrueshëm të menaxhimit të ujit për ujitje - mbështetje shkencore të fermerëve - ndërtim i rrjeteve moderne mbledhëse të ujitjes - ndërtim të rezervuareve dhe digave - kontrolli i shpimeve të shpërndara të fermerëve</p> <p>Ushtrim i politikës së përshtatshme të faturimit për ujën - organizim hapësinor dhe përqëndrim i njësive prodhuese në rajonet ekonomike me qëllim menaxhimin kolektiv të ujit - kontroll i njësive individuale të shpimeve për ujë - përdorim të makinerive bashkëkohore tek njësitë prodhuese - adaptim nga njësitë prodhuese të Sistemeve të Menaxhimit Mjedisor</p> <p>Reduktim të konsumit të ujit për ujitje, përmes zbatimit të sistemeve të kursimit – përmes informimit dhe ndërgjegjësimit të vizitorëve</p> |
| Biodiversiteti | Promovim të Burimeve të Rinovueshme të Energjisë (parqe eolike) | <p>Hartim të Planit Kombëtar për Energjinë e Ripërtëritshme në Shqipëri - përcaktim të zonave të përshtatshme për zhvillimin e energjisë gjeotermale, shfrytëzimin e energjisë së erës dhe energjisë diellore - hartim të studimeve ornitologjike në zonat me potencial</p> |

| Faktorë mjedisorë | Ndikime të parashikueshme negative | Masa të propozuara të trajtimit |
|------------------------|--|---|
| | | eolik - përcaktim i kriterëve për zhvillimin e energjisë eolike në të gjithë vendin |
| Mbetje | Shtim të mbetjeve nga përpunimi i produkteve bujqësore Shtim të mbetjeve nga aktivitetet agroturistike | Ndërtim i landfillit - promovim i riciklimit të materialeve të ndryshme - promovim i bio-kompostimit dhe mbetjeve të " gjelbërta" - informim të banorëve në lidhje me çështjet e menaxhimit të mbetjeve të ngurta Informim dhe ndërgjegjësim i vizitorëve për menaxhimin e mbetjeve dhe ndarja e tyre për përpunimin e tyre optimal dhe shfrytëzimin e tyre |
| Mjedisi akustik/zhurma | Zhurma nga aktivitetet e përpunimit të produkteve bujqësore Zhurma nga parqet eolike (Burimet e Ripërtësitshme të Energjisë) | Izolim akustik i ndërtesave - organizim hapësinor i njësive të përpunimit në zonat ekonomike Përdorim të teknologjisë optimale dhe moderne të turbinave të erës - vendosje të parqeve eolike në një distancë më të madhe se 500 metra nga kufiri i zonave të banuara |
| Peizazhi | Ndryshime në peizazh nga aktivitetet e përpunimit të produkteve bujqësore Ndryshime në peizazh nga fuqizimi i sektorit primar të prodhimit (serat) Ndryshime nga parqet eolike (Burimet e Ripërtëritshme të Energjisë) | Organizim hapësinor i njësive të përpunimit në zonat ekonomike – breza të gjelbërta perimetrale në çdo zonë ekonomike Distancë minimale prej të paktën 5 metra nga kufijtë e secilës parcelë për serat në zonat bujqësore me densitet të lartë Vendosje të parqeve eolike me preferencë në kreshtat të largëta të zonave malore, pa qasje rrugore - respektim i Planit Kombëtar për Burimet e Ripërtëritshme të Energjisë në Shqipëri |

Tabela 2.2.1: Përmbledhje e ndikimeve mjedisore të parashikuara negative tek faktorët mjedisorë dhe të masave të propozuara të trajtimit të tyre.

Bazuar në tabelën 2.2.1, hartohet Tabela 2.2.2, ku paraqiten treguesit përkatës të përshtatshëm të monitorimit, frekuenca e përgatitjes së raportit informativ dhe organi përgjegjës për monitorimin:

| Faktorët mjedisorë | Masa të propozuara të trajtimit | Tregues monitorimi | Shpeshtësia e hartimit të raportit | Përgjegjësi i Programit të Monitorimit |
|---------------------------|--|--|---|--|
| Terren | <p>Hartimi i studimeve hidrogeologjike dhe gjeologjike për pozicionet e përzgjedhjes së digave, me qëllim për të minimizuar rrezikun e erozionit ose dështimin e digave</p> <p>Mbështetja shkencore e fermerëve - krijimi i kooperativave bujqësore - adaptimi i rregullave dhe praktikave të drejta bujqësore në përputhje me direktivat e Bashkimit Evropian</p> | <p>Gjetje dhe konkluzione të studimeve gjeologjike</p> <p>Numri i seminareve / vit</p> <p>Numri i kooperativave / vit</p> <p>Numri i anëtarëve të kooperativave / vit</p> <p>Numri i produkteve të certifikuara organike / vit</p> | <p>Nuk kërkohet hartim raporti. Studimet gjeologjike do të zhvillohen te digat e Hidrocentraleve</p> <p>Raport vjetor ku do të përshkruhet objekti i trajnimit për secilin seminar, numri i kooperativave dhe objekti i veprimtarisë së tyre, numri i anëtarëve të kooperativave me regjistrim të prodhimit bujqësor të gjithësecilit dhe numrin dhe llojin e produkteve organike</p> | <p>Ministria e Energjisë dhe Industrisë</p> <p>Çdo kooperativë, në bashkëpunim me Bashkinë që do të ketë mbikëqyrjen e kooperativave</p> |
| Ujëra | <p>Zbatim i një plani të qëndrueshëm të menaxhimit të ujit për ujitje - mbështetja shkencore të fermerëve - ndërtim të rrjeteve moderne kolektive të ujitjes - ndërtim të rezervuareve dhe digave - kontrolli i puseve të shpërndara të fermerëve</p> | <p>Kodifikim të propozimeve të planit të menaxhimit të ujit për ujitje</p> <p>Numri i seminareve / vit</p> <p>Kilometra të rrjeteve të ujitjes kolektive / vit</p> <p>Vëllimi i ujit të rezervuarëve dhe digave</p> <p>Vendndodhja dhe sigurim të shpimve private të ujitjes</p> | <p>Raport vjetor me përmbledhjen e propozimeve të planit të menaxhimit të ujit për ujitje, objektin e trajnimit në çdo seminar, evoluimin përmasave të rrjeteve të ujitjes, evoluimin e vëllimit të rezervuarëve të ujit dhe tabelë me vendndodhjen dhe sigurimin e puseve private të ujitjes</p> | <p>Bashkia në bashkëpunim me shërbimin kompetent të ujërave të Qarkut apo të Ministrisë</p> <p>Bashkia në bashkëpunim me shërbimin kompetent të ujërave të Prefekturës apo të Ministrisë</p> <p>Shënim: Në</p> |

| Faktorët mjedisorë | Masa të propozuara të trajtimit | Tregues monitorimi | Shpeshtësia e hartimit të raportit | Përgjegjësi i Programit të Monitorimit |
|---------------------------|--|---|---|--|
| | <p>Ushtrim i politikës së përshtatshme të faturimit të ujit - organizim hapësinor dhe përqëndrim i njësive prodhuese në rajonet ekonomike për menaxhimin kolektiv të ujit - kontroll të shpimeve individuale nga njësitë - përdorim të makinerive bashkëkohore nga njësitë prodhuese - adaptim të Sistemeve të Menaxhimit Mjedisor prej këtyre njësive prodhuese</p> <p>Reduktim i konsumit të ujit të pijshëm, përmes zbatimit të sistemeve të kursimit - përmes informimit dhe ndërgjegjësimin të vizitorëve</p> | <p>Kostoja e ujit për ujitje / m3 në vit për konsumatorët</p> <p>Konsumi i ujit m3 / vit për përpunuesit</p> <p>Vendndodhja dhe sigurim i shpimeve private industriale</p> <p>Përshkrim i makinerive dhe pajisjeve në Studimet e Ndikimit në Mjedis</p> <p>Numri i ndërmarrjeve me Sistem Menaxhim të Mjedisit</p> <p>Përshkrimi i masave të menaxhimit të ujit në njësitë agroturistike në Vlerësimin e Ndikimit në Mjedis</p> <p>Numri i njësive agroturistike me sisteme të kursimit të ujit</p> <p>Numri i njësive të agroturizmit me Sistem Menaxhim të Mjedisit</p> | <p>Raport vjetor me koston e ujit për ujitje/ m3 vit për konsumatorët, konsumin e ujit m3 / vit për përpunuesit, vendndodhjen dhe sigurimin e shpimeve private industriale, si edhe numri i kompanive me Sistemin e Menaxhimit të Mjedisit</p> <p>Raport vjetor për konsumin e ujit m3 / vit për çdo njësi të Agroturizmit, numri dhe kapaciteti i njësive agroturistike dhe numri i njësive të agroturizmit me Sistemin e Menaxhimit të Mjedisit</p> | <p>Vlerësimin e Ndikimit në Mjedis që do të miratohet nga agjencia kompetente licencimit mjedisor, të shqyrtohen me kujdes makineritë.</p> <p>Bashkia në bashkëpunim me shërbimin kompetent të ujërave të Qarkut ose të Ministrisë</p> |
| Biodeversiteti | Hartim të Planit Kombëtar për Burimet e Ripërtërishme të | Rajone ku do të pozicionohen parqet eolike dhe zona të | Nuk kërkohet hartimi i ndonjë raporti, por hartimi i Planit Kombëtar | Ministria e Energjisë dhe Industrisë për hartimin e Planit |

| Faktorët mjedisorë | Masa të propozuara të trajtimit | Tregues monitorimi | Shpeshtësia e hartimit të raportit | Përgjegjësi i Programit të Monitorimit |
|---------------------------|--|--|--|--|
| | Energjisë në Shqipëri - përcaktim i zonave të përshtatshme për zhvillimin e energjisë gjeotermale, shfrytëzimin e energjisë së erës dhe energjisë diellore - zhvillim i studimeve ornitologjike në zonat me potencial eolik - përcaktimi i kriterëve për zhvillimin e energjisë eolike në të gjithë vendin | rëndësishme për mbrojtjen e shpendëve Përmbledhje e kriterëve për zhvillimin e energjisë eolike | për Burimet e Ripërtërishme të Energjisë në Shqipëri | Kombëtar |
| Mbetje | Ndërtim i landfillit për mbetjet - promovim i riciklimit të materialeve të ndryshme - promovimin e bio-kompostimit dhe mbetjeve "të gjelbërta" - informim të banorëve në lidhje me çështjet e menaxhimit të mbetjeve të ngurta Informim dhe ndërgjegjësim i vizitorëve për menaxhimin e mbetjeve dhe ndarja e tyre për një përpunimin optimal | Numri i landfilleve të mbetjeve Hapësirë e disponueshme e mbetur për varrosje e mbetjeve në çdo njësi Regjistrim të numrit të eventeve informative, të përmbajtjes dhe numri i pjesëmarrësve Sasia e mbetjeve organike që ndahen, me qëllim kompostimin e tyre Sasia e | Raport vjetor me të dhënat ku referohen treguesit, në lidhje me ambientet e landfilleve, por edhe të eventeve informative Raport vjetor mbi sasi të mbetjeve sipas treguesve, sipas të dhënave të marra nga prodhuesit e mbetjeve | Prefektura në bashkëpunim edhe me Bashkinë Bashkia në bashkëpunim me Prefekturat, duke mbledhur të dhëna nga prodhuesit e mbetjeve dhe njësitë e menaxhimit të tyre |

| Faktorët mjedisorë | Masa të propozuara të trajtimit | Tregues monitorimi | Shpeshtësia e hartimit të raportit | Përgjegjësi i Programit të Monitorimit |
|---------------------------|---|---|--|--|
| | | materialeve që ndahen për riciklim (qelqi, metali, plastike, letër, etj) | | |
| Mjedisi akustik/zhurma | <p>Izolimi akustik i ndërtsave - organizim hapësinor i njësive të përpunimit në zonat ekonomike</p> <p>Përdorim optimal i teknologjisë moderne të turbinave të erës - vendosje e parqeve eolike në një distancë më të madhe se 500 metra nga kufiri i zonave të banuara</p> | <p>Shqyrtim të studimeve të ndërtesave për njësitë e përpunimit, me qëllim që të konstatohet pajisjet mekanike dhe masat e izolimit akustik</p> <p>Regjistrim i numrit të turbinave të erës dhe të parqeve eolike në Bashki dhe theksim të distancës së tyre nga kufiri i zonave të banuara</p> | <p>Nuk kërkohet ndonjë raport</p> <p>Nuk kërkohet ndonjë raport, por regjistrimi do të bëhet në një sistem informativ</p> | <p>Institucionet kompetente të Bashkisë për liçensim do të marrin në konsideratë dhe do të shqyrtojnë studimet e ndërtimit të njësive të përpunimit</p> <p>Regjistrimi do të bëhet nga Bashkia në bashkëpunim me Prefekturën Shënim: Në Vlerësimin e Ndikimit Mjedisor të referohet në mënyrë të veçantë çështja e zhurmës, në teknologjinë e turbinave të erës dhe të shqyrtohet vendosja e parqeve eolike në lidhje me kufijtë e zonave të banuara</p> |
| Peizazhi | Organizim hapësinor i njësive të përpunimit në zona ekonomike - zone periferike e gjelbër në çdo zonë ekonomike | Numri i njësive të përpunimit në çdo zonë ekonomike dhe numri i pemëve të mbjellë për kilometër në pjesën rrethuese të zonës | Raport vjetor me numrin e njësive të përpunimit dhe konstatim të gjendjes së mirë të mbjelljes rreth perimetrit të zonës ekonomike | Bashkia në bashkëpunim me Autoritetin Drejtues të Zonës Ekonomike |

| Faktorët mjedisorë | Masa të propozuara të trajtimit | Tregues monitorimi | Shpeshtësia e hartimit të raportit | Përgjegjësi i Programit të Monitorimit |
|---------------------------|--|---|--|---|
| | <p>Distancë minimale prej të paktën 5 metra nga kufijtë e secilës parcelë për serat në zonat bujqësore me densitet të lartë</p> <p>Vendosje e parqeve eolike me preferencë në kreshta të largëta të uonave malore, pa qasje rrugore - respektim të Planit Kombëtar për Burimet e Ripërtëritshme të Energjisë në Shqipëri</p> | <p>ekonomike</p> <p>Densitet i serave Serat e matur si: sipërfaqe e serave/ sipërfaqe e tokës bujqësore Harta e serave</p> <p>Krahasimi i çdo parku eolik të propozuar me Planin Kombëtar për Burimet e Ripërtëritshme të Energjisë në Shqipëri</p> | <p>Raport vjetor për dendësinë e serave dhe harta me vendndodhjen e tyre</p> | <p>Shërbimet kompetente të ndërtimit të Bashkisë</p> <p>Autoriteti përgjegjës për licencimin mjedisor të çdo park eolik</p> |

Tabela 2.2.2: Të dhëna bazë për Programin e Monitorimit të ndikimeve mjedisore e dhe të masave për trajtimin e tyre.

3. INFRASTRUKTURA PUBLIKE DHE PLANI I SHËRBIMEVE

3.1. Infrastruktura publike

Parimet bazë për të siguruar një infrastrukturë publike të mjaftueshme dhe efikase janë:

- Shpërndarja e balancuar hapësinore.
- Vendosja e përshtatshme për të shmangur ndërveprimet negative ndërmjet rrjeteve.
- Mbulimi i nevojave aktuale dhe të ardhshme (në bazë të vlerësimit-parashikimit të rritjes të popullsisë dhe arritjes të objektivave) me çdo zgjerim të nevojshëm.
- Përmirësimi cilësor dhe modernizimi i infrastrukturës ekzistuese.
- Sigurimi i mbrojtjes së mjedisit.
- Sigurimi i lidhjes dhe aksesueshmërisë.

Kërkohej një qasje gjithëpërfshirëse që optimizon efikasitetin e rrjetit, që të përmbushë në mënyrë adekuate nevojat, të përmirësojë standardin e jetesës dhe të reduktojë impaktin mbi mjedisin

TRANSPORTI

Kërkohej një sistem transporti i integruar, miqësor me mjedisin, i përshtatur në modelin e ri të propozuar të zhvillimit hapësinor. Objektivi kryesor është të sigurojë aksesueshmëri dhe lidhje në të gjithë territorin e Bashkisë. Vëmendje duhet t'i kushtohet trajtimit të problemeve ekzistuese dhe rehabilitimit/ përmirësimit të lidhjes atje ku ka mungesë, si dhe lidhjes të vendbanimeve perëndimore (ish komuna Tërpan) me selinë e Bashkisë. Ndërhyrjet e propozuara janë duke lëvizur në katër boshte:

1. Përmirësimi i sektorëve të ndryshëm të rrugëve ekzistuese, me veprime të tilla si përmirësimi i karakteristikave gjeometrike (p.sh. zgjerimi, ndërtimi i shpateve), mirëmbajtja, asfaltimi, etj. Në veçanti, propozohet:
 - Përmirësimi i rrugës Poliçan – Berat.
 - Përmirësimi i rrugës Tërpan – Berat.
 - Përmirësimi / rikonstruksioni i rrugës që lidh ish-komunën Tërpan me aksin rrugor Berat – Tepelenë.
 - Përmirësimi i rrugës Poliçan – Kapinovë (ndërtimi i një seksioni të ri dhe rindërtimi i seksionit ekzistues)
 - Mirëmbajtja e rrugëve rurale, me theks të veçantë në rrugët Mbrakull-Kapinovë, Qafa e Mullirit – Peshtan, Qafa e Mullirit – Lybeshë, Fushë – Peshtan, Qafa e Pronovikut-Tërpan, Tozhar-Vokopolë.
 - Mirëmbajtja / përmirësimi i seksioneve të rrjetit rural në kuadrin e zbatimit të TAP (rindërtimi i 11 urave, mirëmbajtja e 4.9 km rrugë dhe përmirësimi i 10,3 km rrugë).

2. Zgjerimi i rrjetit rrugor me lidhje të reja të rekomanduara (ndërtimi / rikonstruksioni) i :



- Rugës Berat – Tepelenë, me gjatësi 44 km.
 - Rugës Mbrakull – Tëman – Tërpan.
 - Rugës lidhese Poliçan - Kulmak (Teke) (8 km brenda Bashkisë).
3. Krijimi i rrugëve të përshtatshme për lëvizje alternative (ecje, biçikleta), zhvillimi / fuqizimi i transportit ndërbashkiak. Në veçanti, propozohet:
- Krijimin e sistemit të transportit ndër-qytetas midis vendbanimeve Poliçan dhe Vodice (funksionimi i sistemit të transportit publik në intervale të rregullta, ditore).
 - Krijimi i itinerarit për shëtitje - biçikleta në zonën midis Poliçan dhe Plirez.
4. Organizimi i përshtatshëm i trafikut në seli dhe në vendbanimet e tjera të Bashkisë me synim përmirësimin e shërbimeve të përdorimit të tokës dhe përmirësimin e kohës dhe cilësisë të udhëtimit dhe promovimin e mobilitetit të qëndrueshëm.

Organizimi i trafikut duhet të marrë parasysh të gjitha të dhënat, të tilla si madhësia dhe karakteri i secilit vendbanim, karakteristikat gjeometrike të rrjetit rrugor ekzistues, shfrytëzimit të tokës, polet ekzistues dhe ato të propozuar të aktiviteteve të dobisë së përbashkët, elementët me vlerë natyrorë dhe kulturorë etj. Rekomandohet konfigurimi i kolektoreve të rrugëve, të cilët do të mbledhin volumin kryesor të trafikut. Në shumicën e rasteve, bëhet fjalë për rrugët kryesore ekzistuese që kalojnë nëpër vendbanime. Në disa raste, propozohen edhe lidhje të reja që do të funksionojnë si kolektorë për të krijuar një rrjet të unifikuar lidhjesh, lëvizjesh periferike etj. Për më tepër duhet të bëhet kujdes për promovimin dhe lehtësimin e lëvizjes së këmbësorëve, çiklistëve, fëmijëve dhe personave me lëvizshmëri të reduktuar për lëvizjet e tyre të përditshme (p.sh. punë, shkollë, kohën e lirë). E dëshirueshme është vendosja e hapësirave të organizuara të parkimit në natyrë, në kombinim me objekte të dobisë dhe përdorimit të përbashkët të cilët tërheqin një numër të madh përdoruesish.

Pas përfundimit, zgjerimit, përmirësimit të rrjetit rrugor duhen marrë të gjitha masat e nevojshme për të minimizuar ndikimin mjedisor dhe ruajtjen e peizazhit.

ENERGJIA-TELEKOMUNIKACIONI

Rrjeti ekzistues i energjisë mbulon rrjetin e banimit të Bashkisë dhe përmbush kërkesat. Si pjesë e një planifikimi të integruar të energjisë është i përshtatshëm zgjerimi i rrjetit për të akomoduar madhësinë e programuar të popullsisë dhe për të mbuluar të gjitha zonat ekonomike të propozuara. Gjithashtu propozohet hulumtimi për përmirësimin dhe modernizimin e rrjetit, në varësi të problemeve të mundshme lokale dhe të metave. Përsa i përket rrjetit ekzistues të tensionit të lartë, propozohet futja e tij nën tokë ose transferimit i pjesëve të tij, me prioritet atyre që përshkojnë ose kalojnë në afërsi të zonave të banuara, për arsye sigurie dhe për përmirësimin e funksionimit. Linja nëntokësore rrit nivelin e sigurisë për banorët si dhe eliminon fushën elektrike dhe zvogëlon fushën magnetike.

Gjithashtu konsiderohet i përshtatshëm fuqizimi i prodhimit të energjisë elektrike me anë të sistemeve të burimeve të rinovueshme të energjisë (BRE) me qëllim autonominë energjitike, duke siguruar rezerva dhe minimizuar ndikimin mjedisor. Tashmë ka filluar ndërtimi i hidrocentralit (Vërtop, Drenove), i cili do të përdorë burimet ujore në dispozicion.

I rëndësishëm është zbatimi i masave për përmirësimin e efikasitetit të energjisë duke ndërhyrë (a) në ndërtesat bashkiake dhe infrastrukturën lokale (p.sh. zbatimi i sistemeve inteligjente të menaxhimit të energjisë, instalimi i çative fotovoltaike, izolimi dhe përdorimi i xhamave energjetike, llambave energjetike, përdorimi i BRE etj. (b) në mjediset e përbashkëta (p.sh. aplikimi i materialeve të ftohta dhe mbjelljeve të duhura, zëvendësimi i ndriçuesave rrugor më të rinj të cilët kanë shpenzim të ulët energjie) dhe (c) në transportin publik (p.sh. mjete me efikasitet energjetik). Shumë nga ndërhyrjet modernizuese të energjisë më sipër mund të integrohen në programet e integruara të rihvillimeve bioklimatike.

Kalimi i Gazsjellësit Trans Adriatik (TAP AG) nga Bashkia do të japë me kalimin e kohës një burim të ri të energjisë alternative me përfitime të ndryshme, miqësore me mjedisin (më pak karburant ndotës konvencional), kursim etj. Për shfrytëzimin e gazit natyror për përdorim shtëpiak, bujqësor dhe industrial duhet të krijohet gjithë infrastruktura teknike dhe mbështetja e nevojshme.

Për sa i përket telekomunikacionit, konsiderohet e përshtatshme t'i jepet peshë rritjes së numrit të lidhjeve të internetit, përmirësimit të lidhjeve dhe zhvillimit të shërbimeve dhe teknologjive bashkëkohore (p.sh. broadband, multimedia, rrjeteve ISDN) në mënyrë që të lehtësohet modernizimi i aktiviteteve tregtare dhe prodhuese si dhe shërbimeve dhe të inkurajohen investimet.

MENAXHIMI I UJRAVE

Me qëllim disponimin e mjaftueshëm të burimeve ujore cilësore për të gjitha përdorimet esenciale (familjare, industriale, bujqësore, ujitjes, etj) dhe sigurimin e furnizimit të vazhdueshëm me ujë të pijshëm, kërkohet një menaxhim i integruar dhe racional i burimeve / rezervave ujore.

Lidhur me sistemin e furnizimit me ujë propozohet modernizimi dhe zbatimi i metodave bashkëkohore të menaxhimit, të tilla si vendosja e mstësve inteligjentë të ujit, instalimi i pajisjeve efikase të energjisë, telemenaxhimi, krijimi i bazës të të dhënave digjitale etj. Propozohet gjithashtu modernizimi i funksionimit të kompanisë Ujësjellës Kanalizime.

Duke pasur parasysh problemet ekzistuese dhe moshën e rrjetit të ujësjellësit në selinë e Bashkisë propozohet ndërtimi i një rrjeti të ri që do të funksionojë në mënyrë të vazhdueshme njëzetë e katër orë në përputhje me standardet bashkëkohore. Në nivel projektimit, duhet të bëhet planifikimi financiar në të gjitha fazat, ndërtimi, funksionimi dhe mirëmbajtja. Do të përcaktohen karakteristikat e rrjetit (gravitacionale, depressive, ose kombinime të tyre) në përputhje me nevojat që lindin gjatë përgatitjes (pozicionet dhe llojit të burimeve, terrenit natyror, kërkesave për ujë etj.), dhe do të zgjidhen materialet e duhura.

Përkatesisht dhe sipas parimeve të projektimit dhe standardeve bashkëkohore, propozohet ndërtimi i rrjetit të ujësjellësit në vendbanimet Drenovë dhe Peshtan. Qëllimi është që të sigurohet njëzet e katër orë furnizim me ujë dhe mbulimi i të gjitha banesave dhe vendbanimeve.

Gjithashtu propozohet ndërtimi me prioritet i një rrjeti të furnizimit me ujë në vendbanimet Mbrakull, Fushe Peshtan, Vërtop dhe Vodice. Si prioritet i dytë propozohet modernizimi/përmirësimi i rrjetit të ujësjellësit në vendbanimet e tjera të Bashkisë më qëllim që edhe këtu mbulimin e plotë të zonave të banuara dhe arritja e furnizimit të vazhdueshëm.

Në lidhje me sistemet e ujitjes propozohet aplikimi i teknikave bashkëkohore dhe efikase të ujitjes me qëllim kontrollin dhe menaxhimin racional të resurseve ujore në dispozicion, për mbrojtjen e



aquiferit nga shpimet e pakontrolluara dhe sigurimin e sasisë të mjaftueshme dhe të qëndrueshme të ujit për ujitje.

Për të rritur përqindjen e tokës së ujitur dhe për të pasur përfitime pozitive në prodhimet bujqësore propozohet plotësimi dhe përmirësimi i rrjetet ekzistues të ujitjes në ish komunat Tërpan dhe Vërtop. Seksionet e reja mund të jenë primare ose sekondare, me seksione drejtkëndëshe apo trapezoidale. Propozohet edhe krijimi i rezervuarëve të rinj të vegjël të ujërave sipërfaqësore, pas kryerjes të studimeve të specifikuara, duke pasur si qëllim jo vetëm ujitjen, por edhe arritjen e funksioneve të shumta (p.sh. pasurimin e ujërave nëntokësore, ujitjen e bagëtisë, krijimin e vendeve rekreative).

Në nivel qarku, propozohet krijimi i një organi të decentralizuar të menaxhimit të burimeve ujore dhe hartimi i një plani menaxhimi bazuar në Direktivën-Kuadër për Ujërat nr. 2000/60 EC.

MENAXHIMI I KANALIZIMEVE

Në kontekst të menaxhimit të integruar të mbetjeve të lëngshme dhe për të përmirësuar cilësinë e jetës dhe zvogëluar ndikimin në mjedis propozohet sa në vijim:

- Ndërtimi i Impiantit të Trajtimit të Ujrave të Zeza me qëllim trajtimin e ujërave të ndotura urbane përpara përfundimit të tyre mbi receptorët natyrore dhe minimizuar ndikimin mjedisor.
- Zgjerimi dhe përmirësimi i rrjetit të kanalizimit në selinë e Bashkisë. Objektivi është mbulimi i plotë i strukturës urbane me rrjet dhe modernizimi i të gjithë rrjetit për të shërbyer më mirë. Ekziston mundësia e ndërtimit (për sektoret e rinj që me gjasë do të nevojiten) të rrjetit ndarës ku do të ndahen ujrata e shiut nga ujrata e zeza apo të përgjithshme, përçuesit e të cilit do të marrin ujrata e shiut dhe ujrata e zeza së bashku. Para ndërtimit të rrjetit, do të paraprihet nga një studim i cili do të përgatisë projektin e rrjetit duke pasur parasysh kushtet aktuale dhe zhvillimin e ardhshëm dhe nevojat e popullsisë (industrialë, artizanatit, etj). Rrjeti mund të jetë ose gravitacional apo depresiv në varësi të kërkesave që lindin gjatë studimit dhe morfologjisë të zonës. Gjatë studimit do të përcaktohen edhe ujëmbledhësit nga të cilët, në kombinim me të dhënat klimatike dhe reshjet e zonës, do të rezultojë sasia maksimale e ujërave të shiut. Studimi dhe ndërtimi i rrjetit do të bëhet sipas rregullave dhe standardeve të aplikueshme për projekte specifike bashkëkohore. Rrjeti kanalizimeve do të përfundojë në Impjantin e Trajtimit të Ujrave të Zeza të propozuar.
- Ndërtimi i rrjetit të kanalizimit dhe sistemeve alternative të trajtimit të ujërave të zeza në të gjitha vendbanimet e tjera të Bashkisë. Meqënëse bëhet fjalë për vendbanime të vogla propozohet ndërtimi i rrjetit përgjithshëm, i cili mbledh në tubacione të përbashkëta ujrata e shiut dhe ujërat e zeza. Do të paraprijë studimi që do të përcaktojë ofrimin e projektit të rrjetit bazuar në kushtet e tanishme dhe evoluimin e ardhshëm të popullsisë dhe nevojat e prodhimit vendor (industri, vepra artizanale, etj). Gjithashtu do të përcaktojë mënyrën e disponimit të ujërave të zeza në mjedisin natyror dhe vendndodhjen e favorshme të Impjantit të Trajtimit të Ujrave të Zeza për të shërbyer shumicën e vendbanimeve në koston më të ulët të mundshme. Rrjeti mund të jetë ose gravitacional ose depresiv në varësi të kërkesave që lindin gjatë studimit dhe morfologjisë të zonës. Për rrjedhjen maksimale të ujërave të shiut do të

përcaktohen ujëmbledhësit në kombinim me të dhënat klimatike dhe reshjet. Do të ndiqen të gjitha rregullat bashkëkohore dhe standardet përkatëse të aplikueshme.

Në përcaktimin e vendndodhjes të projekteve dhe aktiviteteve që gjenerojnë ujëra të zeza duhet të tregohet kujdes për trajtimin e ujërave të zeza (lidhja me Impiantin e Trajtimin të Ujrave të Zeza të propozuar ose ndërtimin e sistemeve individuale të trajtimit) dhe disponimi i tyre në një pritës të miratur.

MENAXHIMI I MBETJEVE TË NGURTA / MBETURINAVE

Propozohet zbatimi i një sistemi të integruar të menaxhimit të mbetjeve të ngurta dhe mbeturinave me vendosje racionale të infrastrukturës të menaxhimit, riciklimin, asgjësimin, etj bazuar në koston, ndikimin mjedisor, rrjetin e transportit të kërkuar etj Propozohet në mënyrë specifike.

- Përmirësimi i sistemit të menaxhimit, duke rritur numrin e kazanëve të grumbullimit, aplikimin e teknologjive të pastra, praktikave të reduktimit të mbeturinave, etj.
- Forcimi i zbatimit të programeve të riciklimit dhe teknikave të tjera alternative të menaxhimit të mbeturinave.
- Rehabilitimi i hapësirave ekzistuese të depozitimit të mbetjeve me projekte rehabilitimi, konfigurimit fitoteknik, rikthimin e mjedisit në formën e vet origjinale, etj.
- Ndërtimi i një Landfilli për groposjen higjienike të plehrave, për të shmangur rrjedhjen e lëndëve toksike, organike etj. në zonën përreth dhe aquifer.
- Krijimi i zone për depozitimin e materialeve inerte me qëllim reduktimin e inerteve që përfundojnë në perrenj dhe pika të pamiratuara.

Në nivel qarku, propozohet një studim-plan menaxhimi për mbetjet e ngurta, zbatimi i një programi pilot dhe informimi/trajnimi përkatës i banorëve dhe aktorëve vendor.

MENAXHIMI I BURIMEVE NATYRORE DHE KULTURORE

Vëmendje e veçantë duhet t'i kushtohet mbrojtjes dhe menaxhimit të qëndrueshëm të mjedisit natyror dhe kulturor të Bashkisë. Pas përfundimit / zgjerimit dhe përmirësimit të infrastrukturës teknike të lartpërmendur (rrugëve, kanalizimeve, etj) duhet të bëhet kujdesi i vazhdueshëm për të minimizuar ndikimet negative në burimet natyrore dhe kulturore përreth. Po aq e rëndësishme është nxitja dhe zhvillimi i butë turistike i aseteve të vlefshme natyrore dhe kulturore, fakt që do të fuqizojë ruajtjen e karakterit të tyre dhe do të sjellë përfitime kumulative për ekonominë.

Në mënyrë të veçantë në lidhje me mjedisin natyror, propozohet:

- Institucionalizimi dhe aktivizimi i planit të menaxhimit të Parkut Kombëtar Tomorr, zonës më të rëndësishme dhe më të njohur natyrore të mbrojtur që bie brenda (pjesë e tij) Bashkisë.
- Instalimi i sistemit të monitorimit (monitoring) të parametrave të mjedisit (ujit, tokës, ajrit, etj), në zonat e ndjeshme, etj.
- Pyllëzimi - zhvillimi i pemtarisë në pozicione të zgjedhura për të mbrojtur tokën nga erozioni.

Në një kontekst më të gjerë, për ruajtjen dhe shfrytëzimin e butë të kapitalit kulturor propozohet



- Organizimi i evenimenteve të rëndësishë ndërllokale (p.sh. panaireve bujqësore lokale) dhe festivale dhe ngjarje të tjera kulturore me interes lokal.
- Restaurimi dhe përmirësimi i zonave arkeologjike si Kalaja e Planckes dhe Kalaja e Peshtanit.
- Shpallja e ish-ndërtesave dhe infrastrukturës ushtarake (p.sh. tunel) si monumente të reja historike.

QEVERISJA ELEKTRONIKE

Për të modernizuar funksionimin e shërbimeve / institucioneve publike, për të përmirësuar kohën dhe nivelin e shërbimit ndaj qytetarëve, luftimin e burokracisë dhe rritjen e transparencës, propozohet aplikimi i teknologjive të informacionit në administratën publike. Në mënyrë të veçantë, propozohet:

- Zhvillimi i infrastrukturës për lidhje të internetit broadband në të gjitha vendbanimet.
- Fuqizimi i infrastrukturës logjistike në shërbimet /subjektet e Bashkisë.
- Zhvillimi i software të përshtatshëm për zbatimin e Qeverisjes Elektronike.
- Trajnimi i duhur i personelit në organet publike në një softuer të ri dhe procedurat e reja.
- Modifikim i duhur i kuadrit legjislativ për integrimin dhe rregullimin e funksionimit të teknologjive të reja në marrëdhëniet publike - me qytetarët dhe midis subjekteve të ndryshme të qeverisjes.
- Pajisja e vendbanimeve – selive të vjetra të ish Bashkive (Polican, Vertop, Terpan) me qendera/shërbime për t'i shërbyer qytetarëve, për të siguruar qasje të barabartë në sistemet e Qeverisjes (në të gjitha zonat e Bashkisë, nga të gjithë banorët).
- Krijimi i sistemit GIS për menaxhimin e sistemeve territoriale brenda zonës së Bashkisë. Do të ofrojë shërbime online aksesit, të shikuarit dhe të shkarkimit të të dhënave gjeohapsinore të Bashkisë dhe do të forcojë ndërveprimin elektronik / dixhital qeveri- qytetar.

ARSIMI-KUJDESI SHËNDETËSOR

Me qëllim optimizimin e nivelit të shërbimeve që u ofrohen banorëve të Bashkisë në shërbimet / përfitimet sociale, propozohet me përparësi plotësimi dhe përmirësimi i infrastrukturës të arsimit dhe kujdesit shëndetësor. Duke filluar me situatën aktuale dhe problemet / mangësitë ekzistuese, propozohet:

- Zgjerimi / kompletimi i infrastrukturës të arsimit dhe kujdesit shëndetësor në raport me madhësinë e programimit të popullsisë dhe nevojave. Propozohet hapja e shkollave të reja në të gjitha nivelet si dhe ambulancave apo Qendrave shëndetësore në vendbanime të përzgjedhura, në raport me shërbimin e rrjetit të banimit të propozuar. Propozim i detajuar përshkruhet në paragrafin 3.3.
- Zgjerimi / modernizimi i objekteve ekzistuese të arsimit dhe kujdesit mjekësor, në analogji me problemet ekzistuese. Propozohet si prioritet rehabilitimi / mirëmbajtja e shkollave "Muhamet Kondi" dhe "Refat Keli" në selinë e Bashkisë dhe si prioritet i dytë rinovimi / mirëmbajtja e

shkollave ekzistuese në të gjitha vendbanimet e tjera. Prioritet i dytë propozohet mirëmbajtja / rinovimi i ambulancave ekzistuese.

Përveç objekteve të arsimit dhe kujdesit mjekësor, studimi bën rekomandime për infrastrukturën e shërbimeve të tjera, duke përfshirë strukturat sociale, kulturore dhe terrenet sportive. Propozohen njësi të mirëqenies sociale dhe qendra / mjedise kulturore si prioritet në vendbanimet në të cilat do të grumbullohen më shumë objekte shkollore dhe shëndetësore.

MBROJTJA CIVILE - MBROJTJA NGA ZJARRI

Në kuadër të përmirësimit të kushteve të jetesës së banorëve të Bashkisë duhet të sigurohen të gjitha infrastrukturat e nevojshme për të parandaluar dhe për të minimizuar pasojat e fatkeqësive natyrore si tërmetet, përmytjet, katastrofat natyrore, etj. Propozohet krijimi i një plani gjithëpërfshirës për përballimin e fatkeqësive natyrore. Propozohet diktimi / vendosja e vendeve të caktuara publike në rast të një tërmeti në të gjitha vendbanimet. Gjithashtu propozohet identifikimi i objekteve emergjente që do jenë të pajisura me tenda, tanke me ujë, magazina materialesh, sisteme elektromekanike rezerve dhe sisteme telekomunikacioni, sanitare etj.

Në lidhje me mbrojtjen nga zjarret propozohet zgjerimi i sistemit ekzistues të mbrojtjes nga zjarri (tanke me ujë, hidrant zjarri, etj) për të mbuluar plotësisht të gjitha zonat e banuara dhe ato ekonomike.

3.2. Vlerësime nga Planet e niveleve të tjera

Bashkia e Poliçanit ndodhet afër qendrës së qarkut të Beratit, një nga nyjet multimodale kombëtare të propozuara, sipas Planit të Përgjithshëm Kombëtar, i cili është duke u hartuar. Për këtë arsye ka qasje të mirë me rrjetin e infrastrukturës së kombinuar, si vazhdim i transportit të rëndësishë kombëtare e cila do të përmirësohet më tej me rikonstruksionin e rrugës Berat - Poliçan - Çorovodë (Skrapar).

Në kahun perëndimor të Bashkisë do të kalojë rruga kryesore nacionale, pjesë e boshtit qëndror strategjik (Tiranë – Elbasan - Berat - Gjirokastrë). Ky aks është një prej korridoreve strategjike gjatësore, i cili bashkë me korridoret strategjike të tërthorta dhe pikat strategjike të aksesit nderkombëtar përbëjnë komponentët kryesorë të sistemit të transportit të propozuar nga Plan i Përgjithshëm Kombëtar. Përfundimi me sukses i tij, do të përmirësojë lidhjen e qendrave urbane në brendësi të vendit dhe në përgjithësi lidhjen me zonat veriore dhe jugore, gjithashtu do të kontribuojë në integrimin e sistemit kombëtar të transportit në korridoret e Evropës Lindore dhe Jugore. Kalimi i boshtit përmes bashkisë së Poliçanit do të përmirësojë lidhjen e tij me qendrat urbane, vendbanimet e pjesës jugore të vendit si dhe me pjesët perëndimore dhe lindore të cilat janë më të izoluar. Kjo gjë do të sjellë përfitime domethënëse që do të rrisin mirëqenien e popullsisë dhe shërbimin ndaj turistëve. Ndërtimi i tij përfshihet në planin e veprimit të këtij studimi si një masë me prioriteti dytësor, me përfitime të rëndësishme për bashkëpunimin ndër-bashkiak dhe ndër-rajonar. Në kuadër të përmirësimit të rrjetit rrugor në zonën e studimit afatgjatë, propozohet përmirësimi i lidhjes rrugore me ish komunën Tërpan.



Plani i Përgjithshëm Kombëtar propozon, midis të tjerash, fuqizimin e rrjetit rrugor dytësor rajonal, me qëllim përmirësimin e lidhjes të rrjetëve kryesore me qendrat e banuara rurale dhe zonat bujqësore. Një prej lidhjeve rrugore dytësore të propozuara është lidhja e Bashkisë fqinjë të Skraparit me Korçën e cila do të shërbejë në lidhjen e Bashkisë Poliçan me pjesën lindore të vendit.

Nëpër territorin e Bashkisë së Poliçanit do të kalojë gazësjellësi Trans Adriatic Pipeline (TAP). Ky fakt e vendos Bashkinë në një pozicion kyç në konsideratat e këtij planifikimi si dhe në rrjetin energjetik kombëtar. Gazësjellësi i TAP-it, bazuar në Planin e Përgjithshëm Kombëtar, përbën korridorin strategjik energjetik të një rëndësie ndërkombëtare, i cili do të integrojë sistemin kombëtar energjetik në infrastrukturën energjetike të Ballkanit Perëndimor dhe të Evropës. Për ndërtimin, mirëmbajtjen dhe në përgjithësi për shërbimin e gazësjellësit, kërkohet përmirësimi i disa rrugëve (dhe në disa raste edhe ndërtimi i rrugëve të reja) rurale në afërsi të tij. Plani i veprimit propozon përmirësimin e infrastrukturës rrugore dhe atë veprave të artit nga pikëpamja teknike (p.sh ura) në kuadër të ndërtimit të TAP si një projekt me prioritet të lartë.

3.3. Tipologjia, cilësia, shpërndarja dhe rrezja e mbulimit të shërbimeve sociale

Bazuar në objektivat e synuara për popullsinë e vendbanimeve për vitin 2030, u bë një vlerësim i nevojave të ardhme lidhur me shërbimet e infrastrukturës, të tilla si njësiti arsimor, të mirëqenies sociale, terrenet sportive për fëmijë, ambjentet kulturore, mjediset publike (parqe, terrene sportive, ishuj të gjelbër, etj) si dhe dhe hapësirave të parkimit. Vlerësimi i nevojave në të ardhmen është bazuar, së pari në atë që ofron legjislacioni përkatës (numri i njësive sipas madhësisë të përcaktuar të popullsisë, standardet etj), së dyti, bazuar në strategjinë e propozuar të zhvillimit hapësinor, si dhe në rolin që nxiten të luajnë vendbanimet.

Duke filluar me situatën aktuale (njësi, madhësi, pozicion), dhe duke synuar mjaftueshmërinë e strukturave të dobishmërisë e përdorimit të përbashkët që do t'i shërbejnë të gjitha vendbanimeve, si dhe përmirësimit të nivelit të shërbimeve sociale, është formulur një propozim fillestar bazuar në kriteret e mëposhtme:

- Treguesit e planifikimit, standardet dhe rregullat e tjera të përcaktuara në VKM 671/2015 "Për miratimin e rregullores së planifikimit të territorit".
- Strukturat e banesave, distancat dhe periudhat kohore, relievi gjeografik dhe lidhjet ekzistuese rrugore.
- Lidhjet rrugore / veprat rrugore të propozuara.
- Madhësitë ekzistuese dhe të parashikuara të popullsisë.
- Projektet e zhvillimit të propozuara dhe ndërhyrjet e propozuara që mund të grumbullojnë ose të fuqizojnë qendrat urbane të përzgjedhura.

Si pjesë e një qasjeje gjithëpërfshirëse, kriteret e mësipërme janë kombinuar me kriteret e bazuara në ligjet dhe faktet ekzistuese. Për shembull, parashikimi për një njësi (të çfarëdo niveli) sipas madhësisë konkrete të popullsisë (neni 83, VKM 671/2015 "Për miratimin e rregullores së planifikimit të territorit") nënkupton një planifikim me numër njësish shumë më të vogël nga ai ekzistues. Duke u përpjekur për të realizuar konkretisht numrin teorik të njësive, propozojmë bashkimin e disa shkollave (sidomos shkollave 9- vjeçare të cilat janë edhe më të shumtat) dhe shërbimit të nxënësve nga shkolla të përzgjedhura ekzistuese). Gjithashtu, propozohet të mbahen

ato që janë në pozicione kyçe në lidhje me disa vendbanime të shërbyera, në një hapësirë më të gjerë dhe një gjendje më të mirë etj. Mjaft prej shkollave ekzistuese ose i shërbejnë një numri të vogël nxënësish ose janë në gjendje mesatare. Besojmë se bashkimi do të çojë në njësi me numër të konsiderueshëm nxënësish, i cili mund të rritet me kalimin e kohës, dhe të sigurojë sasinë e nevojshme të strukturave plotësuese dhe shërbimeve arsimore përkatëse. Bashkimet propozohet të implementohen në një periudhë afatgjatë pasi të përmirësohet rrjeti rrugor dhe të zhvillohet mjaftueshëm transporti brenda Bashkisë. Nga ana tjetër, ka raste të vendbanimeve ose grupeve të vendbanimeve që janë të izoluar dhe vështirë të aksesueshme, sidomos në ish-komunën Terpan. Atje është zgjedhur të ruhen mjaft njësi ekzistuese që do të shërbejnë nxenesve, pasi kushtet e rrjetit rrugor dhe distancat e medha përbëjnë një parameter serioz.

Propozimi për të bashkuar Kopështet dhe Shkollat 9- vjeçare ekzistuese dhe krijimi i disa njësive të reja paraqitet në tabelën 3.3.1. Në këtë tabelë listohen popullsia e synuar dhe njësitë ekzistuese, llogariten nevojat në të ardhmen për tokë në bazë të standardeve të tokës (neni 83, VKM 671/2015 "Për miratimin e rregullores së planifikimit të territorit") dhe ilustron në mënyrë skematike propozimi që i referohet katër niveleve të arsimit dhe njësive administrative përkatëse. Atje ku janë vëzhguar mangësi, konkretisht në çerdhe dhe në shkollat e mesme, propozohen njësi të reja duke kombinuar raportin njësi/popullësi (VKM 671/2015 - neni 83), vendndodhjen e vendbanimeve dhe rrezet e shërbimit. Gjithashtu, në programimin e përgjithshëm është marrë parasysh edhe kriteri i rrezes së shërbimit për të siguruar kombinimin optimal të të gjitha parametrave dhe përshtatjen me rrethanat dhe nevojat ekzistuese.

Lidhur me rrezen e shërbimit të fëmijëve / nxënësve, ato përcaktohen në nenin 83 të VKM 671/2015 "Për miratimin e rregullores së planifikimit të territorit", në nivel shkolle dhe me dallim në zonat urbane dhe rurale. Për Çerdhet përcaktohet rrezja 200-300m, për Kopshtet 250-350m (zonat urbane) dhe 500-600m (zonat rurale), për Shkollat 9-vjeçare 500-600m (zonat urbane) dhe 1000-1500m (zonat rurale) dhe për Shkollat e Mesme 1000-1500m (zonat urbane) dhe 2000-4500m (zonat rurale). Rrezja maksimale respektohet në vija të përgjithëshme. Në rastet kur popullsia e shërbyer është e vogël dhe distancat janë të mëdha, si dhe preferohen bashkimet e propozuara, i jepet rëndësi krijimit të njësive të qëndrueshme, madje edhe me rreze më të madhe të ofrimit të shërbimeve. Në rastet kur popullsia e shërbyer është e vogël dhe distancat të mëdha (p.sh. në njësinë administrative Terpan) dhe preferohen bashkimet e propozuara, i jepet rëndësi krijimit të njësive të qëndrueshme, madje edhe me rreze më të madhe të ofrimit të shërbimit.

Objektet shkollore ekzistuese që pas bashkimit, si dhe me kalimin e kohës, do të pushojnë së funksionuari, mund të përdoren për një gamë të gjerë shërbimesh sociale. Në varësi të nevojave të komuniteteve lokale dhe në raport/ lidhje me mundësitë e mirëmbajtjes/përmirësimit të potencialit të ndërtesave, në të ardhmen mund të transformohen në hapësira për t'i shërbyer shoqatave dhe eventeve kulturore, njësve të mirëqenies sociale, etj. Gjithashtu, kopshtet dhe shkollat 9-vjeçare që propozohen të shfuqizohen në disa vendbanime, mund të strehojnë respektivisht çerdhet që do të propozohen.

Për tu shërbyer fëmijëve të vegjël dhe foshnjave në njësinë administrative Tërpan, dhe duke marrë parasysh distancat kohore për shkak të terrenit dhe vendndodhjes së shpërndarë të vendbanimeve, propozohen tre çerdhe (Tërpan, Zhitom i Madh, Vokopolë) dhe dy kopshte të reja (Tërpan, Vokopolë). Tre strukturat e çerdheve dhe tre të kopështeve (të rejat dhe ekzistuesja në vendbanimin



e Zhitomit të Madh) do të shërbejnë përkatësisht, për tre grupe vendbanimesh të cilat u grupuan bazuar në popullësinë dhe distancat e synuara (shiko tabelën 3.3.1). Lidhur me shkollat 9-vjeçare, ka disa që ekzistojnë, gjithësesi disa objekte janë në gjendje mesatare ose të keqe. Duke marrë parasysh se shkollat 9-vjeçare mund të presin një numër më të madh nxënësish (një shkollë për çdo 6.000 banorë, bazuar në VKM nr. 671/2015), propozohet, shkrimi i strukturave ekzistuese në hapësirë kohore dhe shërbimi i vendbanimeve Plashnik i Madh, Lugas, Zhitom i Vogël në shkollën ekzistuese në vendbanimin e Zhitomit të Madh. Shkolla në Tërpan është relativisht e re, në fushë të madhe dhe mund të shërbejë për nevojat përkatëse të vendbanimeve të tjera. Në të njëjtin vendbanim propozohet edhe një shkollë e mesme që do të shërbejë vendbanimeve të ish komunës.

Në njësinë administrative Vërtop, e cila ka vendbanime më shumë të banueshme dhe më dinamike ka shumë shkolla ekzistuese, si kopshte edhe shkolla 9-vjeçare. Propozohet ruajtja dhe funksionimi i kopshteve ekzistuese në vendbanimeve Mbrakull, Vërtop, Vodicë, Fushë Peshtan dhe Peshtan. Struktura në vendbanimin e Mbrakullit do të shërbejë edhe për foshnjat e vendbanimit të Kapinovës. Vendbanimet e Bregasit dhe Fushë Peshtanit kanë të dyja, kopshte dhe në afërsi të njëra tjetrës. Duke marrë parasysh afërsinë dhe popullsinë e parashikuar që do të marrë shërbim, propozojmë që në të ardhmen të marrin shërbim në shkollën ekzistuese në vendbanimin e Fushë Peshtanit. Vendbanimet e Drenovës dhe Lybeshës propozohet që të shërbehen nga struktura ekzistuese në vendbanimin e Peshtanit. Për shërbimin e vendbanimeve të Tomorit të Madh dhe Tomorit të Vogël të cilat janë më larg njëra tjetrës, propozohet krijimi i një strukture të re në vendbanimin e parë. Shkollat 9-vjeçare funksionojnë në 9 prej 19 vendbanimeve të njësisë administrative. Për funksionimin e strukturave të qëndrueshme dhe moderne propozojmë shkrimin e atyre ekzistuese dhe ruajtjen- fuqizimin- përmirësimin e shkollave në vendbanimet Mbrakull, Fushë Peshtan dhe Peshtan. Propozohet që e para t'i shërbejë vendbanimeve Mbrakull-Vërtop-Kapinovë, e dyta vendbanimeve Vodicë- Fushë Peshtan-Bregas dhe e treta vendbanimeve të tjera, Shkolla e mesme ekzistuese në Mbrakull propozohet që të shërbejë vendbanimeve Mbrakull-Vërtop- Kapinovë. Për shërbimin e vendbanimeve të tjera propozohet krijimi i një strukture të re në Fushë Peshtan.

Lidhur me vendbanimin e Zgërbonjës, propozojmë përmbushjen e nevojave përkatëse për arsim në Qendrën e Bashkisë, për shkak të afërsisë. Propozohen katër çerdhe në Poliçan, të shpërndara në mënyrë të tillë që të mbulojnë në mënyrë të kënaqshme rrjetin urban. Gjithashtu, propozohen dy kopshte të reja për mbulimin e rrjetit urban dhe deficitit të tokës (toka e nevojshme më e madhe se ajo ekzistuese) dhe një shkollë e mesme për të plotësuar tokën e nevojshme dhe shërbimin ndaj numrit të përgjithshëm të nxënësve.

Lidhur me nevojat për kujdes mjekësor (Tabela 3.3.6) rekomandojmë pajisjen me ambulanca (qendra të ofrimit të ndihmës së parë) të vendbanimeve u mungojnë sot (më të shumtat kanë) dhe krijimin e Qendrave Shëndetësore në vendbanimet e njësisë administrative. Si rrjedhojë propozojmë, ambulancë në vendbanimet Teman, Plashnik i Madh, Lugas, Zhitom i Vogël, Zhapokikë, Vokopolë, Dodovec, Çorogjaf dhe Panarit të ish komunës Tërpan dhe në vendbanimet Kapinovë, Drenovë, Lybeshë dhe Tomor i vogël të ish komunës Vërtop. Respektivisht, propozohen qendra shëndetësore në vendbanimet Tërpan dhe Vërtop.

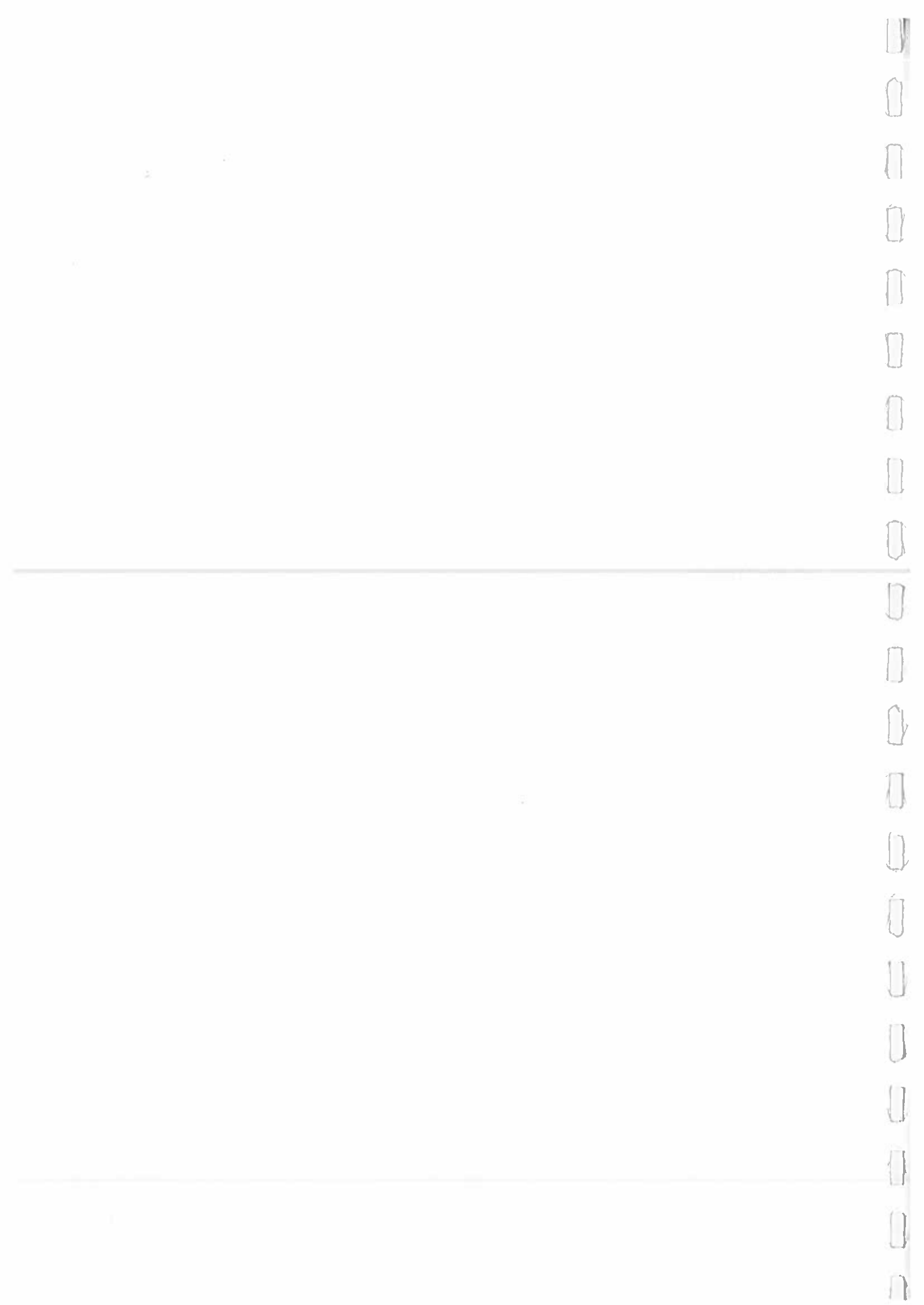
U bë gjithashtu edhe një regjistrim i vendeve fetare ekzistuese, strukturave sociale dhe ndërtesave administrative (Tabela 3.3.7). Duke pasur parasysh mungesat për ambiente kulturore dhe të

mirëqenies sociale, rekomandojmë krijimin e qendrave/ambjenteve kulturore dhe strukturave sociale (p.sh. qendrave rinore, qendrave për fëmijë ose të moshuar) me prioritet vendbanimet me popullsi më të madhe, të cilat do të grumbullojnë edhe shumicën njësisive shkollore. Bëhet fjalë për vendbanimet e Tërpanit, Vokopolës, Mbrakullit, Vodicës, Fushë Peshtanit dhe Tomorit të Madh. Në qendrën e Bashkisë propozohet krijimii një qendre shumë-funksionale të përkujdesit ditor për personat në nevojë (në objektet e qendrës kulturore).

Për sa i përket hapësirave të gjelbra, terreneve sportive dhe parkingjeve, është bërë një vlerësim i nevojave të ardhshme për tokë në bazë të popullsisë së synuar dhe standardeve të tokës (tabelat 3.3.3, 3.3.4 dhe 3.3.5). Duke pasur parasysh mangësitë ekzistuese, propozohet që në të gjitha vendbanimet të shtohen parkingje, terrene sportive dhe ambjente publike (terrene sportive, ishuj të gjelbër etj) sipas hapësirë së nevojshme në çdo rast. Toka e nevojshme llogaritet duke shumëzuar popullsinë e synuar, të parashikuar me standartet përkatëse të tokës (m^2 për çdo banor) të përcaktuara në Vendimin e Këshillit të Ministrave nr. 671/2015. Toka e propozuar është treguese, analoge me popullsinë e synuar dhe do të finalizohet dhe saktësohet pas të studimeve të veçanta. Në qendrën e Bashkisë, konkretisht në të perëndim të saj, në zonën midis rrjetit urban dhe vendit të banimit të Plirezit, propozohet krijimi i parku periferik, i cili do të ketë shërbime rekreative në ambjent të hapur, dhe do të luajë rolin e një sipërfaqeje të rëndësishme gjelbërimi për qytetin dhe për zonën përreth.

Infrastrukturës ekzistuese sociale në përgjithësi është e kënaqshme në selinë e Bashkisë dhe në vendbanimet më të mëdha (p.sh. Terpan), ndërsa në vendbanime më të vogla ka probleme në infrastrukturën arsimore. Në rastet kur ka probleme dhe mangësi (p.sh. në hapësirat ndihmëse) shikohet e domosdoshme trajtimi i tyre. Në bazë të parashikimit të rritjes së popullsisë në vitet e ardhshme, dhe duke synuar përmirësimin e efikasitetit dhe cilësisë së shërbimeve arsimore, propozohet përmirësimi i përgjithshëm estetik dhe funksional i rezervës së ndërtesave shkollore.





| Njësia Administrative | Vendbanimet / Njësi | Popullsia e Synuar | Çerdhe | | | | | Kopësht | | | | | Arsim | | | | | Shkollë 9-vjeçare | | | | | Shkollë e mesme | | | | | |
|-----------------------|---------------------|--------------------|----------------------|--------|------------------------|----------------|-----------------|-----------------------------|----------|------------------------|----------------|-------------------|-----------------------------|-----------------|------------------------|----------------|----------------------|-----------------------------|-------------------|------------------------|-----------------|--------------------|-----------------------------|----|----------|------|------|------|
| | | | popullsia e shërbyer | | standarti i tokës | | toka ekzistuese | tokë e domosdoshme | propozim | popullsia e shërbyer | | standarti i tokës | | toka ekzistuese | tokë e domosdoshme | propozim | popullsia e shërbyer | | standarti i tokës | | toka ekzistuese | tokë e domosdoshme | propozim | | | | | |
| | | | banorët | fëmijë | m ² /fëmijë | m ² | m ² | njësi sipërfaqja (vërejtje) | fëmijë | m ² /fëmijë | m ² | m ² | njësi sipërfaqja (vërejtje) | nxënës | m ² /nxënës | m ² | m ² | njësi sipërfaqja (vërejtje) | nxënës | m ² /nxënës | m ² | m ² | njësi sipërfaqja (vërejtje) | | | | | |
| Polican | ZU.1.5 | | 1 | 2 | 3 | 4 | 5=2*3 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11=8*9 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17=14*15 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23=20*21 | 24 | 25 | |
| | ZU.1.11 | | | | | | | 1 | 900 | | | 1826 | | | | | | 3804 | | | | | | | | 1693 | | |
| | ZU.1.13.3 | | | | | | | 1 | 900 | | | | | 1 | 1000 | | | | | | | | | | | | | |
| | ZU.1.15 | | | | | | | 1 | 900 | | | 798 | | | | | 798 | | | | | | | | | 1 | 4000 | |
| | Polican Totali | 5217 | 130 | 25 | | 3261 | 4 | 3600 | 209 | 18 | 2624 | 3756 | 2 | 2000 | 209 | 20 | 4602 | 4174 | | | | | 261 | 20 | 1693 | 5217 | 1 | 4000 |
| | Zgërbonjë | 234 | 6 | 25 | | 146 | | | 9 | 18 | | 168 | | | 9 | 20 | | 187 | | | | | 12 | 20 | | 234 | | |
| | Totali | 5451 | 136 | | | 3407 | 4 | 3600 | 218 | | 2624 | 3925 | 2 | 2000 | 218 | | 4602 | 4361 | | | | | 273 | | 1693 | 5451 | 1 | 4000 |

Tabela 3.3.2: Infrastruktura ekzistuese dhe të propozuara për arsimin në qytetin e Policanit dhe në Zgërbonjë

Në rastet e tokës që mund të strehojë më shumë se një shkollë ose njësi shkollore të nivelit të ndryshëm (p.sh. kopëshi dhe Shkollë 9- vjeçare) ishte ndarë në pjesë të barabarta e sipërfaqes së tokës për qëllime të llogaritjes.



| Njësia Administrative | Vendbanimi | Synimi i Popullsisë | Gjelbërimi publik | | | |
|-----------------------|-----------------|---------------------|-------------------|-----------------------------|---------------------|------------------------------|
| | | | standardi i tokës | toka ekzistuese | toka e domosdoshme | propozimi |
| | | | banorë 1 | m ² /banorë 2 | m ² 3 | m ² 4=1*2 5 |
| Poliçan | Poliçan | 5217 | 5.0 | 2500 | 26085 | 387.411* |
| Tërpan | Tërpan | 221 | 1.0 | | 221 | 300 |
| | Teman | 64 | 1.0 | | 64 | 80 |
| | Plashnik i Madh | 71 | 1.0 | | 71 | 80 |
| | Lugas | 191 | 1.0 | | 191 | 200 |
| | Zhitom i Madh | 71 | 1.0 | | 71 | 80 |
| | Zhitom i Vogël | 36 | 1.0 | | 36 | 50 |
| | Rehovë | 142 | 2.5 | | 355 | 380 |
| | Zhapokikë | 146 | 1.0 | | 146 | 150 |
| | Paraspuar | 51 | 1.0 | | 51 | 80 |
| | Tozhar | 135 | 1.0 | | 135 | 150 |
| | Vokopolë | 560 | 1.0 | | 560 | 600 |
| | Dodovec | 124 | 1.0 | | 124 | 180 |
| | Çorogjaf | 52 | 2.5 | | 130 | 150 |
| | Panarit | 22 | 2.5 | | 55 | 80 |
| | totali | 1886 | | | 2210 | 2560 |
| Vërtop | Mbrakull | 807 | 2.5 | | 2018 | 2100 |
| | Vërtop | 389 | 1.0 | | 389 | 500 |
| | Kapinovë | 499 | 2.5 | | 1248 | 1500 |
| | Vodicë | 927 | 1.0 | | 927 | 1000 |
| | Fushë Peshtan | 657 | 2.5 | | 1643 | 1800 |
| | Bregas | 581 | 2.5 | | 1453 | 1500 |
| | Peshtan | 279 | 2.5 | | 698 | 800 |
| | Drenovë | 224 | 1.0 | | 224 | 250 |
| | Lybeshë | 335 | 1.0 | | 335 | 350 |
| | Tomor i madh | 579 | 1.0 | | 579 | 800 |
| | Tomor i vogël | 433 | 1.0 | | 433 | 500 |
| | Zgërbonjë | 234 | 1.0 | | 234 | 300 |
| | totali | 5944 | | | 10179 | 11400 |

Tabela 3.3.3: Ambiente gjelbëruese ekzistuese dhe të propozuara në Bashkinë e Poliçanit

* Bëhet fjalë për grovën-parkun periferik të propozuar, në perëndim të qytetit.



| Njësia Administrative | Vendbanimet | Synimi i Popullsisë | Terrene sportive | | | |
|-----------------------|-----------------|---------------------|-------------------|-----------------------------|---------------------|-------------------------|
| | | | standardi i tokës | toka ekzistuese | toka e domosdoshme | propozim |
| | | | banorë 1 | m ² /banorë 2 | m ² 3 | m ² 4=1*2 |
| Polican | Polican | 5217 | 2.6 | 15186 | 13564 | |
| Tërpan | Tërpan | 221 | 1.6 | | 354 | 400 |
| | Teman | 64 | 1.6 | | 102 | 120 |
| | Plashnik i Madh | 71 | 1.6 | | 114 | 120 |
| | Lugas | 191 | 1.6 | | 306 | 350 |
| | Zhitom i Madh | 71 | 1.6 | | 114 | 120 |
| | Zhitom i Vogël | 36 | 1.6 | | 58 | 80 |
| | Rehovë | 142 | 1.6 | | 227 | 250 |
| | Zhapokikë | 146 | 1.6 | | 234 | 250 |
| | Paraspuar | 51 | 1.6 | | 82 | 100 |
| | Tozhar | 135 | 1.6 | | 216 | 250 |
| | Vokopolë | 560 | 1.6 | | 896 | 1000 |
| | Dodovec | 124 | 1.6 | | 198 | 200 |
| | Çorogjaf | 52 | 1.6 | | 83 | 100 |
| | Panarit | 22 | 1.6 | | 35 | 50 |
| | totali | 1886 | | | 3018 | 3390 |
| Vërtop | Mbrakull | 807 | 1.6 | | 1291 | 1500 |
| | Vërtop | 389 | 1.6 | | 622 | 800 |
| | Kapinovë | 499 | 1.6 | | 798 | 800 |
| | Vodicë | 927 | 1.6 | | 1483 | 1500 |
| | Fushë Peshtan | 657 | 1.6 | | 1051 | 1200 |
| | Bregas | 581 | 1.6 | | 930 | 1000 |
| | Peshtan | 279 | 1.6 | | 446 | 500 |
| | Drenovë | 224 | 1.6 | | 358 | 500 |
| | Lybeshë | 335 | 1.6 | | 536 | 800 |
| | Tomor i madh | 579 | 1.6 | | 926 | 1000 |
| | Tomor i vogël | 433 | 1.6 | | 693 | 800 |
| | Zgërbonjë | 234 | 1.6 | | 374 | 500 |
| | totali | 5944 | | | 9510 | 10900 |

Tabela 3.3.4: Ambiente ekzistuese dhe të propozuara sportive në Bashkinë e Policanit

| Njësia Administrative | Vendbanimet | Synimi i Popullsisë | Parkim Publik | | | |
|-----------------------|-----------------|---------------------|-------------------|-----------------------------|---------------------|------------------------------|
| | | | standardi i tokës | toka ekzistuese | toka e domosdoshme | propozim |
| | | | banorë 1 | m ² /banorë 2 | m ² 3 | m ² 4=1*2 5 |
| Polican | Polican | 5217 | 6 | | 31302 | 31500 |
| Tërpan | Tërpan | 221 | 6 | | 1326 | 1500 |
| | Teman | 64 | 6 | | 384 | 500 |
| | Plashnik i Madh | 71 | 6 | | 426 | 500 |
| | Lugas | 191 | 6 | | 1146 | 1200 |
| | Zhitom i Madh | 71 | 6 | | 426 | 500 |
| | Zhitom i Vogël | 36 | 6 | | 216 | 300 |
| | Rehovë | 142 | 6 | | 852 | 1000 |
| | Zhapokikë | 146 | 6 | | 876 | 1000 |
| | Paraspuar | 51 | 6 | | 306 | 400 |
| | Tozhar | 135 | 6 | | 810 | 1000 |
| | Vokopolë | 560 | 6 | | 3360 | 3500 |
| | Dodovec | 124 | 6 | | 744 | 800 |
| | Çorogjaf | 52 | 6 | | 312 | 400 |
| | Panarit | 22 | 6 | | 132 | 200 |
| | totali | 1886 | | | 11316 | 12800 |
| Vërtop | Mbrakull | 807 | 6 | | 4842 | 5000 |
| | Vërtop | 389 | 6 | | 2334 | 2500 |
| | Kapinovë | 499 | 6 | | 2994 | 3000 |
| | Vodicë | 927 | 6 | | 5562 | 5800 |
| | Fushë Peshtan | 657 | 6 | | 3942 | 4000 |
| | Bregas | 581 | 6 | | 3486 | 3500 |
| | Peshtan | 279 | 6 | | 1674 | 1800 |
| | Drenovë | 224 | 6 | | 1344 | 1500 |
| | Lybeshë | 335 | 6 | | 2010 | 2200 |
| | Tomor i madh | 579 | 6 | | 3474 | 3500 |
| | Tomor i vogël | 433 | 6 | | 2598 | 2800 |
| | Zgërbonjë | 234 | 6 | | 1404 | 1500 |
| | totali | 5944 | | | 35664 | 37100 |

Tabela 3.3.5: Ambiente ekzistuese dhe të propozuara parkimi në Bashkinë e Poliçanit

| Njësia Administrative | Vendbanimi | Synimi i Popullsisë | Shëndeti | | | | | | | |
|-----------------------|---------------|---------------------|-------------|---------------------|---------------------|---------------------------|---------------------------|-------|---------------------|-------|
| | | | spital | ambulancë | qendra shëndetësore | totali i tokës ekzistuese | propevizimi | | | |
| | | | | | | | ambulancë | | qendra shëndetësore | |
| | | | banorë 1 | m ² 2 | m ² 3 | m ² 4 | m ² 5=2+3+4 | njësi | m ² | njësi |
| Poliçan | Poliçan | 5217 | 257 | | 536 | 793 | | | | |
| Tërpan | Tërpan | 221 | | 8935 | | 8935 | | | 1 | 400 |
| | Tëman | 64 | | | | | 1 | 700 | | |
| | Plashnik Madh | 71 | | | | | 1 | 700 | | |
| | Lugas | 191 | | | | | 1 | 700 | | |
| | Zhitom Madh | 71 | | 240 | | 240 | | | | |
| | Zhitom Vogël | 36 | | | | | 1 | 700 | | |
| | Rehovë | 142 | | 196 | | 196 | | | | |
| | Zhapokikë | 146 | | | | | 1 | 700 | | |
| | Paraspuar | 51 | | 1930 | | 1930 | | | | |
| | Tozhar | 135 | | 91 | | 91 | | | | |
| | Vokopolë | 560 | | | | | 1 | 700 | | |
| | Dodovec | 124 | | | | | 1 | 700 | | |
| | Çorogjaf | 52 | | | | | 1 | 700 | | |
| | Panarit | 22 | | | | | 1 | 700 | | |
| | totali | | 1886 | | 11392 | | 11392 | 9 | 6300 | 1 |
| Vërtop | Mbrakull | 807 | | 1290 | | 1290 | | | | |
| | Vërtop | 389 | | 850 | | 850 | | | 1 | 400 |
| | Kapinovë | 499 | | | | | 1 | 700 | | |
| | Vodicë | 927 | | | 409 | 409 | | | | |
| | Fushë Peshtan | 657 | | 723 | | 723 | | | | |
| | Bregas | 581 | | | 2781 | 2781 | | | | |
| | Peshtan | 279 | | | 279 | 279 | | | | |
| | Drenovë | 224 | | | | | 1 | 700 | | |
| | Lybeshë | 335 | | | | | 1 | 700 | | |
| | Tomor i madh | 579 | | 187 | | 187 | | | | |
| | Tomor i vogël | 433 | | | | | 1 | 700 | | |
| | Zgërbonjë | 234 | | 135 | | 135 | | | | |
| totali | | 5944 | | 3185 | 3469 | 6654 | 4 | 2800 | 1 | 400 |

Tabela 3.3.6: Zonat ekzistuese dhe të propozuara për shëndetin në Bashkinë e Poliçanit

| Njësia Administrative | Vendbanimi | besimi fetar | administratë | kujdesi social | | kultura | |
|-----------------------|-----------------|-----------------|-----------------|-----------------|-----------|-----------------|-----------|
| | | toka ekzistuese | toka ekzistuese | toka ekzistuese | propozimi | toka ekzistuese | propozimi |
| | | m ² | m ² | m ² | | m ² | |
| Poliçan | Poliçan | 749 | 1032 | 3068 | 1* | 700 | |
| Tërpan | Tërpan | | 9000 | | 1 | | 1 |
| | Teman | | | | | | |
| | Plashnik i Madh | | | | | | |
| | Lugas | | | | | | |
| | Zhitom i Madh | | | | | | |
| | Zhitom i Vogël | | | | | | |
| | Rehovë | | | | | | |
| | Zhapokikë | | | | | | |
| | Paraspuar | | | | | | |
| | Tozhar | | | | | | |
| | Vokopolë | 313 | | | 1 | | 1 |
| | Dodovec | | | | | | |
| | Çorogjaf | | | | | | |
| | Panarit | | | | | | |
| totali | | 313 | 9000 | | 2 | | 2 |
| Vërtop | Mbrakull | | | | 1 | | 1 |
| | Vërtop | | 1432 | | | | |
| | Kapinovë | | | | 1 | | 1 |
| | Vodicë | 254 | | | 1 | | 1 |
| | Fushë Peshtan | | 4740 | | 1 | | 1 |
| | Bregas | | | | | | |
| | Peshtan | | | | | | |
| | Drenovë | | | | | | |
| | Lybeshë | | | | | | |
| | Tomor i Madh | | | | | | |
| | Tomor i Vogël | | | | | | |
| | Zgërbonjë | | | | | | |
| totali | | 254 | 6172 | | 4 | | 4 |

Tabela 3.3.7: Ambiente ekzistuese dhe të propozuara të infrastrukturës publike në Bashkinë e Poliçanit.

* Bëhet fjalë për qendrën e përkujdesit ditor të propozuar, për personat në nevojë.

4. PLANI I VEPRIMIT STRATEGJIKË/ PRIORITARE DHE PROJEKTET PILOT TË ZHVILLIMIT

4.1. Plani i Veprimit

Në tabelën e mëposhtme përshkruhen në mënyrë të përmbledhur ndërhyrjet/ projektet/ aktivitetet që mendohen të jenë të nevojshme për mbështetjen e vizionit dhe zbatimin e qëllimeve strategjike. Këto propozime bazohen në konkluzionet e analizës dhe që u vlerësua dhe u dokumentua me ndihmën e metodës SWOT, dhe të fazës së dytë të konsultimit me publikun. Referenca për çdo ndërhyrje përmban:

- Kodin.
- Titullin si edhe një sqarim të shkurtër aty ku nevojitet.
- Referenca sipas aksit të përparësisë në të cilin bën pjesë.
- Përlllogaritjen e buxhetit në bazë të studimeve që janë bërë ose të projekteve të ngjashme. Në rastet e ndërhyrjeve të ndërlikuara është përcaktuar kostoja pavarësisht kërkime të veçanta që nevojiten. Duhet pasur parasysh se kostoja është parashikuese pasi nuk mund të bëhet vlerësimi i saktë në kuadër të studimit aktual, me përjashtim të rasteve kur disa ndërhyrje janë në fazë të avancuar dhe Bashkia ose organizma përkatëse kanë hartuar projektin dhe është kryer paravlerësimi i buxhetit përkatës.
- Përcaktimi i burimeve të mundshme të financimit duke u bazuar në praktikën aktuale. Është për tu theksuar se katalogu i burimeve të mundshme të financimit nuk është i mbyllur, ai përmban vetëm burimet kryesore.
- Referenca për institucione/subjekte që marrin pjesë në projektimin dhe zbatimin e propozimeve.
- Përparësitë e projektit.
- Programimi kohor i zbatimit, është i ndarë në katër periudha. Periudha e shkurtër ndahet në nën pjesë (2016-2018 dhe 2019-2020), pjesa e parë i korrespondon mandatis aktual të autoriteteve bashkiake. Periudha afatmesme dhe ajo afatgjatë kanë një kohëzgjatje pesëvjeçare (respektivisht 2021-2025 dhe 2026-2030).
- Tregues të mundshëm për vlerësimin dhe përfundimin e ndërhyrjeve.

Duke bërë një përmbledhje të veprave/ projekteve të propozuara, këto inkadrohen në kategoritë e mëposhtme:

- Akse rrugore.
- Infrastruktura urbane teknike.
- Reformime urbane – rikonstruksione urbane.
- Përmirësim – plotësimi infrastrukturës publike.
- Përmirësimi hapësirave publike.

- Projekte për përmirësimin e situatës mjedisore.
- Ndërhyrje për zbutjen e fenomeneve sociale.
- Projekte për mbrojtjen dhe promovimin e mjedisit kulturor.
- Ndërhyrje për forcimin e mjedisit ekonomik dhe konkurrencës.
- Përmirësimi i shërbimeve publike – aftësisë sipërmarrëse.
- Aktivitete për përmirësimin e kuadrit ligjor.

Të gjitha këto i përgjigjen problemeve dhe kërcënimeve që janë regjistruar dhe janë vlerësuar deri tani në studim.

Kërkohet një vëmendje e veçantë në dy akset rrugore (a) Berat – Tepelenë, (i cili kalon nga njësia administrative Tërpan) dhe (b) Berat - Përmet (nëpërmjet Çorovodës që do të ulin në një shkallë të madhe izolimin dhe dizavantazhin e Bashkisë:).


Në bazë të direktivave të PPK, aksi i parë përbën një pjesë të propozuar të Boshtit Jugor-Qendror me rëndësi kombëtare (Elbasan- Berat - Gjirokastrë) dhe aksi i dytë përbën korridorin lidhës për një peisazh të veçantë panoramik. Këto janë rrugë plotësuese dhe jo konkurruese. Nisja është e përbashkët nga Berati, mbërritja e njëjtë (Tepelenë, Këlcyrë) dhe rruga përshkon një reliev të përbashkët (malor). Realizimi i tyre është i nevojshëm dhe i dobishëm për Bashkinë, sepse nga njëra anë do ta bëjnë më të kalueshme dhe më pak të izoluar zonën, dhe nga ana tjetër do të forcojnë mjedisin ekonomik në drejtim të qëndrueshmërisë së zhvillimit. Gjithashtu, i jepet prioritet aksit dytësor për arsyet e mëposhtme: lidhja e qendrës së Bashkisë me qendrën kryesore nga e cila varet drejtpërdrejtë shërbimi i një numrit të madh banorësh dhe aktiviteteve ekonomike, lidhja e zonave të rëndësishme dhe të mbrojtura të mjedisit natyror dhe kulturor, shërbimi i rrugëve turistike ndërajonale, si mënyra më e mirë në zhvillimin ekonomik të qëndrueshëm.

Në lidhje me zonën ushtarake (kompleksi i uzinës mekanike) në jug perëndim të qytetit të Poliçanit, studimi propozon krijimin fillestar të një muzeu të hapur historik dhe ushtarak, i cili do të përfshijë si hapësirat e hapura ashtu edhe infrastrukurat e tyra ndërtimore (psh. tuneli) me qëllim krijimin e një poli turistik inovativ, në bashkëpunim me Ministrinë e Mbrojtjes, të Bashkisë dhe të enteve të tjera përgjegjëse. Në kuadrin afatmesëm, propozohet vlerësimi i pjesës së hapësirës në bashkëpunim me Bashkinë për realizimin e vizionit dhe të objektivave strategjike, me zhvillimin e shërbimeve plotësuese të aktivitetit turistik dhe kulturor (argëtim, mikëpritje, atletizëm), si edhe të aktiviteteve të tjera në dobi të shoqërisë lokale. Mbështetur në faktin se keto lloj aktiviteteve ekonomik brenda tij ruajnë distancat e përshtatshme nga zonat e banuara dhe nuk dëmtojnë peisazhin dhe mjedisin.

Së fundmi, mjaft i rëndësishëm dhe me shumë influencë është planifikimi strategjik i zhvillimit dhe promovimit turistik, në kuadrin më të plotë të Qarkut Berat, në bashkëpunim të drejtpërdrejtë me Bashkinë fqinje Skrapar, si pjesë e të gjithë sektorëve të aktivitetit ekonomik.

Plani i Veprimt - Bashkia Poliçan

| kodi | Titulli i projekteve | Përshihet në akset e prioritetit me numër | Vlera e parashkuar | Burimet financiare të mundshme | Palë të interesuar (partnerë) | Përgjegjës për zbatimin | Prioritet | Fazat e Zbatimit | | | | Treguesi i vlerësimit | Ndryshimet e nevojshme në kuadrin ligjor dhe administrativ në nivel lokal | Shënime |
|------|--|---|--------------------|---|-------------------------------|-------------------------|-----------|------------------|-------------|--------------|-------------|--|---|--|
| | | | | | | | | I: '16-'18 | II: '19-'20 | III: '21-'25 | IV: '26-'30 | | | |
| 1 | Përmirësimi i rrugës Poliçan – Berat | 11 | 490,000,000 ALL | FZHR / Ministria e Transportit dhe Infrastrukturës | Bashkia | ARRSH | A | X | | | | Përfundim projekteve | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative, as ndryshime legjislative | Bëhet fjalë për pjesë të aksit Berat-Çorovodë. Projekti nxit bashkëpunimin ndërbashkiak. |
| 2 | Përmirësimi i rrugës Tërpan – Berat | 11 | 245,000,000 ALL | FZHR / Ministria e Transportit dhe Infrastrukturës | Bashkia | Bashkia / FZHR | A | X | | | | Përfundimi i veprës | | Projekti nxit bashkëpunimin ndërbashkiak. |
| 3 | Ndërtimi i rrugës Berat - Tepelenë | 11 | 210,000,000 ALL | FZHR / Ministria e Transportit dhe Infrastrukturës | | ARRSH | B | | | | | Përfundimi i plotë i rrugës me asfalt dhe me ndriçimin dhe sinjalizimin e nevojshëm. | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative | Kostoja i referohet të gjithë aksit me gjatësi 44km. Projekti nxit bashkëpunimin midis Bashkiave dhe Qarqeve. |
| 4 | Rikonstruksioni i rrugës që lidhen fshatin Tërpan me aksin rrugor Berat - Tepelenë | 11 | 133,000,000 ALL | Ministria e Transportit dhe Infrastrukturës/ Bashkia / Ministria e Ekonomisë dhe Turizmit Tregut dhe Sipërmarrjes | | FZHR/ Bashkia | D | | | | | Përfundimi i plotë i rrugës me asfalt dhe me ndriçimin dhe sinjalizimin e nevojshëm | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative | |
| 5 | Ndërtimi / Rikonstruksioni i rrugës Mbrakull – Tëman – Tërpan | 11 | 650,000,000 ALL | FZHR/ Ministria e Transportit dhe Infrastrukturës /TAP | Bashkia | ARRSH | A | | | | | Përfundimi i veprës | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative | |
| 6 | Ndërtimi / Rikonstruksioni i rrugës Poliçan - Kulmak (Teke) | 11 | 420,359,792 ALL | FZHR / FZSHH / ministritë përkatëse | Bashkia | Bashkia / FZHR | A | X | | | | Përfundimi i veprës | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative | gjitë aksit me gjatësi 44km .Brenda kufijve të Bashkisë ndodhen 8km. Projekti nxit bashkëpunimin ndërbashkiak. |
| 7 | Përmirësimi i rrugës Poliçan – Kapinovë | 11 | 133,000,000 ALL | FZHR / Bashkia / Ministria e Transportit dhe Infrastrukturës | | Bashkia | A | X | | | | Përfundimi i rrugës me asfalt | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative | Bëhet fjalë për ndërtim të një pjese të re dhe riparim i një pjese ekzistuese .Një pjesë e saj ndodhet jashtë kufijve të Bashkisë. Projekti nxit bashkëpunimin ndërbashkiak. |

| | | | | | | | | | | | | | | | |
|----|--|---|-----------------------------|---|--------------------------|---|---|---|--|--|--|--|---|--|--|
| 8 | Mirëmbajtje/ rikonstruksioni e rrugëve rurale, sidomos rrugët: (1) Mbrakull-Kapinovë, (2) Qafa e Mullirit – Peshtan, (3) Qafa e Mullirit – Lybeshë, (4) Fushë Peshtan – Tomorr, (5) Qafa e Pronovikut-Tërpan, (6) Tozhar-Vokopollë | 11, 1 | 20,000,000 ALL | Bashkia / FZHR / Ministria e Transportit dhe Infrastrukturës FSHZH / KfW / Donatorë të ndryshëm | | Ministria e Transportit dhe Infrastrukturës / Bashkia / FZHR | A | | | | | | Perfundimi i veprës | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative | |
| 9 | Mirëmbajtje / përmirësimi pjesë të rrjetit rural në kuadër të zbatimit të TAP | 11, 1 | 33,500,000 ALL | TAP | Bashkia | FZHR/ Bashkia | A | | | | | | Përfundimi i veprave | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative | Behet fjalë për: (a) rindërtim i 11 urave, (b) mirëmbajtja e rrugëve me gjatësi 4.9km. dhe (c) përmirësimi i rrugëve me gjatësi 10.3km. |
| 10 | Krijimi i rrjetit të transportit brenda bashkisë për Polican dhe Vodice |  | 10,000,000 – 13,500,000 ALL | Bashkia / FZHR / Ministria e Ekonomisë dhe Turizmit Tregutisë dhe Sipërmartjes | Sektori Privat | FZHR/ Ministria e Ekonomisë dhe Turizmit Tregutisë dhe Sipërmartjes Bashkia | A | | | | | | Funksionimi i sistemit të transportit publik në mënyrë të shpeshtë çdo ditë të javës /Shkalla e lartë e mbushjes së autobuzave. | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative | Kostoja varion në varësi të karakteristikave të sistemit. |
| 11 | Krijim i shëtitores – rrugë për biçikleta në zonën midis Policanit dhe Pirez | 2, 13 | 21,000,000 ALL | FZHR / Bashkia | | | A | | | | | | Përfundim i projektit | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative | |
| 12 | Përpjekje për krijimin e një operatori të decentralizuar të menaxhimit të burimeve ujore në nivel Qarku. | 6, 1 | 11,000,000 ALL | Ministria e Transportit dhe Infrastrukturës / Bashkia / Qarku Berat | OJQ | Qarku / FZHR | A | | | | | | Krijimi i një operatori dhe zbatimi i qëllimeve të tij / Bëria e projekteve menaxhuese. | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative | Menaxhimi i burimeve ujore për çdo zone ujëmbledhëse përbën orientimin bazë të direktivës-kuadër për ujëtar 2000/60 EK. Propozohet pjesëmarrja në operator i Bashkive dhe Qarqeve të interesuara. Nxit bashkëpunimin midis Bashkive dhe qarqeve. |
| 13 | Modernizim - Përmirësim i funksionimit të ndërmartjes së ujësjellës-kanalizime | 10, 14 | 23,500,000 ALL | Bashkia / Sektori privat | | DPUK/ Donatorë/Bashkia | A | | | | | | Integrim i pajisjeve të reja bashkëkohore Ndryshim i nevojshëm të legjislativës. | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative | |
| 14 | Ndërtimi i rrjetit të ujësjellësit në Polican | 10 | 126,308,219 ALL | FZHR / FZSHH / ministritë përkatëse | Bashkia / Sektori privat | DPUK/ Donatorë/Bashkia | A | X | | | | | Rrjetet i plotë nëntokësor/24 orë ujë/mbulimi i të gjithë qytetit. | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative | |
| 15 | Ndërtimi i rrjetit të ujësjellësit në: (a) Drenovë dhe (b) Peshtan | 10 | 66,500,000 ALL | Bashkia / FZHR / Donatorë të ndryshëm | DPUK/ Donatorë/Bashkia | DPUK/ Donatorë/Bashkia | A | | | | | | Rrjetet i plotë nëntokësor/24 orë ujë/mbulimi i të gjithë qytetit | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative | |

| | | | | | | | | | | | | | | | |
|----|---|----------|--|---|--------------------------------|---|---|---|--|--|--|--|---|--|--|
| 16 | Ndërtimi i rrjetit të ujësjellësit në (a) Mbrakull, (b) Fushë Peshan, (c) Vërtop, (ç) Vodice | 10 | 133,000,000 ALL | Bashkia / FZHR / Donatorë të ndryshëm / FSHZH | DPUK/ Donatorë/Bashkia | DPUK/ Donatorë/Bashkia | A | | | | | | Rrjet i plotë nëntokësor/24 orë ujë/mbulimi i të gjithë qytetit | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative | Behet fjalë për përmirësimin e rrjetit në qendrat e banuara që ndodhen në aksin Berat – Bogovë. |
| 17 | Përmirësimi i rrjetit të ujit të pijshëm në qendrat e tjera të banuara. | 10 | 200,000,000 ALL | Bashkia / FZHR / Donatorë të ndryshëm / FSHZH-KTW | DPUK/ Donatorë/Bashkia | DPUK/ Donatorë/Bashkia | A | | | | | | Zbatimi i veprave të nevojshme | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative | |
| 18 | Ndërtimi i rrjetit të kanalizimit në Polican | 6, 10 | 77,000,000 ALL | FZHR / KTW / Donatorë të ndryshëm / FSHZH | Bashkia / Sektori privat | Bashkia / FZHR | A | X | | | | | Mbulimi i të gjithë qytetit me rrjet nëntokësor/lidhja me impiantin e ujërave të zeza | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative | |
| 19 | Ndërtim impianti për trajtimin e ujërave të zeza në Polican | 6, 10 | 400,000,000 ALL | FZHR / KTW / Donatorë të ndryshëm / FSHZH | Bashkia / Sektori privat | | B | | | | | | Ndërtimi i veprës/funksionim i kënaqshëm sipas kërkesave evropiane –kuftijë e vlerave | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative | |
| 20 | Përmirësimi /Ndërtimi i rrjetëve të kanalizimeve të ujërave të zeza dhe sisteme alternative të përpunimit ujërave të zeza në të gjitha fshatrat përveç qytetit të Policanit | 6, 10 | 665,000,000 ALL | FZHR / KTW / Donatorë të ndryshëm / FSHZH | Bashkia / Sektori privat | Bashkia / FZHR | B | | | | | | Ndërtimi i veprës/funksionim i kënaqshëm sipas kërkesave evropiane –kuftijë çmimesh | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative | |
| 21 | Përmirësimin e sistemeve të ujtes dhe vadijës në - Lybeshe, Fushë Peshan, Vërtop - Mbrakull - njësi të administrative Tërpan dhe Vërtop | 1, 4, 6 | 35,055,200 ALL 21,938,900 ALL 66,500,000 ALL | AZHR / FZHR / KTW / Donatorë të ndryshëm / FZHS | Bashkia | AZHR/ Bashkia | A | X | | | | | Shitimi i përqindjes së sipërfaqeve që vadien/shitimi i gatësise së përgjithshme të tubave të vadijës | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative | |
| 22 | Projekt menaxhimi i mbejeve të ngura në nivel Qarku | 10 | 32,000,000 ALL | Ministria e Mjedisit / Bashkia / Qarku Berat | Ministria e Mjedisit / Bashkia | | A | | | | | | Miratimi i projektit dhe shkalla e realizimit të projektit nëpërmjet ndërtimit të veprave të nevojshme infrastrukture | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative | Përveç projektit të menaxhimit të groposjes, riciklimit dhe dekompozimit do zbatohet edhe një program pilot ku do përfshihen aktivite kualifikimi dhe informimi të banoreve. |
| 23 | Përmirësimi i sistemit të menaxhimit të mbejeve | 5, 6, 10 | 10,000,000 ALL | Bashkia / FZHR / Donatorë të ndryshëm / FSHZH | | Bashkia / MM | A | | | | | | Shitimi i numrit të kazanëve / Shitimi i sasise së riciklueshme | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative | |
| 24 | Rehabilitimi i hapësirës ekzistuese të depozitimit të mbeturinave | 5, 6, 10 | 4,500,000 ALL | Bashkia / FZHR / Donatorë të ndryshëm / FSHZH | Ministria e Mjedisit | Ministria e Mjedisit/ Bashkia/ Donatorë | B | | | | | | Përfundimi i punimeve të pastimit dhe riparimit të sipërfaqes me mbijelje pemësh. | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative | |

| | | | | | | | | | | | | | | | | |
|----|--|----------|-----------------|---|---|---|---|---|--|--|--|--|--|---|--|--|
| 25 | Ndërtimi i landfllit | 5, 6, 10 | 750,000,000 ALL | FZHR // Donatore të ndryshëm / FSHZH | Bashkia / Ministria e Mjedisit | Ministria e Mjedisit/ Bashkia | A | | | | | | | Përfundimi dhe funksionimi i landfllit, lidhja e tij me mbledhësit ujqorë | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative | Propozohet të shqyrtohet funksionimi i përbashkët i Bashkive Polican dhe Skrapar. Nxit bashkëpunimin ndërbashkiak. |
| 26 | Përmirësim i rrjetit të telekomunikacionit | 10, 14 | 15,000,000 ALL | Sektori privat | Ministria e Transportit dhe Infrastrukturës / FZHR/ Bashkia | Albtelekom / Bashkia / FZHR | A | | | | | | | Përmirësim /Rritja e numrit të lidhjeve të internetit | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative | |
| 27 | Krijimi i muzeut ushtarak në zonën ushtarake (Kombinati Mekanik Polican) | 2, 13 | 25,000,000 ALL | Ministria e Mbrojtjes / Bashkia / Ministria e Kulturës | FZHR / FZHSH / Donatore të ndryshëm | Ministria e Mbrojtjes/ Bashkia / Ministria e Kulturës | A | | | | | | | Përfundim dhe funksionim i muzeut | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative | Propozohet për të krijuar në një ndërtesë të përshatshme dhe të vlefshme ekzistuese ushtarake. |
| 28 | Transformimi i zones ushtarake (Tuneleve) ne një qender muzeale dhe park rinor | 2, 13 | 50,000,000 ALL | Ministria e Mbrojtjes / Bashkia / Ministria e Kulturës | FZHR / FZHSH / Donatore të ndryshëm | Ministria e Mbrojtjes/ Bashkia / Ministria e Kulturës | A | X | | | | | | Përfundim dhe funksionim i muzeut dhe të parkut rinor. | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative | Propozohet për të krijuar në një ndërtesë të përshatshme dhe të vlefshme ekzistuese ushtarake. |
| 29 | Rikonstruksioni – Mirëmbajtja e shkollës “Muhamet Kondi” në Polican | 12, 13 | 26,810,500 ALL | FZHR / FZHSH dhe ministritë përkatëse | Bashkia | Bashkia / FZHR | A | X | | | | | | Përfundimi i punimeve të riparimit të godinës | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative | |
| 30 | Rikonstruksioni – Mirëmbajtja e shkollës “Refat Keli” në Polican | 12, 13 | 37,018,600 ALL | FZHR / FZHSH dhe ministritë përkatëse | Bashkia | | A | X | | | | | | Përfundimi i punimeve të riparimit të godinës | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative | |
| 31 | Riparim-Mirëmbajtje e shkollave që funksionojnë në fshatrat e tjerë të Bashkisë. | 12, 13 | 25,000,000 ALL | FZHR / FZHSH dhe ministritë përkatëse | Bashkia | Ministria e Arsimit+Sporit Bashkia / FZHR | B | | | | | | | Përmirësimi i godinave për arsye sigurie, konsum energjie etj. | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative | |
| 32 | Krijimi i një qendre diore polivalente për njerzit në nevoje në Polican | 9, 12 | 7,000,000 ALL | FZHR / Bashkia / Donatore të ndryshëm | Sektori privat | Donatorë/ Bashkia | B | | | | | | | Përfundim i projektit | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative | Propozohet për të krijuar në ndërtesën e qendrës kulturore. |
| 33 | Ndërtimi i palestres të mbyllur dhe një fushë futbollit e hapur | 12 | 35,000,000 ALL | FZHR / Ministria e Arsimit dhe Sportit / Donatore të ndryshëm | Bashkia | Ministria e Arsimit dhe Sportit / Bashkia / FZHR | B | | | | | | | Përfundimi i punimeve, në mënyrë që që ambientet të jenë pajisur plotësisht dhe të vihen në funksionim. | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative | |
| 34 | Riparim-mirëmbajtje e ambulancave që funksionojnë në të gjithë fshatrat. | 12, 13 | 24,500,000 ALL | FZHR / Ministria e Shëndetësisë / Donatorë të ndryshëm | Bashkia | Ministria e Shëndetësisë / Bashkia | B | | | | | | | Përmirësimi i godinave për arsye sigurie ,konsum energjie dhe përmirësim i shërbimeve. | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative | |

| | | | | | | | | | | | | | | | |
|----|---|----|----------------|--|--------------------------------|------------------------------------|---|---|--|--|--|--|-----------------------|--|--|
| 35 | Ndërtim ambulance në fshatrat Tëman, Plashnik i Madh, Lugas, Zhiotom i Vogël, Zhapokikë, Vokopolë, Dodovec, Çorogjaf, Panarit, Kapinovë, Drenovë, Lybeshë, Tomor i vogël. | 12 | 38,000,000 ALL | FZHR / Ministria e Shëndetësisë / Donatorë të ndryshëm | Bashkia | Ministria e Shëndetësisë / Bashkia | B | | | | | | Përfundimi i punimeve | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative | Projektet do të zbatohen gradualisht sipas nevojave që dalin në çdo vendbanim. |
| 36 | Ndërtim Çerdhe në qytein e Policanit (katër Çerdhe), Tërpan, Zhiotom i Madh, Vokopolë, Vërtop, Vodice, Fushë Peshan, Peshan, Tomor i Vogël | 12 | 32,000,000 ALL | FZHR / Ministria e Arsimit dhe Sportit | Bashkia / Donatorë të ndryshëm | Bashkia | B | | | | | | Përfundimi i punimeve | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative | Projektet do të zbatohen gradualisht sipas nevojave që dalin në çdo vendbanim. |
| 37 | Ndërtim Kopshti në qytein e Policanit (dy Kopshte), Tërpan, Vokopolë, Tomor i Madh. | 12 | 28,000,000 ALL | FZHR / Ministria e Arsimit dhe Sportit | Bashkia / Donatorë të ndryshëm | Bashkia | A | | | | | | Përfundimi i punimeve | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative | Projektet do të zbatohen gradualisht sipas nevojave që dalin në çdo vendbanim. |
| 38 | Rikonstrukcioni i shkollës 9-vjecare në Vodice | 12 | 20,033,000 ALL | FZHR / Ministria e Arsimit dhe Sportit | Bashkia / Donatorë të ndryshëm | Bashkia | A | X | | | | | Përfundimi i punimeve | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative | |
| 39 | Ndërtim Shkollë e mesme në Polican, Tërpan, Fushë Peshan. | 12 | 46,000,000 ALL | FZHR / Ministria e Arsimit dhe Sportit | Bashkia / Donatorë të ndryshëm | Bashkia | B | | | | | | Përfundimi i punimeve | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative | Projektet do të zbatohen gradualisht sipas nevojave që dalin në çdo vendbanim. |
| 40 | Krijimi i hapësirave të gjeibëta publike në të gjitha fshatrat. | 12 | 25,000,000 ALL | Bashkia | Donatorë të ndryshëm | Bashkia | B | | | | | | Përfundimi i punimeve | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative | |
| 41 | Krijim terreneve sportive në të gjitha fshatrat përveç Policanit. | 12 | 30,000,000 ALL | FZHR / Ministria e Arsimit dhe Sportit | Bashkia / Donatorë të ndryshëm | Bashkia | B | | | | | | Përfundimi i punimeve | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative | Projektet do të zbatohen gradualisht sipas nevojave që dalin në çdo vendbanim. |
| 42 | Ndërtim parkingu publik në të gjitha fshatrat. | 12 | 12,000,000 ALL | Bashkia / FZHR | Donatorë të ndryshëm | Bashkia | B | | | | | | Përfundimi i punimeve | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative | Projektet do të zbatohen gradualisht sipas nevojave që dalin në çdo vendbanim. |
| 43 | Ndërtim qendre shëndetësore në fshatrat Tërpan dhe Vërtop. | 12 | 18,000,000 ALL | FZHR / Ministria e Shëndetësisë | Bashkia / Donatorë të ndryshëm | Bashkia | B | | | | | | Përfundimi i punimeve | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative | Projektet do të zbatohen gradualisht sipas nevojave që dalin në çdo vendbanim. |
| 44 | Ndërtim qendre sociale në fshatrat Tërpan, Vokopolë, Mbrakull, Vodice, Fushë Peshan, Kapinovë. | 12 | 14,000,000 ALL | Bashkia / FZHR | Donatorë të ndryshëm | Bashkia | C | | | | | | Përfundimi i punimeve | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative | Projektet do të zbatohen gradualisht sipas nevojave që dalin në çdo vendbanim. |
| 45 | Ndërtim qendre kulturore në qytein Tërpan, Vokopolë, Mbrakull, Vodice, Fushë Peshan, Kapinovë. | 12 | 36,000,000 ALL | FZHR / Ministria e Kulturës | Bashkia / Donatorë të ndryshëm | Bashkia | C | | | | | | Përfundimi i punimeve | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative | Projektet do të zbatohen gradualisht sipas nevojave që dalin në çdo vendbanim. |

| | | | | | | | | | | | | | | | | |
|----|--|----------------|-----------------|---|---------------------------------|---------------------------------------|---|---|--|--|--|--|--|--|--|---|
| 46 | Rikonceptimi dhe rikonstruksioni i godines se bashkise Polican | 12 | 48,754,000 ALL | Bashkia / FZHR | Donatorë të ndryshëm | Bashkia | A | X | | | | | | Përfundimi i punimeve | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative | |
| 47 | Shfrytëzimi dhe Adaptimi i ambjenteve tek zona ushtarake (Kombinati Mekanik Polican) | 2, 13 | 45,000,000 ALL | Ministria e Transportit dhe Infrastrukturës/ FZHR / Donatorë të ndryshëm / Sektori Privat | Bashkia / Ministria e Mbrojtjes | Ministria e Mbrojtjes/ Bashkia / FZHR | B | | | | | | | Përfundimi dhe zbatimi i PDV Restaurimi i godinave ekzistuese që ja vlen të mirëmbahen dhe promovimi i historisë nëpërmjet tabelave informuese, shëtitjeve, fletëpalosjeve dhe materialeve elektronike | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative | Propozohet si fillim të bëhet një studim për vlerësimin e vlerave historike dhe arkitekture. Gjithashtu propozohet realizimi i PDV ose shpallja e një konkursi ndërkombëtar arkitektonik. |
| | Rigjenerimi i hapësirës publike | 13 | 27,546,411 ALL | | | | A | | | | | | | Përfundimi i punimeve/ shitiimi i gjelbërimit | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative | |
| | Rehabilitimi i Shetitores "Miqësia" në Polican | | ALL | | | | A | | | | | | | | | |
| | Rikualifikimi i fasadave ne Shetitoren "Miqësia" | | 4,000,000 ALL | | | | A | X | | | | | | | | |
| | Rigjenerimi/rikonstruksioni i Rrugës së Tregut | | 3,150,000 ALL | FZHR / FZSHSH / Donatore të ndryshëm | Bashkia | | A | X | | | | | | | | |
| | Rehabilitimi i zones pas pallateve te ish-Mapos dhe rikualifikimi i fasadave te pallateve | | 12,000,000 ALL | | | | A | X | | | | | | | | |
| | Rigjenerimi i hapësirës publike në një bllok banimi | | 2,700,000 ALL | | | | A | | | | | | | | | |
| 49 | Rimodelimi i hyrjes në perëndim të qytetit të Policanit - Ndërtimi i stacionit të autobusëve - Rigjenerimi i zonës së tregut të hapur "Tregtari" | 11, 12, 13 | 61,008,862 ALL | Bashkia / FZHR / FZSHSH / Donatorë të ndryshëm | | Bashkia / FZHR | A | X | | | | | | Përfundimi i punimeve/shitimi i gjelbërimit/ funksionimi i terminalit të autobuzave. | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative | |
| 50 | Kualifikim urban në vendet e banimit Plirez-it | 10, 11, 12, 13 | 155,750,000 ALL | Bashkia / FZHR / FZSHSH / Donatore të ndryshëm | MZHU / Sektori privat | | A | | | | | | | Realizimi i PDV me parametra reale zhvillimi / Realizimi i veprave sipas përparësive që do propozojë. | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative | |
| 51 | Rindërtimi i zonës urbane rezidenciale në jug të qendrës së Policanit | 10, 11, 12, 13 | 18,000,00 ALL | FZHR / FSHZH / Donatore të ndryshëm | MZHU | FZHR/ Bashkia / Donatorë | B | | | | | | | Realizimi i PDV me parametra reale zhvillimi / Realizimi i veprave sipas përparësive që do propozojë. | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative | |



| | | | | | | | | | | | | | | | |
|----|---|---------------|------------------|---|----------------------------|--|---|---|--|--|--|--|---|--|--|
| 52 | Kualifikimi i vendbanimit në Kapinovë - duke e kthyer atë në destinacion të rëndësishëm për agroturizmit | 2, 10, 11, 12 | 22,500,000 ALL | Bashkia / FZHR / Donatore të ndryshëm / Sektori privat | MZHU | MZHU/ MM/ Bashkia | A | X | | | | | Përfundimi i veprave të zgjerimit të ambienteve publike/krizimi i fletëpalosje-udhëzues/shtimi i numrit të vizitorëve. | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative | |
| 53 | Krijimi / organizimi i zonës ekonomike / park i ri biznesi | 2, 3 | 150, 500,000 ALL | Bashkia / FZHR / Donatore të ndryshëm / Sektori privat | Ministria e Mbrojtjes | FZHR /Bashkia / Ministria e Mbrojtjes | A | | | | | | Përfundimi PDV me parametra zhvillimi / Zbatimi i projekteve prioritare që do të propozohen / Numri i bizneseve të instaluara | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative | |
| 54 | Hartimi i planit të menaxhimit të Parkut Kombëtar të malit të Tomorrit | 5, 7, 8 | 330,982,134 ALL | Ministria e Mjedisit | Bashkia | Ministria e Mjedisit/ Bashkia | A | | | | | | Miratimi i projektit të menaxhimit / Krijimi i organizmit kompetent. | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative | Nxit bashkëpunimin midis bashkive dhe qarqeve. |
| 55 | Krijimi i hapësirave rekreative dhe të shërbimit për vizitorët si dhe rrugëve për këmbësorë dhe biçikletat në Parkun Kombëtar Tomor | 2 | 85,000,000 ALL | Ministria e Mjedisit / Bashkia / Donatore të ndryshëm (e.g. Cisve, ADC) | | Ministria e Mjedisit Bashkia / Donatorët | A | X | | | | | Përfundimi i ndërtimit dhe signalizimit të vendeve të pushimit dhe shërbimit të vizitorëve /Ritja e vizitueshmërisë. | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative | Nxit bashkëpunimin midis bashkive dhe qarqeve. |
| 56 | Përcaktimi i zonës së kontrolluar për kultivimin e bimëve aromatike dhe medicinale (kryesisht sherebel) dhe zhvillimin e një plani menaxhimi të qëndrueshëm | 2, 5, 7 | 20,000,000 ALL | Bashkia | Ministria e Mjedisit / OJQ | Ministria e Mjedisit/ Bashkia | A | | | | | | Ligjërtimi i vendimit dhe i rregullores së menaxhimit. | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative | |
| 57 | Instalim sistem monitorimi (monitoring) i parametrave të mjedisit për ujën, tokën dhe ajrin | 4, 5, 6, 7 | 24,000,000 ALL | Ministria e Mjedisit / OJQ | Bashkia | Ministria e Mjedisit/ Bashkia | A | | | | | | Regjistrimi sistematik për një periudhë të gjatë i statistikave në përputhje me sistemin e kombëtare | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative | Propozohen 2 vënde: 1 ne fabrikën e vjetër në perëndim të Pirezit dhe 1 në lumi Osum Duhet të përfshihet në një kuadër më të gjerë të mbrojtjes së lumit. Nxit bashkëpunimin midis Bashkive dhe qarqeve. |
| 58 | Mbrojtja nga lumi Osum, pjesërisht nga Vodica në Fushë Peshtan | 4, 6 | 60,000,000 ALL | Bashkia / Donatore të ndryshëm | | | C | | | | | | Ndërtimi i projekteve | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative | |
| 59 | Pyllëzimi - zhvillimi i mbjelljeve të pemëve në pozicione të zgjedhura për të mbrojtur tokën nga erozioni | 4, 7 | 75,000,000 ALL | FZHR / Bashkia / Donatore të ndryshëm | Ministria e Mjedisit / OJQ | Ministria e Mjedisit Bashkia / FZHR | A | | | | | | Sipërfaqja e tokës e pyllëzuar / gjendje ripyllëzimit me kalimin e kohës | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative | Pyllëzimi duhet të jetë me prioritet në zonat problematike që gjenden rreth zonave të banuara. |

| | | | | | | | | | | | | | | | |
|----|---|----------|-----------------|--|---|---|---|---|--|--|--|--|---|--|---|
| 60 | Kullimi - përmirësimi i mjedisit të hapësirave të vjetra ushtarake | 10, 13 | 23,500,000 ALL | Ministria e Mjedisit / OJQ | Bashkia | | A | | | | | | Vlerësimi i të gjithë treguesve mjedisorë brenda kufijve sipas legjislationit evropian | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative | |
| 61 | Mbështetja e prodhimit kryesor: (a) ndërtimi në bashki i fabrikës për përpunimin e qumështit - baxho. (b) ndërtimi kantinës së verës (c) depo - frigoriferike, (ç) menaxhimi i integruar e mbjelljeve, (d) trajnimi fermerëve, (e) ngritjen e grupeve të prodhuesve - kooperative bujqësore | 1, 3, 4 | 266,000,000 ALL | Bashkia / FZHR / Donatore të ndryshëm (p.sh. World Bank, ADC) / Sektori privat | Ministria e Arsimit / Ministria e Bujqësisë, Zhvillimit Rural dhe Administrim it të Ujërave | Bashkia / FZHR | A | X | | | | | Përfundimi i objekteve të propozuara / Rritjen e prodhimit bujqësor dhe blegtoral / Rritja e numrit të kompanive që operojnë në këto zona, duke u bazuar në bashki. | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative | Kjo është hartimin e një strategjie të unifikuar për ekonominë lokale për të koordinuar të gjitha veprimet e propozuara horizontale. Propozohet bashkëpunimi me Bashkitë kufitare me orientim të përbashkët produktiv. Nxit bashkëpunimin midis Bashkive dhe Qarqeve. |
| 62 | Krijimi i zyrave për shërbimin e qytetarëve | 14 | 5,500,000 ALL | Bashkia / Donorë të ndryshëm | Qarku / Ministrinë përkatëse | Bashkia / Agjencitë | B | | | | | | Krijimi dhe funksionimi i institucionit | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative | Objekti i tyre është decentralizimi dhe ku është e mundur të jepet informacion elektronik për qytetarët dhe bizneset. Propozuar në Poliqan dhe në njësitë administrative. |
| 63 | Krijimi i sistemit GIS për menaxhimin e sistemeve territoriale brenda zonës të bashkisë | 1, 4, 14 | 3,500,000 € | Bashkia / Donatore të ndryshëm (p.sh. World Bank, USAID) | AKPT | FZHR /Bashkia | A | | | | | | Drejtimin e një portali GIS që ofron shërbime online të aksesit shikimin dhe shkarkimit të gjeohapësiror të dhënave të Bashkisë | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative | Sistemi duhet të jenë në përputhje me standardet ndërkombëtare të ndërrëprimit (OGC, ISO) dhe direktiva evropiane INSPIRE. |
| 64 | Organizim eventesh ndërbashkiakë (p.sh. panair produkteve bujqësore) dhe festival për interesat lokale (p.sh. për të rinjtë) | 1, 2, 9 | 10,500,000 ALL | Bashkia / Sektori privat / Donatore të ndryshëm | Qarku Berat | Bashkia/ Agjenci turistike | A | | | | | | Organizim dy ngjarjeve kulturore në vit | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative | Zonë të veçantë për bashkëpunim ndërbashkiak, p.sh. me bashkitë fqinje Bashkia Berat dhe Skrapar. Nxit bashkëpunimin midis Bashkive dhe Qarqeve |
| 65 | Restaurim - Promovimi të zonave arkeologjike - (a) Kalaja e Planckes, (b) Kalaja e Peshanit | 2 | 13,500,000 ALL | Ministria e Kulturës / Bashkia / Donatore të ndryshëm | IMK | Ministria e Kulturës / Bashkia / Donatore | B | | | | | | Përfundim të punimeve të mirembajtjes / Krijimi një fletëpalosje informative / Përmirësim i rrugëve hyrëse dhe ndërtimin parkimi dhe qëndrimi | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative | |

| | | | | | | | | | | | | |
|----|--|----------------|----------------|--|--------------------------|-------------------------------|---|--|--|--|--|---|
| 66 | Përpietje për shpalljen e ish objekteve ushtarake dhe infrastrukturës (p.sh. tunele) si monumente të reja historike si dhe mbrojtjen dhe rifunksionimin e tyre. | 2, 3, 13 | 10,000,000 ALL | Ministria e Kulturës / Bashkia / Donatore të ndryshëm | | | | | | Ligjërimit i vendimit të shpalljes / Zbatimi i punimeve të mirëmbajtjes | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative | Nxit bashkëpunimin ndërbashkiak. |
| 67 | Projekte pilote për përmirësim - kursim të energjisë në ndërtesa banimi eksistuese | 13, 15 | 25,000,000 ALL | Bashkia / Sektori privat | | Bashkia / FZHR | A | | | Zbatim i projektit | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative | |
| 68 | Kursimi i energjisë në ndërtesat dhe infrastruktura e bashkisë: (a) instalimi i paneleve djellore në catitë të shkollave, (b) instalimi i termoizolimit dhe dritare për kursim energjie për ndërtesat e bashkisë, (c) instalimi llambave për kursim të energjisë brenda ndërtesave dhe ndriçim të rrugëve, (ç) integrimi i burimeve e ripërtëritshme të energjisë në furnizimin me ujë dhe rrjetin e ujitjes | 13, 15 | 32,000,000 ALL | FZHR / Bashkia / Donorë të ndryshëm | | Bashkia / FZHR / Universiteti | B | | | Reduktimin i konsumit të energjisë elektrike | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative | |
| 69 | Përpietje për mundësinë e shfrytëzimit të gazit natyror për përdorim shtëpiak, bujqësor dhe industrial | 10 | 15,000,000 ALL | FSHZH / Ministria e Transportit dhe Infrastrukturës / Donatore të ndryshëm | Bashkia / Sektori privat | MTI / Bashkia / FZHR | C | | | Krijimi i infrastrukturës së nevojshme / Numri i përdoruesve që u shërbehet. | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative | Përpietja nxit bashkëpunimin midis Bashkive dhe Qarqeve. |
| 70 | Krijimi i një vendepozitimi të inerteve | 4, 5, 6, 7, 10 | 25,000,000 ALL | Ministria e Mjedisit / Bashkia | Sektori privat | Ministria e Mjedisit | A | | | Funksionimi i vendit / Zvogëlimi i inerteve që përfundojnë në landfill dhe në pika të jashtëligjshme/ përrenj. | Nuk ka nevojë për ndryshime administrative | Është i rëndësishëm funksionimi i tij në mënyrë që të zvogëlohen presionet ambientaliste. |

X: projekt pilot



4.2. Plani e investimeve kapitale

Buxheti i përgjithshëm për bashkinë Poliçan, për 15 vjet, përsa i përket veprave kryesore që janë financiar, arrin në 240.531.864,43 €, nga të cilat 91% ose 16.627.165,05 €, të destinuar për zbatimin e investimeve prioritare, ndërsa pjesa e mbetur 93,09% ose 223.904.699,38 €, destinuar për zbatimin e investimeve të rëndësishme në infrastrukturë.

Theksohet se analiza në këtë kapitull ka horizont 5 vjeçar. Për këtë arsye buxheti i përgjithshëm i projekteve në thellësi të 5 vjeçarit përcaktohet në 47,63% të buxhetit të përgjithshëm fillestar ose në 114.585.165,05 €.

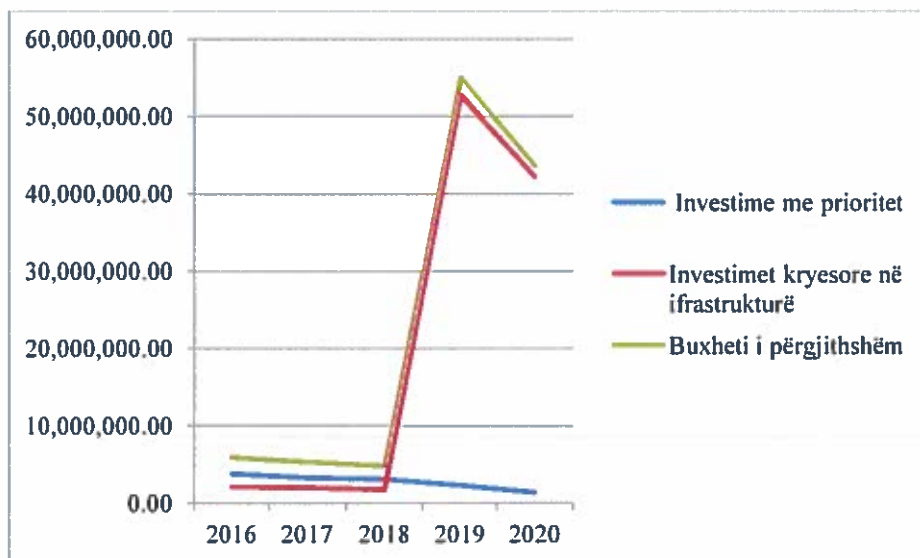
| | Në thellësi të 5 vjetëve | Perqindja (%) | Në thellësi të 15 vjetëve | Perqindja (%) |
|-------------------------------|--------------------------|---------------|---------------------------|---------------|
| Buxheti i Përgjithshëm | 114.585.165,05 | 47,63% | 240.531.864,43 | 100,00% |

Tabele 4.2.1: Buxheti i përgjithshëm në thellësi të 5 vjetëve dhe 15 vjetëve në bashkinë Poliçan

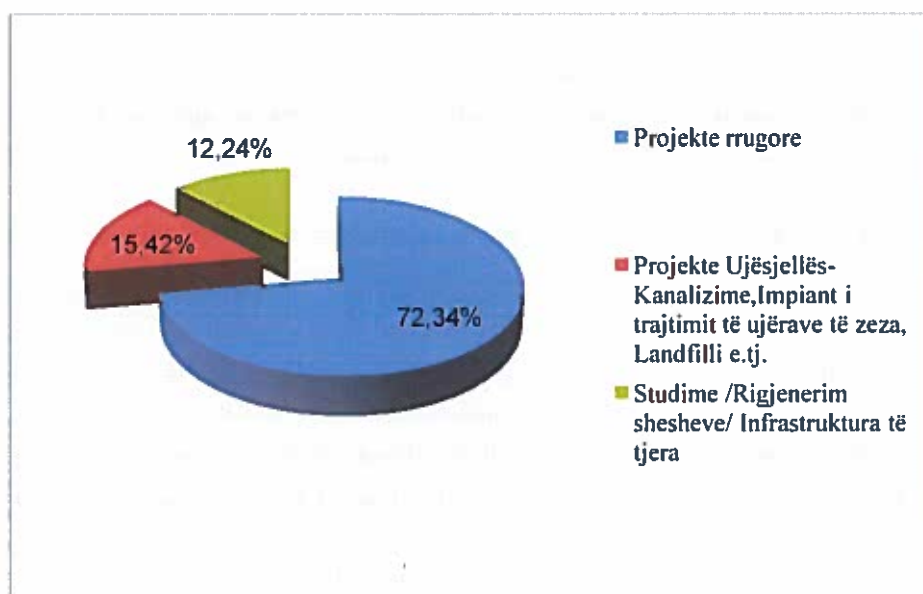
Sipas tabelës së mëposhtme, investimet prioritare arrijnë në 13.785.165,05 € ose 12,03%, ndërsa investimet kryesore në infrastrukturë arrijnë në 100.800.000,00 € ose 87,97%. Lidhur me investimet prioritare, ato do të përfundojnë në masen 82,91% brenda 5 vjetëve. Nga totali i investimeve prioritare 9.972.740,73 € ose 72,34 destinohen për rrugë, ndërsa 125.428,00 € ose 15,42% destinohen për ndërtimin e rrjeteve të ujitjes, furnizimit me ujë dhe kanalizimeve. Pjesa jeter, 12,24% shpërndahet për rigjenerim dhe infrastruktura të tjera. Përsa i përket flukseve monetare në vit, ato përcaktohen në 3.795.000,00 € për vitin e 1rë, 3.270.000,00 € për vitin e 2të, 3.070.000,00 € për vitin e 3të, 2.290.000,00 € për vitin e 4t dhe 1.360.165,05 € për vitin e 5të.

Investimet kryesore të infrastrukturës i referohen projekteve të ndërtimit të rrugëve, përkatësisht ndërtimit të rrugës Berat - Tepelenë, Mbrakull - Teman - Terpan, si dhe Impiantit të Trajtimit të Ujrave të Zeza, Landfill-it dhe infrastrukturës tjetër. Më konkretisht, për ndërtimin e rrugës Berat - Tepelenë, financimi do të fillojë në vitin 2019, ndërsa në 5 vjet, kur do të bëhet edhe analiza do të jetë financiar 42,86% e shumës totale të investimit. Përsa i përket Impiantit të Trajtimit të Ujrave të Zeza (ITUZ), financimi do të fillojë në vitin 2019, ndërsa në thellësinë e 5 vjeçarit, kur do të bëhet edhe analiza përkatëse, do të jetë financiar 60,00% e shumës totale të investimit. Për ndërtimin e Landfill-it, projekti ka një horizont kohor prej 10 vjetësh, ndërsa brenda 5 vjetësh do të jetë investuar 54,12% e shumës totale të investimit. Përsa i përket flukseve monetare për vit, ato arrijnë në 2.100.000,00 € për vitin e 1rë, 2.025.000,00 € për vitin e 2të, 1.725.000,00 € për vitin e 3të, 52.725.000,00 € për vitin e 4të dhe 42.225.000,00 € për vitin e 5të. Më poshtë paraqitet plani i investimeve kapitale në thellësi të 5-vjeçarit për Bashkinë Poliçan.





Grafiku 4.2.1: Flukset e njeteve monetare të investimeve prioritare dhe investimeve të rëndësishme të bashkisë Poliçan në infrastrukturë



Grafiku 4.2.2: Përqindja e shpërndarjes të burimeve sipas llojit të investimeve, në investimet prioritare të Bashkisë Poliçan.

| Nr. | Projekti / Aktiviteti / Ndërhyrja | Faza e zbatimit | | | | | Buxheti i Përgjithshëm |
|------------------------|--|-----------------|--------------|--------------|------------|------------|------------------------|
| | | I | | II | | | |
| | | 2016 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | |
| | | | | | | | |
| Prioriteti Investimeve | | | | | | | |
| 1 | Përmirësimi i arteries rrugore Polican - Berat | 1.000.000,00 | 750.000,00 | 750.000,00 | 750.000,00 | 340.000,00 | 3.590.000,00 |
| 2 | Përmirësimi i arteries rrugore Tërpan – Berat | 500.000,00 | 500.000,00 | 300.000,00 | 300.000,00 | 190.000,00 | 1.790.000,00 |
| 3 | Ndërtim / Rindërtimi i rruges Polican - Kulmak (Teke) | 1.000.000,00 | 1.000.000,00 | 1.000.000,00 | 400.000,00 | 192.740,73 | 3.592.740,73 |
| 4 | Përmirësimi i arteries rrugore Polican – Kapinovë | 300.000,00 | 200.000,00 | 200.000,00 | 200.000,00 | 100.000,00 | 1.000.000,00 |
| 5 | Ndërtimi i rrjetit të ujësjellësit në Polican | 200.000,00 | 200.000,00 | 200.000,00 | 200.000,00 | 125.428,00 | 925.428,00 |
| 6 | Ndërtimi i rrjetit të kanalizimeve në Polican | 200.000,00 | 200.000,00 | 200.000,00 | 150.000,00 | 150.000,00 | 900.000,00 |
| 7 | Përmirësimi i sistemit të vadijës në ish komunën Tërpan dhe Vërtop | 75.000,00 | 75.000,00 | 75.000,00 | 50.000,00 | 25.000,00 | 300.000,00 |
| 8 | Rimodelimi i hyrjes perëndimore të qytetit të Policanit - Ndërtimi i terminalit të autobusëve - Rivitalizimi i zonës të tregut të hapur "Tregtari" | 100.000,00 | 100.000,00 | 100.000,00 | 75.000,00 | 71.996,32 | 446.996,32 |
| 9 | Rehabilitimi i vendbanimit Kapinovë dhe krijimi i infrastrukturës publike | 20.000,00 | 20.000,00 | 20.000,00 | 15.000,00 | 15.000,00 | 90.000,00 |
| 10 | Krijimi i objekteve rekreative dhe ofrimi i shërbimeve për vizitorët, si dhe shitjet për këmbësorët dhe e biçikletat në Parkun Kombëtar të Tomorit | 100.000,00 | 75.000,00 | 75.000,00 | 50.000,00 | 50.000,00 | 350.000,00 |

| | | | | | | | |
|---|---|---------------------|---------------------|---------------------|----------------------|----------------------|-----------------------|
| 11 | Mbështetja e prodhimit kryesor: (a) Ndërtimi në bashki i fabrikës të përpunimit të qumështit - djathit(b) Ndërtimi punishteve të verës (c) frigoriferë magazinimi (d) menaxhimi i integruar i kulturave bujqesore (e) trajnimi i fermerëve, (g) ngritja e grupeve të prodhuesve - kooperativave bujqesore | 300.000,00 | 150.000,00 | 150.000,00 | 100.000,00 | 100.000,00 | 800.000,00 |
| Totali në vit | | 3.795.000,00 | 3.270.000,00 | 3.070.000,00 | 2.290.000,00 | 1.360.165,05 | 13.785.165,05 |
| Investime të rëndësishme në infrastrukturë | | | | | | | |
| 1 | Ndërtimi rrugës Berat - Tepelenë | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 50.000.000,00 | 40.000.000,00 | 90.000.000,00 |
| 2 | Ndërtimi / Rindërtimi i rrugës Mbrakull – Tërpan – Tërpan | 1.000.000,00 | 1.000.000,00 | 1.000.000,00 | 1.000.000,00 | 800.000,00 | 4.800.000,00 |
| 3 | Ndërtimi Impiantit të Trajtimit të Ujrave të Zeza (Biologjik) në Poliçan | 0,00 | 0,00 | 0,00 | 1.000.000,00 | 800.000,00 | 1.800.000,00 |
| 4 | Ndërtimi Landfillit | 750.000,00 | 750.000,00 | 500.000,00 | 500.000,00 | 450.000,00 | 2.950.000,00 |
| 5 | Krijimi / organizimi i zonës ekonomike / parkut të ri të biznesit | 300.000,00 | 250.000,00 | 200.000,00 | 200.000,00 | 150.000,00 | 1.100.000,00 |
| 6 | Përcaktimi i zonës së testuar për kultivimin e bimëve mjekësore dhe aromatike (kryesisht sherebel) dhe zhvillimi i nje plani të menaxhimit të qëndrueshëm. | 50.000,00 | 25.000,00 | 25.000,00 | 25.000,00 | 25.000,00 | 150.000,00 |
| Totali për vit | | 2.100.000,00 | 2.025.000,00 | 1.725.000,00 | 52.725.000,00 | 42.225.000,00 | 100.800.000,00 |
| Buxheti i Përgjithshëm | | 5.895.000,00 | 5.295.000,00 | 4.795.000,00 | 55.015.000,00 | 43.585.165,05 | 114.585.165,05 |

Tabela 4.2: Plani investimeve kapitale të Bashkisë Poliçan, në thellësi të 5-vjeçarit

4.3. Ndryshimet e nevojshme në kuadrin ligjor dhe administrativ në nivel vendor

Ndryshimet administrative të propozuara nga studimi, në thelb kanë të bëjnë me Strukturën e departamenteve dhe të personelit të Bashkisë, në të cilën propozohet formulimi i një emërtimi të vetëm për drejtoritë e Bashkisë, emër i cili do të jetë i dallueshëm si nga pushteti qendror dhe Bashkia edhe nga qytetarët. Kështu, në vlerësojmë se do të lehtësohen problemet në komunikim dhe burokracitë, pasi Shërbimet Teknike të Bashkive do të kenë të njejtën structure dhe të njejtat funksione, si dhe në varësi të nevojave të Bashkisë të krijojnë ose të shkrijnë departamentet dhe zyrat përkatëse.

Gjithashtu, struktura e re administrative e Bashkisë, do të sjellë një monitorim më të mirë të projekteve dhe veprimeve, për të cilat Bashkia është përgjegjëse për zbatimin dhe monitorimin e tyre, nga departamentet përkatëse që do të krijohen.

Lidhur me ndryshimet ligjore që duhet të bëhen, një pjesë e rëndësishme e tyre fokusohet në sektorin e investimeve. Ky studim ka qëllim që të nxisë zhvillimin e zonës dhe si pasojë ta bëjë tërheqëse ndaj investime të reja. Prandaj, duhet të ketë një ligj më fleksibël për investimet në Shqipëri, për të lehtësuar investitorët e huaj. Ndryshimet në ligjin për investimet mund të bëhen duke patur si synim krijimin e një sistemi investimesh më fleksibël dhe për të bërë më të qartë kuadrin ligjor në lidhje me investimet e huaja. Rishikime mund të bëhen edhe në parashikimet ligjore tatimore dhe doganore, për të lehtësuar bizneset ekzistuese, por edhe investitorët e huaj, për të reduktuar burokracinë etj.

Së fundi, në zonat ku ka disa sektorë dinamikë zhvillim, të tilla si turizmi, shfrytëzimi i burimeve natyrore etj, mund ti jepet prioritet zhvillimit të fuqisë punëtore të kualifikuar, duke i kushtuar vemëndje arsimimit dhe përgatitjes profesionale të tyre.



4.4. Projekte Prioritare / pilote të zhvillimit

| Kodi | 1. |
|---|---|
| Titulli | Përmirësim i rruges lidhese Poliçan – Berat/Tirane |
| Përshkrim i shkurtër | Puna i përket përmirësimit të shtrimit, sigurisë (zëvendësim i nivelit, rezistencë në rreshqitje, vendosja e parapeteve), ndriçimit, sinjalizimit te rruges SH 72 ne sektorin Poliçan – Berat |
| Në përputhje me | Qëllimi strategjik 3: Zhvillimi i Komuniteteve të Qëndrueshme. |
| Sistemi territorial që ndikohet | Boshti i Prioritetit 11: Përmirësimi dhe modernizimi i infrastrukturës së transportit. |
| Kostoja e pritshme | Nuk ndikon ndonjë sistem territorial – ngelet në sistemin infrastrukturual |
| Burime financimi të pritshme | Për t'u llogaritur pas fizibilitetit |
| Treguesi i vlerësimit / ndjekjes | FZHR, Bashki |
| Palët e interesuara (partnerët) | Përfundim i përmirësimit të karakteristikave gjeometrike dhe shtrimit me asfalt të rrugës me ndriçim dhe sinjalizim përkatës / heqja e pikave të rrezikshme (km i rrugës së përmirësuar) |
| Gjendja eksistuese (faza eksistuese) | Bashkia Poliçan, Ministria e Transportit dhe Infrastruktures |
| Linja kohore e zbatimit | Project ide |
| | I: '16-'18 |
| | II: '19-'20 |
| | III: '21-'25 |
| | IV: '26-'30 |
| Mjete / metoda zbatimi | Shpallje konkursi për studim dhe ndërtim |
| Avantazhet/pasojat e pritshme | Përmirësim i cilësise së jetës dhe kushteve të mbijetesës për shkak të transportit të shpejtë dhe direkt për në Berat (selia e Komunës dhe qendër e rëndësishme në nivel kombëtar) / shtim i vizitorëve dhe transport i tregëtimit / reduktim i aksidenteve |
| Rreziqe të mundshme | Dobësi në përmirësim për shkak të koston dhe kushteve gjeotekniko- gjeologjike |

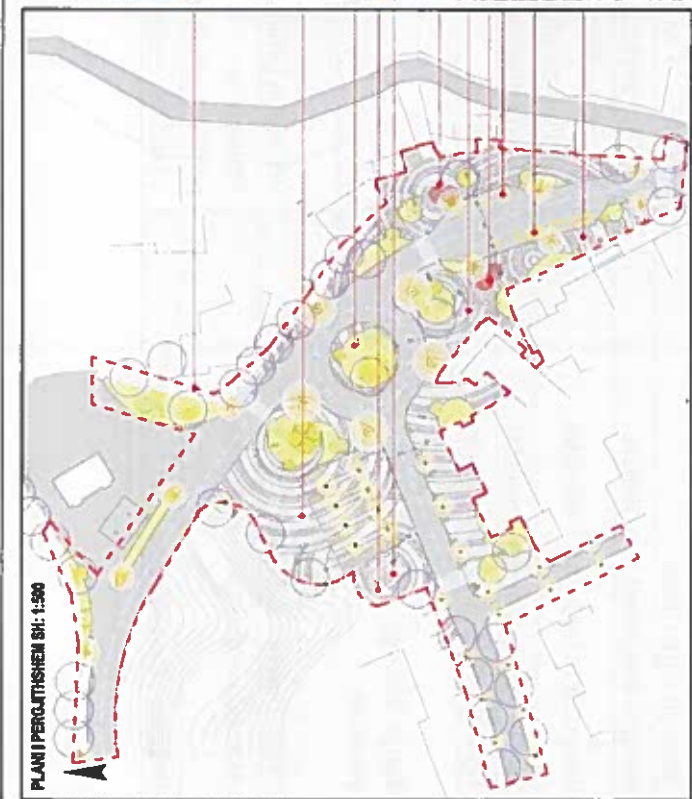
| Kodi | 2. |
|--------------------------------------|---|
| Titulli | Përmirësim i rrugës lidhse Tërpan - Berat |
| Përshkrim i shkurtër | Projekti përfshin rikonstrukcionin radikal të pjesës ekzistuese, me asfalt, sinjalistikën e përshtatshme dhe gjurma të reja të mundshme lokale. Seksioni është jashtë kufijve të qytetit. |
| Në përputhje me | Qëllimi strategjik 3: Zhvillimi i Komuniteteve të Qëndrueshme. |
| Sistemi territorial që ndikohet | Boshiti i Prioritetit 11: Përmirësimi dhe modernizimi i infrastrukturës së transportit. |
| Kostoja e pritshme | Nuk ndikon ndonjë sistem territorial – ngelet në sistemin infrastrukturual |
| Burime financimi të pritshme | Për t'u llogaritur pas fizibilitetit |
| Treguesi i vlerësimit / ndjekjes | FZHR / Ministria e Transportit dhe Infrastrukturës |
| Palët e interesuara (partnerët) | Përfundimi i rrugës së asfaltuar me sinjalistikën e përshtatshme dhe përmirësimin e karakteristikave gjeometrike (km rrugë e modernizuar dhe asfaltuar) |
| Gjendja eksistuese (faza eksistuese) | Bashkia Poliçan / Qarku Berat |
| Linja kohore e zbatimit | Projekt ide |
| | I: '16-'18 |
| | II: '19-'20 |
| | III: '21-'25 |
| | IV: '26-'30 |
| Mjete / metoda zbatimi | Shpallje koknursi për studim dhe ndërtim |
| Avantazhet/pasojat e pritshme | Përmirësim i cilësisë së jetës dhe kushteve të mbijetesës për shkak të transportit të shpejtë dhe direkt për në Berat (selia e Komunës dhe qendër e rëndësishme në nivel kombëtar) / Shtim i vizitoreve dhe transporti i tregëtimit / reduktim i aksidenteve / Heqja e izolimit |
| Rreziqe të mundshme | Dobësi përmirësimi të rëndësishëm për shkak të kostos dhe kushteve gjeotekniko- gjeologjike |



| | |
|---|---|
| Kodi | 3. |
| Titulli | Ndërtim i rrugës lidhëse Poliçan- Kapinovë |
| Përshkrim i shkurtër | Puna përfshin ndërtimin e rrugës së re në sektorë dhe përmirësimin e asaj ekzistuese në sektorë të tjerë (Studimi Përfundimtar Rrugor i Miratuar dhe gjithë studimet që e shoqërojnë psh. gjeoteknike) me sinjalizim përkatës sipas specifikimeve ekzistuese shqiptare. Bëhet fjalë për ndërtimin e sektorit të ri dhe rindërtim i sektorit aktual. Sektori i tij gjendet jashtë kufirit të Bashkisë. |
| Në përputhje me | Qëllimi strategjik 3: Zhvillimi i Komuniteteve të Qëndrueshme. |
| Sistemi territorial që ndikohet | Boshti i Prioritetit 11: Përmirësimi dhe modernizimi i infrastrukturës së transportit. |
| Kostoja e pritshme | Nuk ndikon ndonjë sistem territorial – ngelet në sistemin infrastrukturual |
| Burime financimi të pritshme | 1,000,000 € |
| Treguesi i vlerësimit / ndjekjes | FZHR / FZHS / ministritë përkatëse |
| Palët e interesuara (partnerët) | Përfundim i ndërtimit të rrugës së shtruar me asfalt me sinjalizimin përkatës dhe përmirësimin e karakteristikave gjeometrike (km e rrugës së shtruar me asfalt të përmirësuar) |
| Gjendja ekzistuese (faza ekzistuese) | Bashkia Poliçan, Ministria e Transportit dhe Infrastruktura |
| Linja kohore e zbatimit | Planifikohet ndërtimi i tij. |
| | I: '16-'18 |
| | II: '19-'20 |
| | III: '21-'25 |
| | IV: '26-'30 |
| Mjete / metoda zbatimi | Shpallje e konkursit për studim dhe ndërtim |
| Avantazhet/pasojat e pritshme | Përmirësim i cilesise se jetes dhe kushteve te mbijeteses per shkak te transportit te shpejte dhe direkt/ Shtim i vizitave ne Kapinovë |
| Rreziqe të mundshme | |

| | | |
|---|--|--|
| Kodi | 4. | |
| Titulli | Përmirësim i rrugës lidhëse Poliçan – Kulmak (Tomor) | |
| Përshkrim i shkurtër | Puna përfshin ndërtimin e rrugës së re në sektorë dhe Përmirësimi i asaj ekzistuese në sektorë të rinj (Studimi Përfundimtar Rrugor i Miratuar dhe gjithë studimet që e shoqërojnë psh. gjeoteknike) me sinjalizim përkatës sipas specifikimeve ekzistuese shqiptare. Kostoja i përket gjithë vektorit rrugor, me gjatësi 44 km. Brenda kufijve të Bashkisë gjenden 8km. | |
| Në përputhje me | Qëllim Strategjik | Qëllimi strategjik 3: Zhvillimi i Komuniteteve të Qëndrueshme. |
| | Boshti i Prioritet | Boshti i Prioritetit 11: Përmirësimi dhe modernizimi i infrastrukturës së transportit. |
| Sistemi territorial që ndikohet | Nuk prek asnjë sistem territorial – mbetet në sistemin infrastrukturual. | |
| Kostoja e pritshme | 420,359,792 ALL | |
| Burime financimi të pritshme | FZHR / Bashkia | |
| Treguesi i vlerësimit / ndjekjes | Përfundim i përmirësimit të karakteristikave gjeometrike të rrugës dhe sinjalizimit (km të rrugës së përmirësuar). | |
| Palët e interesuara (partnerët) | Bashkia Poliçan, Ministria e Transportit dhe Infrastrukturës | |
| Gjendja ekzistuese (faza ekzistuese) | Studim i verifikuar | |
| Linja kohore e zbatimit | I: '16-'18 | x |
| | II: '19-'20 | x |
| | III: '21-'25 | |
| | IV: '26-'30 | |
| Mjete / metoda zbatimi | | |
| Avantazhet/pasojat e pritshme | Përmirësim i cilësisë së jetës dhe kushteve të mbijetesës për shkak të lëvizjes së shpejtë dhe direkte. | |
| Rreziqe të mundshme | | |

| Kodi | | 5. |
|---|---------------------------|--|
| Titulli | | Ristrukturim i hyrjes perëndimore – lidhje me sistemin e hapësirave të lira të qytetit Poliçan – ndërtim stacioni autobusash |
| Përshkrim i shkurtër | | Puna përfshin ndërtimin e stacionit të ndalimit dhe nisjes së autobusave ndërbane me strukturat e nevojshme për funksionimin e hapësirës dhe Përmirësimin-ndryshimin e kushteve qarkulluese dhe krijimin e hapësirave të reja, publike me gjelbërim dhe struktura urbane (ndenjësë, kosha plehërash, ndriçues, etj.) |
| Në përputhje me | Qëllim Strategjik | Qëllimi strategjik 3: Zhvillimi i Komuniteteve të Qëndrueshme. |
| | Boshti i Prioritet | Boshti i Prioritetit 11: Përmirësimi dhe modernizimi i infrastrukturës së transportit. |
| | | Boshti i Prioritetit 12: Zgjerimi dhe përmirësimi i infrastrukturës sociale (arsimit, mirëqenies sociale, shëndetësisë, kulturës, të zonave publike) në të gjithë territorin sipas nevojane. |
| | | Boshti i Prioritetit 13: Mbrojtja dhe përmirësimi i mjedisit të ndërtuar urban. |
| Sistemi territorialial që ndikohet | | Nuk prek ndonjë sistem territorial – mbetet në sistemin urban |
| Kostoja e pritshme | | 61,008,862 ALL |
| Burime financimi të pritshme | | FZHR, FZHS, ministritë përkatëse |
| Treguesi i vlerësimit / ndjekjes | | Përfundim i punës /shtimi i gjelbërimit/ funksionimi i stacionit të autobusave (numri i pasagjerëve dhe rrugëve të kryera, shkalla e plotësimit) |
| Palët e interesuara (partnerët) | | Bashkia Poliçan |
| Gjendja eksistuese (faza eksistuese) | | Studim nën kryerje |
| Linja kohore e zbatimit | I: '16-'18 | x |
| | II: '19-'20 | x |
| | III: '21-'25 | |
| | IV: '26-'30 | |
| Mjete / metoda zbatimi | | Vendosje e studimit dhe punës |
| Avantazhet/pasojat e pritshme | | Përmirësim i kushteve të mbijetesës për shkak të shërbimit më të mirë dhe transportit direkt me mjetet e transportit publik dhe krijimin e hapësirave të reja publike/ Përmirësim i imazhit estetik të hyrjes / zgjerim i hapësirave të gjelbra. |
| Rreziqe të mundshme | | |



| | | |
|--------------------------------------|--------------------|---|
| Kodi | | 6. |
| Titulli | | Ndërtim i rrjetave bashkëkohore (a) të frunizimit me ujë dhe (b) eliminimit të ujërave të zeza të qytetit Polican |
| Përshkrim i shkurtër | | Puna përfshin ndërtimin e tubacionit nga ujitja deri në rezervuarin dhe rrjetën e tubacioneve përkatëse për ndërmarrjen 24 ore të ujit brenda banesës dhe caktimin e punëve të përshtatshme si transport, rritje dhe ulje të marrjes aty ku duhet. Gjithashtu përfshin ndërtimin e rrjetës së tubacionit të ujërave të zeza për mbledhjen dhe transportimin e tyre në strukturën e programuar të përpunimit të mbejeve. |
| Në përputhje me | Qëllim Strategjik | Qëllimi strategjik 2: Menaxhimi i Qëndrueshëm i Burimeve Mjedisore dhe Natyrore. |
| | Boshti i Prioritet | Qëllimi strategjik 3: Zhvillimi i Komuniteteve të Qëndrueshme |
| Sistemi territorial që ndikohet | | Boshti i Prioritetit 6 : Mbrojtja dhe menaxhimi i qëndrueshëm i burimeve ujore. |
| | | Boshti i Prioritetit 10 : Përmirësimi / modernizimi i rrjeteve urbane të shërbimeve (furnizimit me ujë, kanalizimeve, energjise, menaxhimit të mbejeve) në qytet dhe në vendbanimet e tjera, përmirësimi i infrastrukturës teknike mjedisore. |
| Sistemi territorial që ndikohet | | Nuk ndikon ndonjë sistem territorial. |
| Kostoja e pritshme | | 126,308,219 ALL / 7,300,000€ |
| Burime financimi të pritshme | | FZHR, FZHSH, donoret (p.sh. Banka Botërore, GIZ) |
| Treguesi i vlerësimit / ndjekjes | | (a) rrjetet e nëndheshme tubacioni / marrje 24 orëshe uji / mbulim i gjithë sipërfaqes së banesës (b) mbulim i gjithë sipërfaqes së banesës me rrjete të nëndheshme ujore |
| Palët e interesuara (partnerët) | | Bashkia, Instituti i Shkencave Gjeologjike, Ujërave, Energjisë dhe Mjedisit Ministria e Zhvillimit Urban |
| Gjendja eksistuese (faza eksistuese) | | Projekt ide |
| Linja kohore e zbatimit | I: '16-'18 | x |
| | II: '19-'20 | x |
| | III: '21-'25 | x |
| | IV: '26-'30 | |
| Mjete / metoda zbatimi | | Përcaktim i studimit dhe punës |
| Avantazhet/pasojat e pritshme | | Përmirësim i cilësisë së jetës dhe kushteve të mbijetesës për shkak të përdorimit të rrjetave të përmirësuara ujore dhe eliminimit të ujërave të zeza/ mbrojtje e mjedisit |
| Rreziqe të mundshme | | Vështirësi e mbulimit të gjithë sipërfaqes për shkak të vështirësive teknike. |



| Kodi | 7. |
|---|---|
| Titulli | Rikualifikimi i vendbanimeve në Kapinovë - duke e kthyer atë në destinacion të rëndësishëm për agroturizmit |
| Përshkrim i shkurtër | Puna përfshin detyra në përmirësimin e fasadave të ndërtesave, ndërtimin e totuareve dhe shesheve, vendosja e strukturave urbane. Gjithashtu përfshin ndërtimin e strukturave me karakter tradicional dhe detyrat e ndërtimit të hapësirave të prijes së turisteve në ndërtesat bujqësore, promovimin e produkteve vendase në dyqanet dhe restorantet e zonës dhe organizimin e konferencave kulturore për shpëtimin dhe promovimin e traditave e zakoneve vendase. |
| Në përputhje me | Qëllimi Strategjik Qëllimi strategjik 1: Forcimi i ekonomisë vendase dhe konkurrencës. Qëllimi strategjik 3: Zhvillimi i komuniteteve të qëndrueshme. |
| | Boshti i Prioritetit Boshti i Prioritetit 2: Fuqizimi i sektorit terciar të prodhimit me theks të veçantë në sektorin e agroturizmit. |
| | Boshti i Prioritetit 10: Përmirësimi / modernizimi i rrjeteve urbane të shërbimeve (furnizimit me ujë, kanalizimeve, energjisë, menaxhimit të mbetjeve) në qytet dhe në vendbanimet e tjera, përmirësimi i infrastrukturës teknike mjedisore. |
| | Boshti i Prioritetit 11: Përmirësimi dhe modernizimi i infrastrukturës së transportit. |
| | Boshti i Prioritetit 12: Zgjerimi dhe përmirësimi i infrastrukturës sociale (arsimit, mirëqenies sociale, shëndetësisë, kulturës, të zonave publike) në të gjithë teritorin sipas nevojane. |
| Sistemi territorial që ndikohet | Nuk ndikohet ndonjë sistem territorial – ngelet në sistemin urban. |
| Kostoja e pritshme | 22,500,000ALL |
| Burime financimi të pritshme | Bashkia, sponsorat, sektori privat |
| Treguesi i vlerësimit / ndjekjes | Përfundim i punëve të ndërtimit të hapësirave publike / krijimi i një fletëpalosjeje-udhëzuesi / shtimi i numrit të vizitorëve. |
| Palët e interesuara (partnerët) | Ministria e Zhvillimit Urban |
| Gjendja eksistuese (faza eksistuese) | Projekt ide |
| Linja kohore e zbatimit | I: '16-'18 |
| | II: '19-'20 |
| | III: '21-'25 |
| | IV: '26-'30 |
| Mjete / metoda zbatimi | Hatimi PDV, përcaktimi i studimeve dhe detyrave |
| Avantazhet/pasojat e pritshme | Përfundim i shoqërisë dhe ekonomisë vendase nga krijimi i vendeve të reja pune dhe shtimi i turizmit/shpëtimi i zakoneve, traditave dhe ndërtesave me vlerë/ përfundim i identitetit të vendbanimit Kapinovë |
| Rrezeqe të mundshme | Krijimi i fshatit turistik /pamundësi e mbajtjes së popullsisë vendase /vizita të kufizuara /vështirësi i tërheqjes së investimeve dhe sipërmarrjeve |

| Kodi | 8. |
|--------------------------------------|--|
| Titulli | Promovim i prodhimit bujqësor vendas: përforsim i menaxhimit të dokumentuar/ përfunduar i kultivimeve – arsimim i fshatarëve – rekomandim i grupeve të prodhimit / kooperativave – plani sipërmarrës «Koshi i produkteve të Bashkisë» - ndërtimi i njësite të ruajtjes (depo-frigorifere) dhe përpunim i produkteve bujqësore (bulmet, verari). |
| Përshkrim i shkurtër | Puna përfshin rekomandimin e kooperativave bujqësore / grupit vendas të prodhimit që do të kultivojë produkte vendase të dokumentuara dhe do të vendosë në tregëti. Kooperativa do të përbehet nga anëtarë të informuar-trajnuar në mënyrë të përshtatshme me vërtetim përkates trajnimi (pjesëmarrje në seminare). Kooperativa me bashkëpunimin e Bashkisë dhe grupeve të interesit do të përpunojë planin për informimin e fshatarëve dhe regjistrimin e promovimit dhe shpërndarjes së produktit vendase dhe do të vazhdojë në rritje dhe funksionim. |
| Në përputhje me | Qëllimi Strategjik |
| | Qëllimi strategjik 1: Forcimi i Ekonomisë Lokale dhe Konkurrencës. |
| | Qëllimi strategjik 2: Menaxhimi i Qëndrueshëm i Burimeve Mjedisore dhe Natyrore. |
| | Boshti i Prioritetit 1: Menaxhimi i integruar i zonave rurale, dhe transformimi dhe forcimi i prodhimit primar. Boshti i Prioritetit 3: Forcimi prodhimit dytësor. Boshti i Prioritetit 4: Mbrojtja dhe shfrytëzimi i qëndrueshëm i tokës bujqësore dhe në fushën e bujqësisë. |
| Sistemi territorial që ndikohet | Nuk ndikon ndonjë sistem territorial. |
| Kostoja e pritshme | 2,000,000 € |
| Burime financimi të pritshme | Bashkia, sponsorat (p.sh. Banka Botërore, ADC), sektori privat |
| Treguesi i vlerësimit / ndjekjes | Ekzistenca e kooperativave bujqësore me anëtarë të informuar për kultivimet e dokumentara/shitim i fermave të kultivimit biologjik dhe shitim i prodhimit. |
| Palët e interesuara (partnerët) | Ministria e Bujqësisë, Zhvillimit Bujqësor dhe Ujor, Qarku Berat |
| Gjendja eksistuese (faza eksistuese) | Projekt ide |
| Linja kohore e zbatimit | I: '16-'18 |
| | II: '19-'20 |
| | III: '21-'25 |
| | IV: '26-'30 |
| Mjete / metoda zbatimi | Trajnim i strategjisë vendase, përcaktim i studimeve dhe detyrave |
| Avantazhet/pasojat e pritshme | Përforsim i ekonomisë vendase dhe lulëzim i sipërmarrjes / mbrojtja e burimeve mjedisore |
| Rrezeqet e mundshme | Pamundësi e promovimit të produkteve në treg / pamundësi e terheqjes së investuesve-sipërmarrjeve/ pamundësi bashkëpunimi për shkak të indiferencës së fermerëve. |



| | |
|---|---|
| Kodi | 9. |
| Titulli | Përmirësimin e sistemeve të vadijës në ish komunën Tërpan dhe Vërtop |
| Përshkrim i shkurtër | <p>Puna përfshin :</p> <ul style="list-style-type: none"> -vlerësim racional i disponueshmerisë së burimeve të disponueshme ujore, sipërfaqeve që mund të shërbehen, metodës së përshtatshme e mundësimit të ujit vadijës, funksionimi i stacioneve tokësore natyrore dhe ujore. - zëvendësimi i sektoreve të rrjetës së tubacioneve dhe shtimi të reja, -vlerësim i burimeve ujore me krijimin e rezervuareve dhe/ose vlerësim i puseve, -pajisje me sistemet e vlerësimit të burimeve të ripërtëritshme të energjisë dhe lidhja e tyre me marrjen e energjisë elektrike |
| Në përputhje me | Qëllimi Strategjik |
| | <p>Boshti i Prioritetit 1: Forcimi i Ekonomisë Lokale dhe Konkurrencës.</p> <p>Qëllimi strategjik 2: Menaxhimi i Qëndrueshëm i Burimeve Mjedisore dhe Natyrore.</p> |
| Sistemi territorial që ndikohet | Boshti i Prioritetit |
| | <p>Boshti i Prioritetit 1: Menaxhimi i integruar i zonave rurale, dhe transformimi dhe forcimi i prodhimit primar.</p> <p>Boshti i Prioritetit 4: Mbrojtja dhe shfrytëzimi i qëndrueshëm i tokës bujqësore dhe në fushën e bujqësisë.</p> <p>Boshti i Prioritetit 6: Mbrojtja dhe menaxhimi i qëndrueshëm i burimeve ujore.</p> |
| Nuk ndikohet ndonjë sistem territorial. | |
| Kostoja e pritshme | 33,800,000 ALL |
| Burime financimi të pritshme | AZHBR, FZHS |
| Treguesi i vlerësimit / ndjekjes | Shtim i përqindjes së sipërfaqeve të vaditura / shtim i gjatësisë së tubacioneve të vadijës |
| Palët e interesuara (partnerët) | Bashkia Polican, Instituti i Shkencave Gjeologjike, Ujërave, Energjisë dhe Mjedisit |
| Gjendja eksistuese (faza eksistuese) | Projekt ide |
| Linja kohore e zbatimit | I: '16-'18 |
| | II: '19-'20 |
| | III: '21-'25 |
| | IV: '26-'30 |
| Mjete / metoda zbatimi | Hartim i studimeve hidraulike, hidrogeologjike dhe mjedisore dhe hartimi i punëve përkatëse |
| Avantazhet/pasojat e pritshme | Menaxhim rezultativ i burimeve ujore / shtim i sipërfaqeve të kultivuara / shtim i të ardhurave |
| Rreziqe të mundshme | Rrezik i funksionimit jo të plotë për shkak të vështirësive në mirëmbajtjen e infrastrukturave. |

| Kodi | 10. |
|---|---|
| Titulli | Krijimi i hapësirave të rekreacionit mjedisor dhe shërbimit të vizitoreve (p.sh. kjoska, vende peisazhi, strehim, vende stacioni) në Parkun Kombëtar Tomor. |
| Përshkrim i shkurtër | Puna përfshin: trajnimin e planit të vendosjes së hapësirave për rekreacion mjedisor dhe shërbimi të vizitorëve, detyra ndërtimi të strehimit, vend stacioni, vende peisazhi, struktura të përkohëshme, sinjalizimi i tyre dhe shikueshmëria e tyre nëpërmjet broshurave e mjeteve elektronike. |
| Në përputhje me | Qëllimi Strategjik 1: Forcimi i Ekonomisë Lokale dhe Konkurrencës. |
| Sistemi territorial që ndikohet | Boshti i Prioritetit 2: Fuqizimi i sektorit terciar të prodhimit me theks të veçantë në sektorin e agroturizmit. |
| Kostoja e pritshme | Nuk ndikon ndonjë sistem territorial. |
| Burime financimi të pritshme | 85,000,000 ALL |
| Treguesi i vlerësimit / ndjekjes | Ministria e Mjedisit, Pyjeve dhe Ujërave, Bashkia, sponsorat (p.sh. Cisve, ADC) |
| Palët e interesuara (partnerët) | Përfundimi i ndërtimit dhe sinjalizimit të vendeve të rekreacionit dhe shërbimit të vizitorëve/ Shtimi i vizitave në Parkun Kombëtar |
| Gjendja eksistuese (faza eksistuese) | Bashkitë Poliçan, Skrapar, Berat dhe Gramsh, AKZM |
| Linja kohore e zbatimit | Projekt ide |
| | I: '16-'18 |
| | II: '19-'20 |
| | III: '21-'25 |
| | IV: '26-'30 |
| Mjete / metoda zbatimi | Përcaktimi i studimit dhe punimeve |
| Avantazhet/pasojat e pritshme | Përforcimi i ekonomisë vendase për shkak të shtimit të vizitoreve/ rritja e vizitueshmërisë së Bashkisë dhe rajonit |
| Rrezeqe të mundshme | Shtimi i vizitoreve në parkun sipërmarrës përcakton rrezikun e rendimit të mjedisit në rastin që nuk merren masat e duhura ose nuk ka kontroll. |



4.5. Termat e Referencës së Planit të Detajuar Vendor

Për hartimin e Planeve të Detajuara Vendore (PDV) të propozuara u përgatitën Termat e Referencës. Ky instrument është parashikuar si detyrim nëpërmjet broshurës në të cilën shkruhen detyrimet për fillimin e projekteve respektive. Në termat e referencës TR, pas titullit të projektit, bëhet një përshkrim i shkurtër i zonës që do studiohet, përmendet në vazhdim qëllimi i studimit dhe qëllimet strategjike të saj. Vazhdohet me përshkrimin e temave dhe përmbajtjes së projektit, në bazë të legjislacionit në fuqi dhe në fund paraqitet dhe grafiku i planifikimit të kohës së projektit. Termat e referencës TR që u përgatitën për planin e detajuar vendor (PDV) paraqiten në kapitullin përkatës të studimit.

| Prioritetet e Planeve të Detajuar Vendor (PDV) |
|---|
| Riorganizim urban i zonës banuese jugore të Poliçanit dhe zonës rezidenciale të Plirezit. |

Tabela 4.5.1: Projektet në të cilat u propozuan terma reference ToR dhe udhëzime në Poliçan.

4.6. Treguesit për monitorimin e zbatimit të PPV-së

Treguesit për monitorimin e zbatimit të PPV janë të listuara si më poshtë:

| Treguesit për monitorimin e zbatimit të PPV | | | | | |
|---|---|--|---|--|--|
| Kriteret e aplikimit të propozimeve të PPV | Numri apartamenteve / banesave të reja në çdo pesë vjet | Numri i shtëpive të reja në çdo pesë vjet | Numri i lejeve të ndërtimit të lëshuara për banim për dekadë në vendbanimet e Bashkisë | | |
| Zhvillimi i zonave të banimit | Përqindja e hektarëve që u regjistruan në PDV për zhvillimin e banimit në totalin e hektareve të parashikuara nga PPV për zhvillimin e banimit, | Përqindja e hektarëve të regjistruar në PDV për zhvillimin ekonomik në lidhje me totalin e hektarëve parashikuar nga PPV për zhvillim ekonomik | Përqindja e hektarëve të regjistruar në PDV për zhvillimin turistik në lidhje me totalin e hektarëve parashikuar nga PPV për zhvillim turistik. | | |
| Planifikimi Urban për zonat me PDV | | | | | |
| Zhvillimi i zonave të banimit me PDV | | Përqindja e rrjetit rrugor që përfundon në zonat e banuara në lidhje me totalin e rrugëve sipas PDV | Përqindja e rrjetit të kanalizimeve (në raport me gjatësinë e përgjithshme) që mbulon zonat e banimit | Përqindja e implementimit të hapësirave të reja publike në zonat e banuara | Përqindja e implementimit të hapësirave të reja publike në zonat e banuara |
| Rigjenerimi urban | Numri i projekteve të rinovimit urban çdo pesë vjet në vendbanime | Përqindja e popullsisë së Bashkisë që përfiton nga projektet e rehabilitimit urban. | | | |
| Revitalizimi i vendbanimeve të Bashkisë, sipas PPV. | Numri i ndërtesave të restauruara. | Përqindja e rrugëve urbane në raport me totalin e mirëmbajtjes | Numri i ndërhyrjeve në hapësirën publike të vendbanimeve | Numri i lokaleve, hoteleve dhe aktiviteteve të tjera ekonomike që zhvillohen çdo pesë vjet | |



| Treguesit për monitorimin e zbatimit të PPV | | | | | |
|---|--|---|--|--|---|
| Kriteret e aplikimit të propozimeve të PPV | | | | | |
| Zhvillimi i turizmit në Bashki. | Rritja e përqindjes të akomodimit në hotelet e Bashkisë | Rritja e përqindjes të vizitorëve në Bashki dhe vendet arkeologjike | Rritja e përqindjes të shtrëtrve në dispozicion në objektet akomoduese të Bashkisë | Përqindja e zhvillimit dhe implementimit të zonave turistike në Bashki | Numri i bashkëpunimit ndërkomunal dhe ndërshtetëror për zhvillimin e turizmit |
| Përfundimi i projekteve të rëndësishme të interesit lokal | Përqindja e rrugëve të rrjetit rrugor komunal të mirëmbajtura në raport me tërësinë e propozuar nga PPV. | Përqindja e përfundimit të rrjetit të furnizimit me ujë në vendbanimet, në bazë të propozimeve të PPV. | Përqindja e shtrirjes të zonave në raport me totalin e zonave urbane që do të shërbehen nga impianti i trajtimit të ujërave të zeza, në bazë të propozimeve të PPV | Ndërtimi i parkimeve të reja në natyrë | |
| Zhvillimi i sektorit primar | Evolucioni i numrit të fermerëve çdo tre vjet në Bashki. | Evolucioni i sasisë të produkteve bujqësore të prodhuara (shuma për produkt të prodhuar). | Futja e produkteve të reja bujqësore për kultivim në zonat rurale të komunës (numri i produkteve të reja bujqësore). | Implementimi i bujqësisë organike dhe zëvendësimit i bujqësisë konvencionale | |
| Zhvillimin i zonës ekonomike | Përqindja e përfundimit të PDV në zonat ekonomike | Përqindja e shfrytëzimit të tokës në dispozicion në zonat ekonomike nga investime në sektorët sekondarë dhe terciarë, | Numri i vendeve të reja të punës çdo pesë vjet në aktivitetet e biznesit të zonave ekonomike | | |

4.7. Evidentimi i faktorëve që mund të shkaktojnë një rishikim të pjesshëm të PPV-së

Në Neni 26 të Ligjit Nr. 107/2014 “Për planifikimin dhe zhvillimin e territorit” referohen kushtet dhe faktorët që mund të kontribuojnë në rishikimin e PPV. Në mënyrë specifike PPV ndryshohen edhe kur ka ndarje administrative dhe territoriale, ndryshime të paparashikuara demografike, sociale dhe ekonomike, ndryshime të shkaktuara nga kriza sektoriale apo nga forca madhore, si dhe në rastet kur lind nevoja e harmonizimit me dokumente të një niveli më të lartë planifikimi apo të përafrimit me legjislacionin e Bashkimit European.

5. KAPACITETI INSTITUCIONAL

5.1. Kontrolli i zhvillimit aktual të planifikimit dhe zbatimit të procedurave të përdorura në Bashki

Veprimtaria e Drejtorisë të Planifikimit të Territorit, Projekteve dhe Investimeve të Bashkisë Poliçan ka si përfitues kryesor (indirekt dhe direct) qytetarët / banorët e Bashkisë së Poliçanit. Së dyti, në grupin e përdoruesve të shërbimeve teknike të Bashkisë përfshihen edhe kontraktuesit dhe furnizuesit që "kryejnë" punë për llogari të Shërbimit si edhe disa Shërbime të Bashkisë apo institucione të sektorit më të gjerë publik për llogari të të cilit Shërbimi në fjalë kryen aktivitete.

Veprimtaria e Drejtorisë të Planifikimit të Territorit, Projekteve dhe Investimeve të Bashkisë Polican zhvillohet në përputhje me rregullimet institucionale të përcaktuara në legjislacionin në fuqi. Aktivitetet kryesore të Shërbimit përfshijnë planifikimin e Projekteve Teknike, hartimin e Studimeve dhe mbikëqyrjen e zbatimit të Projekteve, çështje të planifikimit hapësinor/urban, aplikime të planifikimit dhe kadastrës, kompozimin, programimin dhe monitorimin e grupeve të punës së Departamentit, ndërsa paralelisht në kuadër të kompetencave të tij kjo Drejtori përfshin projekte të lidhura me mbrojtjen e mjedisit, shëndetin publik dhe të administrimit të Cilësisë së Përgjithshme, hartimin e Studimeve dhe planifikimin e Projekteve të Trafikut dhe të rregullimeve si edhe zbatime energjetike.

Theksohet se, aktivitetet që kryen ky Shërbim, në kuadër të objektit të tij që në mënyrë institucionale ky Shërbim duhet të plotësojë, në pjesën më të madhe të tyre janë ndërhyrje në terren (projekte ndërtimi të infrastrukturës, projekte restaurimi, etj), të cilat financohen nga burime të ndryshme (programe financimi nga palë të treta, me pjesëmarrje kombëtare, burime të vet Organizmit të Administratës Vendore, rezerva fondesh të vitit të kaluar) dhe që kanë lidhje me zhvillimin lokal dhe përmirësimin e infrastrukturës brenda dhe jashtë strukturës urbane. Përveç kësaj, kryen edhe aplikime procesesh (punë zyre), të tilla si dhënie e licencave, certifikatave etj.

Në veçanti, aktivitetet e Drejtorisë dhe rezultatet që rrjedhin nga këto aktivitete përshkruhen në mënyrë të detajuar në tabelën e mëposhtme.

| VEPRIMTARIA | REZULTATI VJETOR |
|---|---|
| Drejtoria e Planifikimit të Territorit , Projekteve dhe Investimeve | <ul style="list-style-type: none"> ▪ Monitorimi veprave të ndërtimit ▪ Monitorimi i projekteve arkitektonike dhe urbanistike ▪ Digjitalizimit i hartave ▪ Monitorimi i rrjetit të projekteve ▪ Planifikimi i Zhvillimit të projekteve dhe detyrave në lidhje me hartimin e investimeve publike. ▪ Ruajtja e dokumentacionit teknik ▪ Monitorimi i implementimit të projekteve ▪ Lëshimi i Çertifikatave-Vërtetimeve të tipeve të ndryshme ▪ Përgatitja dhe mbikëqyrja e Studimeve me objekt mbrojtjen e mjedisit ▪ Lëshimi i lejeve të transportit dhe ndërtimit ▪ Perballimi i emergjencave ▪ Mbështetja këshillimore në çështjet e bujqësisë ▪ Menaxhimi dhe Trajnimi për Kulturën Bujqësore ▪ Mbrojtja e tokës bujqësore |

Tabela 6.1.1: Rezultate të gjeneruara për Aktivitetet e Drejtorisë të Shërbimeve Teknike

Në Drejtorinë e Planifikimit të Territorit, Projekteve dhe Investimeve, hartohet Programi vjetor i projekteve prioritare për çdo vit ushtrimor (Programi vjetor teknik). Pavarësisht zbatimit të këtij Programi, Shërbimin e shqetëson ende, si problem kryesor në implementimin e projekteve, vonesa në likuidimin e mandat pagesave, që nënkupton vonesa të konsiderueshme në veprimet e integritetit. Vonesa në pagesa është kryesisht për shkak të rrjedhës jonormale të programeve financuese, por edhe nga problemet e fondeve në dispozicion të Bashkisë Polican.

Problem po aq i rëndësishëm gjatë fazës së zbatimit rezultojnë në rastet kur shuma e financimit të projekteve të zhvillimit është më e vogël se buxheti, duke sjellë nevojën për mbështetje financiare nga burimet bashkiake. Nisur nga mënyra e operimit dhe nga problemet ekzistuese, me sa duket nuk ka hapësira të mjaftueshme për përmirësimin e efektivitetit dhe efikasitetit të aktiviteteve të Shërbimit, pa rritjen e nevojshme të burimeve.

Nga ana e qytetarëve, aktivitetet dhe shërbimet e ofruara nga kjo Drejtori të Bashkisë Polican në mënyrë sasiore mbulojnë mjaftueshëm përmasat e kërkesës. Megjithatë, ka shumë ankesa nga qytetarët, që kanë lidhje ose me problemet (difekte, mangësi në infrastrukturë, rrjet rrugor, etj) në qytet dhe që ndikojnë në jetën e tyre të përditshme, ose me probleme në cilësinë e shërbimeve dhe shërbimet e ofruara, për mbulimin e të cilave Drejtoria përpaket në mënyrë të vazhdueshme. Shumica e ankesave nga qytetarët, që kanë lidhje me shërbimin e tyre, fokusohet në vonesat kohore në lidhje me përgjigjet ndaj kërkesave të tyre që kanë lidhje me restaurime të veçanta të dëmtimeve teknike.

Në këtë drejtori, regjistrohen mangësi të rëndësishme parësore në lidhje me zbatimin e procedurave të planifikimit, monitorimit dhe vlerësimit të veprimeve. Këto mangësi rezultojnë, por në të njëjtën kohë edhe përforcohen, nga problemet që mundojnë, jo vetëm këtë Drejtori, por në përgjithësi Organizmin e Administratës Vendore të Bashkisë Polican dhe kanë lidhje me çështje organizative dhe të menaxhimit, planifikimit, hierarkisë, produktivitetit, koordinimit si edhe të komunikimit të brendshëm në mes të departamenteve të tij dhe në përgjithësi të strukturës organizative.

Zgjidhja e problemeve të më lart përmendura, zbatimi i sistemeve dhe metodave për përmirësimin e efikasitetit të procedurave operative të Drejtorisë si edhe menaxhimi/ trajtimi i faktorëve të jashtëm

(p.sh. vonesa në urdhër pagesat) që shkaktojnë probleme në zbatimin dhe përfundimin e projekteve konsiderohen si pika kyçe të përmirësimit të cilësisë dhe efektivitetit të aktiviteteve të Drejtorisë së Shërbimeve Teknike të Bashkisë Poliçan, me bosht kryesor shërbimin më të mirë dhe më të shpejtë për qytetarët.

Përsa i përket komunikimit të Drejtorisë me marrësit e vet, identifikohen mungesa të pjesshme. Përdoruesit e shërbimeve teknike (kontraktorë të veprave publike, furnizues, etj) informohen me të gjitha mënyrat e parashikuara institucionale në lidhje me shërbimet e ofruara dhe me veprimet e planifikuara të kësaj Drejtorie. Për informimin e grupeve marrëse në lidhje me çështje të përgjithshme Drejtoria e Shërbimeve Teknike të Bashkisë publikon Njoftime për Shtyp ose dhe publikohen çështje të Këshillit Bashkiak. Megjithatë, regjistrohen mangësi në lidhje me informimin e të gjithë qytetarëve në lidhje me llojet dhe numrin e shërbimeve të ofruara, ose për projektet që gjenden në fazën e zbatimit të cilat, shkaktojnë probleme/vështirësi në lëvizjen e tyre të përditshme (p.sh. rrjete rrugore të reja, ndërtesa dhe objekte të reja, etj). Njoftimi, pra, i Projekteve të kryera nga Drejtoria e Shërbimeve Teknike përbën një prioritet për Bashkinë, kryesisht, për informimin e qytetarëve për keqfunksionimet emergjente brenda strukturës urbane.

5.2. Personeli dhe nevojat e burimeve të Bashkisë

Duke marrë parasysh dispozitat sipas të cilave themelohen dhe funksionojnë drejtoritë e planifikimit urban dhe zhvillimit, ato përcaktohen nga ligji me Nr.107/2014 "Për planifikimin dhe zhvillimin e territorit."

Në mënyrë të veçantë, neni 14 Ligji 107/2014, përcakton kërkesat minimale për numrin dhe kualifikimet e stafit në drejtim të planifikimit dhe kontrollit të zhvillimit urban. Theksohet se:

1. Çdo bashki duhet të institucionalizojë institucionet, përgjegjësia e të cilëve do të jetë zbatimi i aktiviteteve që zhvillohen përsa i përket planifikimit territorial dhe kontrollit të zhvillimit, të përcaktuara me ligjet në fuqi dhe me dispozitat e këtij ligji.
2. Autoritetet lokale duhet të sigurojnë specialistë me kualifikime të nevojshme dhe përvojë pune në fushat e tyre përkatëse për të kryer detyrat e përcaktuara në këtë ligj. Numri minimal i specialistëve të cilët duhet të ketë çdo njësi e qeverisjes vendore do të përcaktohet nga Keshilli i Minitrave, bazuar në madhësinë e popullsisë të njësive vendore, por në asnjë rast numri nuk duhet të jetë më pak se gjashtë specialistë.
3. Formimi akademik i specialistëve për secilën nga katër fushat e përcaktuara në paragrafin 2 të këtij neni është përcaktuar këtu si më poshtë:
 - Për planifikimin e territorit: planifikimin urban, hapësinor dhe territorial dhe menaxhimin, urbanistikën ose planifikimin urban dhe disiplina të tjera të ngjashme, në përputhje me legjislacionin për arsimin.
 - Për të kontrolluar rritjen: specialitetet e specifikuara në paragrafin (a) të këtij paragrafi, juridik, arkitekturë, inxhinieri ndërtimi, gjeodesi
 - Për mbrojtjen e mjedisit: menaxhimi i mjedisit urban, inxhinieri mjedisore dhe agro-mjedisore, arkitekturë dhe projektim territori, gjeologji, inxhinieri pyjore.

- Për menaxhimin e regjistrit: GIS dhe gjeodezi, ose në mungesë të tij, planifikim i territorit urban, urbanistikë , planifikim urban, inxhinieri ndërtimi apo arkitekturë me trajnim dhe përvojë në GIS dhe gjeodezi.
- 4. Në raste që nuk mund të plotësohen kërkesat e paragrafëve 2 dhe 3 të këtij neni, autoritetet vendore duhet të ushtrojnë planifikimin dhe zhvillimin e tyre territorial në pajtim me Ligjin për Qeverisjen Vendore.
- 5. Autoritetet urbanistike vendore ushtrojnë kompetencat e tyre në të gjithë territorin e tyre administrativ.

Lidhur me organizimin, strukturën, burimet njerëzore dhe logjistike për Bashkinë Poliçanit Drejtoria e Planifikimit të Territorit, Projekteve dhe Investimeve, nuk ndahet në Departamente dhe Zyra të veçanta, dhe vepron si një e vetme.

Në përgjithësi, pavarësisht nga mungesa e departamenteve të rëndësishme të strukturës së kësaj Drejtorie, nga mungesa e procedurave të standardizuara dhe të dokumentuara të planifikimit, monitorimit dhe vlerësimit të aktiviteteve dhe zbatimin e planit vjetor dhe joafatmesëm të veprimit, nuk duket të ketë probleme serioze të organizimit dhe menaxhimit në mjedisin e brendshëm të kësaj Drejtorie.

Megjithatë, kjo Drejtori, si një nga pjesët më kritike të Organizmit të Administrarës Vendore, preket në mënyrë të arsyeshme nga problemet më të gjera organizative, të cilat në përgjithësi, rëndojnë Bashkinë. Për shembull, mungesa e personelit të kualifikuar shkencor në pozicionet kyçe të Organizmit, mungesa e komunikimit dhe informimit të brendshëm, ose edhe zbatimi, aktualisht, vetëm i një planifikimi afatshkurtër sipas Departamenteve, e bëjnë mekanizmin prodhues të Veprës së Bashkisë joefektiv, duke penguar paralelisht edhe veprimet e Drejtorisë.

Nga personeli i përgjithshëm i Bashkisë, 6 (gjashtë) punonjës janë kuadro të kësaj drejtorie. Konkretisht, në këtë drejtori 1 (një) është drejtor, ndërsa punonjësit e tjerë kanë marrë kompetenca në bazë të specialitetit të tyre. Theksohet se, zyra e ish-komunes Terpan të Bashkisë ka 1 (një) punonjës për realizimin e çështjeve të planifikimit hapësinor dhe monitorimin e projekteve të investimeve për njësinë administrative Terpan.

Tabela e mëposhtme ilustron në mënyrë të detajuar numrin e punonjësve të Drejtorisë për planifikimin dhe monitorimin e projekteve të investimeve të Bashkisë sipas sektorit / nivelit Arsimit.

| | Polican | | | |
|---|--------------------|----------------------|----------------|----------------------|
| | Numri i Punonjësve | Arsimimi Universitar | Arsimi i Mesëm | Arsimi i Detyrueshëm |
| Drejtoria e Planifikimit të Territorit , Projekteve dhe Investimeve | 6 | 4 | 2 | 0 |
| Totali | 6 | 4 | 2 | 0 |

Tabela 6.2.1. Burimet njerëzore në planifikimin në Nivel Akademik të Drejtorisë të Planifikimit të Territorit, Projekteve dhe Investimeve të Bashkisë Poliçan⁴

⁴ Burimi: Bashkia Poliçan



Katër (4) të të punësuarve janë të diplomuar universitar dhe dy (2) janë të diplomuarit e shkollave të mesme, me specializime të bëjnë me fushën e tyre të veprimtarisë. Në mënyrë të veçantë, burimet njerëzore të Drejtorisë përbëhen nga specialitete arkitekt, inxhinier civil, ekonomist, inxhinier pyjesh / mjedisi, agronom, inxhinier mekanik..

Tabela e mëposhtme (Tabela 6.2.2) paraqet në mënyrë të detajuar përgjegjësitë e çdo punonjësi sipas sektorit të Drejtorisë të Planifikimit të Territorit, Projekteve dhe Investimeve të Bashkisë.

| Drejtoria e Planifikimit të Territorit , Projekteve dhe Investimeve | Kompetenca | Numri i Punonjësve |
|--|------------|--------------------|
| Drejtor Përgjegjës | | 1 |
| Specialist Planifikimit Hapësinor, territorit, trajnimit dhe kontrollit PDV | | 1 |
| Specialist për mjedisin dhe pyjet (me arsim të mesëm) | | 1 |
| Specialist i kontrollit të territorit urban, banesave sociale me qira dhe prona publike të Bashkisë (me arsim të mesëm) | | 1 |
| Specialist i regjistrat kadastral urban, menaxhimit të tokës dhe mbrojtjes bujqësore | | 1 |
| Specialist i transporteve, lejeve dhe çështjeve të emergjencës | | 1 |
| Totali | | 6 |

Tabela 6.2.2: Përgjegjësitë e çdo punonjësi të Drejtorisë të Planifikimit të Territorit, Projekteve dhe Investimeve të Bashkisë sipas sektorit⁵.

Persa i përket aftësive dhe eksperiencës në punës të stafit të Bashkisë nuk janë sjellë informacione të mëtejshme. Megjithatë, për stafin ekzistues të Drejtorisë, gjykohet se është pjesërisht i mjaftueshem për funksionimin e saj, për sa i përket trajnimeve shkencore sipas sektorit të veprimtarisë, pasi punonjësit kanë përvojë dhe njohuri të mjaftueshme për plotësimin dhe zgjidhjen e të gjitha aktiviteteve operationale.

Persa i përket infrastrukturës në dispozicion të Drejtorisë së Planifikimit të Territorit, Projekteve dhe Investimeve të Bashkisë Polican, ajo është e vendosur në Ndërtesën e Bashkisë si edhe shërbimet e tjera, ndërtesë e cila është në gjendje të mirë.

Sa për pajisjet mekanike, Bashkia Polican, disponon mjetet e nevojshme elementare mekanike. Theksohet se në aspektin e pajisjeve mekanike brenda ndërtesës (ngrohje, ajër të kondicionuar, pajisje të sigurisë, mbrojtjes nga zjarri, etj), nuk janë dorëzuar të dhëna. Rreth pajisjeve mekanike (me përjashtim të ndërtesës) nuk është sjellë informacion përkatës nga Bashkia .

Persa i përket pajisjeve teknike, Bashkia e Policanit disponon sistemet më të nevojshme kompjuterike. Theksohet se nuk është bërë ndonjë dallim lidhur me pajisjet e përdorura ekskluzivisht nga Drejtoria e Planifikimit të Territorit, Projekteve dhe Investimeve të Bashkisë.

⁵ Burimi: Bashkia Polican

Konkretisht, Bashkia ka një total prej 31 (tridhjetë e një) Kompjuterë (Deskop), nga të cilat 1 (një) përdoret si Server. Kompjuterat janë të pajisur plotësisht me mjetet e nevojshme periferike (ekran, tastierë, maus) me sistem operativ Windows 2000 XP, ose Windows Vista ose Windows 7 dhe program software Microsoft Office të vitit 2007, ndërsa janë në dispozicion software të specializuara të tilla si AutoCAD, Alpha Accounting Program, Financa 5 Accounting Program Teamviewer dhe Kaspersky Antivirus. Vihet në dukje se Kompjuterat e Bashkisë Polican nuk janë të teknologjisë së fundit.

Në pajisje të tjera, ka 21 (njëzet e një) printera, 3 (tre) aparatura multifunksionale, 2(dy) UPS, 3(tre) skanera, 11(njëmbëdhjetë) USB-Flash arkivimi, 12(dymbëdhjetë) kamera sigurie, nga të cilat 9 (nëntë) të jashtme dhe 3 (tre) të brendshme si dhe 1 (një) aparat fotografik.

Për sa i përket telekomunikacionit, ka akses në internet për kompjutera dhe rrjet lokal ndërmjet kompjuterëve, si dhe sistem Wireless brenda ndërtesës.

Tabela e mëposhtme (Tabela 6.2.3) përmban informacion në lidhje me ndërtesat, makineritë dhe pajisjet teknike dhe software dhe programet logjistike të Bashkisë Polican.

| OBJEKTE - PAJISJE | | |
|---|-----------|----------|
| Lloji Objektit | Numri | |
| N/A | N/A | |
| PAJISJET MEKANIKE (PËRJASHTUAR OBJEKTET) | | |
| Lloji Objektit | Numri | |
| N/A | N/A | |
| AUTOMATIZIMI | | |
| Lloji i Pajisjeve (Hardware, periferike) | Numri | |
| Kompjuterë | 31 Deskop | 5 Laptop |
| Ekrane | 30 | |
| Fotokopje | 2 | |
| Multifunksionale | 3 | |
| Printera | 21 | |
| UPS | 2 | |
| Skanera | 3 | |
| USB- Flash arkivimi | 11 | |
| Tastiera | 34 | |
| Maus kompjuteri | 31 | |
| Kamerat e sigurisë (te jashtme) | 9 | |
| Kamerat e sigurisë (të brendshme) | 3 | |
| Aparat Fotografik | 1 | |
| Lloji Pajisjes (Rrjeti - Komunikacionit) | Numri | |
| Router | 2 | |
| Switch | 4 | |
| Wireless | 1 | |

| | | |
|----------------------------------|-----------------|--------------------------|
| pajisje telefonike | 3 | |
| Akses ne Internet | Po | |
| Rrjeti Lokal | Po | |
| Lloji Pajisjes (Software) | Disponon | Numri operatoreve |
| WINDOWS 2000 XP | PO | N/A |
| WINDOWS 7 | PO | N/A |
| WINDOWS VISTA | PO | N/A |
| Micrsoft Office 2007 | PO | N/A |
| AutoCAD | PO | N/A |
| Alpha Accounting Program | PO | N/A |
| Financa 5 Accounting Program | PO | N/A |
| Teamviewer | PO | N/A |
| Kaspersky Antivirus | PO | N/A |

Tabela 6.2.3: Ndërtesat shtetërore- Pajisjet Mekanike - kompjuterizimi i Bashkisë Poliçan⁶

Në lidhje me informacionin financiar, Shërbimi nuk ka buxhetin e vet. Përmasat financiare të cilat kanë lidhje me të janë të përfshira në seksionin në vijim të këtij Kapitulli, ku edhe paraqiten të Ardhurat dhe Shpenzimet e Bashkisë së Poliçanit, në total. Theksohet se, nuk mund të dalë informacion mbi koston e zbatimit të aktiviteteve të Shërbimit Teknik, pasi në bilanc - deklaratat e situatës financiare, kostoja e zbatimit paraqiten në total për gjithë Bashkinë. Megjithatë, nga të dhënat në vijim duket se një pjesë e madhe e të ardhurave të Bashkisë përdoren për të mbuluar shërbimet komunale dhe investimet.

Në tabelat e mëposhtme (Tabela 6.2.4, 6.2.5) jipet informacion mbi gjendjen financiare (të ardhurat - shpenzimet) të Bashkisë Poliçan.

| Poliçan | | | | |
|--|-------------------|----------------|-------------------|----------------|
| Lloji i të ardhurave | 2013 | | 2014 | |
| Transaksionet pa kushte vjetore | 30.617.406 | 60,82% | 33.067.000 | 63,65% |
| Të ardhura te trashëguara dhe që nuk janë përdorur | 945.593 | 1,88% | 2.371.423 | 4,56% |
| Të ardhurat nga taksat lokale | 18.781.000 | 37,30% | 16.518.620 | 31,79% |
| Totali | 50.343.999 | 100,00% | 51.957.043 | 100,00% |

Tabela 6.2.4: Të ardhurat (sipas kategorive) e Bashkisë së re të zgjeruar Poliçan për vitet 2013, 2014⁷

⁶ Burimi: Bashkia Poliçan

⁷ Burimi: Bashkia Poliçan

| Lloji të ardhurave | 2015 | |
|---|-------------------|-------------|
| Fondet e buxhetuara të trashëguara (Polican, Vertop dhe Terpan) | 10.139.157 | 20,70% |
| Donacion i pakufizuar (i mbyllur) | 10.466.000 | 21,36% |
| Donacion i pakufizuar | 13.333.000 | 27,21% |
| Të ardhura | 15.053.833 | 30,73% |
| Totali | 48.991.990 | 100% |

Tabela 6.2.5: Të ardhurat (për kategori) të bashkisë Poliçan për vitet 2015⁸

| Polican | | | |
|----------------------------------|-------------------|-------------------|-------------------|
| Kategoritë e shpenzimeve | 2013 | 2014 | 2015 |
| Shpërblime (Paga) | 35.236.311 | 33.104.204 | 23.000.000 |
| Sigurime shoqërore | 6.988.617 | 5.144.154 | 4.500.000 |
| Shpenzimet operative | 6.887.197 | 8.474.683 | 12.880.375 |
| Investimet | 0 | 4.070.000 | 4.760.000 |
| Fondi rezervë | 100.000 | 100.000 | 200.000 |
| Fondi Emergjencës | 100.000 | 100.000 | 200.000 |
| Garancitë për anomalitë 5% | 468.444 | 468.443 | 0 |
| Projekti Stadiumit | 0 | 0 | 3.000.000 |
| Pjesëmarrja e 3% të të ardhurave | 563.430 | 495.559 | 451.615 |
| Totali | 50.343.999 | 51.957.043 | 48.991.990 |

Tabela 6.2.6: Shpenzimet (për kategori) të Bashkisë Poliçan për vitet 2013, 2014 dhe 2015⁹

Nga tabela e mësipërme del se pjesa më e madhe e të ardhurave vijnë nga financime qeveritare. Siç u përmend më lart, një pjesë e madhe e të ardhurave të Bashkisë së re të zgjeruar përdoret për mbulimin e shërbimeve bashkiake dhe investimet. Nga të dhënat, duket të jetë bërë një menaxhim relativisht i mirë i buxhetit nga bashkia Polican.

Bashkia merr të ardhurat që rrjedhin nga detyrimet financiare (detyrimet) të pranuesve. Konkretisht, Bashkia merr të ardhura nga taksat, si taksa mbi pronën, gjobat, taksë pastrimi, taksë gjelbërimi, ndriçimi, etj, pjesë e të cilave është përdorur për investimet e synuara çdo vit. Megjithatë, ajo nuk ka marrë të ardhura për ndërtimin dhe riparimin e trotuareve dhe vijave kufizuese, mungesë kjo që vjen për shkak të paaftësisë apo mungesës së iniciativës të Autoritetit Bashkiak për t'i mbledhur ato. Nëndmjet të tjerash, Shërbimi Teknik përpaket të përdorë në mënyrë sistematike pothuajse të gjithë totalin e burimeve të mundshme të të ardhurave, që lidhen me integrimin në skema financimi dhe Programe Rajonale, të vendit, si edhe të programeve të huaja (SHBA, BE).

Kjo Drejtori disponon një metodë/mekanizëm sistematik dhe të dokumentuar të vlerësimit të produktivitetit të shërbimeve dhe aktiviteteve të saj. Në të kundërt, përmasë efikasiteti duket se

⁸ Burimi: Bashkia Polican

⁹ Burimi: Bashkia Polican

kanë vetëm vlerësimet empirike, të cilat janë të bazuara në mënyrë ekskluzive në kritere cilësore. E njëjta gjë vlen edhe për identifikimin dhe vlerësimin e përzierjes politike (policy mix).

5.3. Zhvillimi i Kapaciteteve bashkiake-Propozime për Planin e Përgjithshëm Vendor

Çështjet më të rëndësishme të zhvillimit me të cilat do të përballet Bashkia Poliçan, dhe më konkretisht drejtoria e Shërbimit Teknik, siç u konstatua nga hulumtimi i situatës aktuale, mund të përmbledhen në çështje të zhvillimit e përmirësimit lokal. Përkatësisht renditen çështje të zhvillimit të brendshëm, të cilat lidhen me organizimit brendshëm të kësaj strukture.

| | |
|--|---|
| <p>Çështjet kritike të zhvillimit vendor</p> | <ul style="list-style-type: none"> ▪ Mungesa e promovimit të mjedisit natyror dhe të zonave rurale. ▪ Ndotja e marrësve ujor nga deponimi i mbetjeve që vijnë kryesisht nga aktivitetet prodhuese (bujqësi, prodhim) dhe mbetjet urbane. ▪ Mangësi në procedurat e menaxhimit të ngarkesave mjedisore (ndotjesit) dhe mekanizmat kundër ndotjes. ▪ Qasje e kufizuar ose e vështirë në shumë pjesë qendrore të qytetit. ▪ Mungesa e informimit të vazhdueshëm/ ndërgjegjësimit të qytetarëve për çështje kryesore (p.sh mjedisi, parkimi dhe trafiku, mbrojtja e zonave të gjelbërta etj). ▪ Kontribute të kufizuara nga grupe vullnetare. |
| <p>Çështjet kritike të funksionimit dhe zhvillimit të brendshëm</p> | <ul style="list-style-type: none"> ▪ Nevojë për riorganizimin e shërbimeve të Shërbimit Teknik për kërkesat e nevojave të vetë Bashkisë dhe qytetarëve ▪ Shërbim jo i plotë për të gjithë qytetarët dhe të marrësve të tjerë të shërbimeve, për shkak të mos decentralizimit të shërbimeve që ofron Drejtoria ▪ Komunikimi i dyanshëm midis Shërbimeve- qytetarit (shpesh herë) është i kufizuar dhe jo i vazhdueshëm –Mekanizma të pamjaftueshme për hulumtimin sistematik të nevojave të qytetarëve ▪ Pajisje të pamjaftueshme (mekanike dhe kompjuterike) për të mbështetur procedurat funksionale të shërbimeve Bashkiake dhe të Personave Juridikë të tij ▪ Efektivitet i kufizuar në zbatimin e sistemeve moderne të administrimit dhe mekanizmave (procese) të menaxhimit, monitorimit dhe vlerësimit ▪ Mosfunksionim në menaxhimin dhe performancën e Sistemit të Administrimit- Mungesë kontrolli ▪ Mangësi në personel dhe në masa (programe) për përmirësimin e vazhdueshëm të burimeve njerëzore ▪ Mangësi në nivel institucional |

Në kuadër të ristrukturimit të përgjithshëm të drejtorisë së shërbimeve teknike, parashtrohen ndërhyrjet për përmirësimin e organizimit dhe funksionimin të drejtorisë.

| Drejtoria e Shërbimeve Teknike | |
|--|--|
| Ndërhyrjet për përmirësimin e shërbimit ndaj qytetarëve | <ul style="list-style-type: none"> • Gjetja e hapësirave të duhura urbane për të siguruar vende parkimi • Rishikimi i planifikimit të trafikut të qytetit dhe rivendosja e problemeve të trafikut • Përmirësimi i asfaltit në rrugët brenda kufijve të Bashkisë • Mirëmbajtja e rrjeteve rrugore bashkiake dhe rregullimi i dëmtimeve • Përmirësimi i trotuareve • Krijimi i zonave të reja rekreative dhe të gjelbërta si dhe mirëmbajtja e infrastrukturës ekzistuese • Përmirësimi i lëvizjeve së personave me aftësi të kufizuara • Integrimi i procedurave të riciklimit dhe ripërdorimit të materialeve • Përmirësimi i gjelbërimit urban • Pjesëmarrje aktive e qytetarëve në proceset e riciklimit dhe rivendosjes së problemeve të trafikut |
| Ndërhyrjet në funksionimin e brendshëm të drejtorisë | <ul style="list-style-type: none"> • Aplikimi i Sistemit të Administrimit nëpërmjet matjeve të Objektiveve nga kjo drejtori, për të vendosur synime të sakta dhe të qarta si dhe për të përcaktuar «efikasitetin» e objektivit • Aplikim i Sistemit të Menaxhimit EMAS, duke zbatuar elementë si të procedurave funksionale edhe ato të menaxhimit. Në kuadër të zbatimit të këtij Sistemi, duhet të bëhet informimi i nevojshëm i të gjithë personave të përfshirë, dhe në përputhje me parashikimet, duhet të inspektohet nga një kontrollues i çertifikuar. • Projektim dhe zbatim i Sistemeve të Cilësisë së Kapaciteteve të Menaxhimit dhe të shërbimeve të Bashkisë • Aktivizimi i Njësisë së Auditimit të Brendshëm • Bashkëpunim me shtetin në kuadër të reformës administrative që do të sjellë përshpejtimin e procedurave që zgjasin në kohë • Kodimi i rregullave, ligjeve, dekteteve etj, pa qenë e nevojshme të botohen qarkore ose ndryshime për qartësimin e tyre si dhe shfaqjeve të dispozitave të mëparshme • Aplikimi i procedurave më të shpejta për trajtimin dhe për gjykimin e çështjeve • Vendosja e ndëshkimeve më të ashpëra në raste të veçanta, të tilla si mbajtja e paligjshme e pasurisë publike, menaxhimi dhe zgjidhja e së cilës aktualisht tejkalon dhjetë vjet. • Themelimi i sistemit të vlerësimit të shërbimeve bazuar në treguesit e efikasitetit. • Aplikimi i procedurave të planifikimit, monitorimit dhe vlerësimit të veprimeve të Shërbimit në fjalë. |

Për vazhdimin e projekteve, për arritjen e objektivave, por kryesisht për të mbuluar nevojat, kërkohen burime të cilat nuk janë gjithmonë të disponueshme. Për këtë arsye përgatitet për çdo vit

një Program Projektsh Prioriteti për çdo periudhë financiare (Program Teknik vjetor). Pavarësisht zbatimit, ndërkohë, të këtij Programi, vazhdon ende të krijojë problem tek Drejtoria, si një problem kryesor i zbatimit të projekteve, vonesa në urdhër pagesat në të holla, fakt i cili shkakton vonesa të konsiderueshme në kohë në lidhje me plotësimin e veprimeve. Vonesa në pagesa shkaktohet kryesisht për shkak të rrjedhës jonormale të financimit të programeve, por edhe nga problemet e fondeve të disponueshme të Bashkisë Polican.

Një problem po aq i rëndësishëm rezulton, gjatë fazës së zbatimit, në rastet kur shuma e financimit të projekteve të zhvillimit është më e vogël se ajo e buxhetit, me rezultat nevojën për mbështetje financiare nga burimet publike.

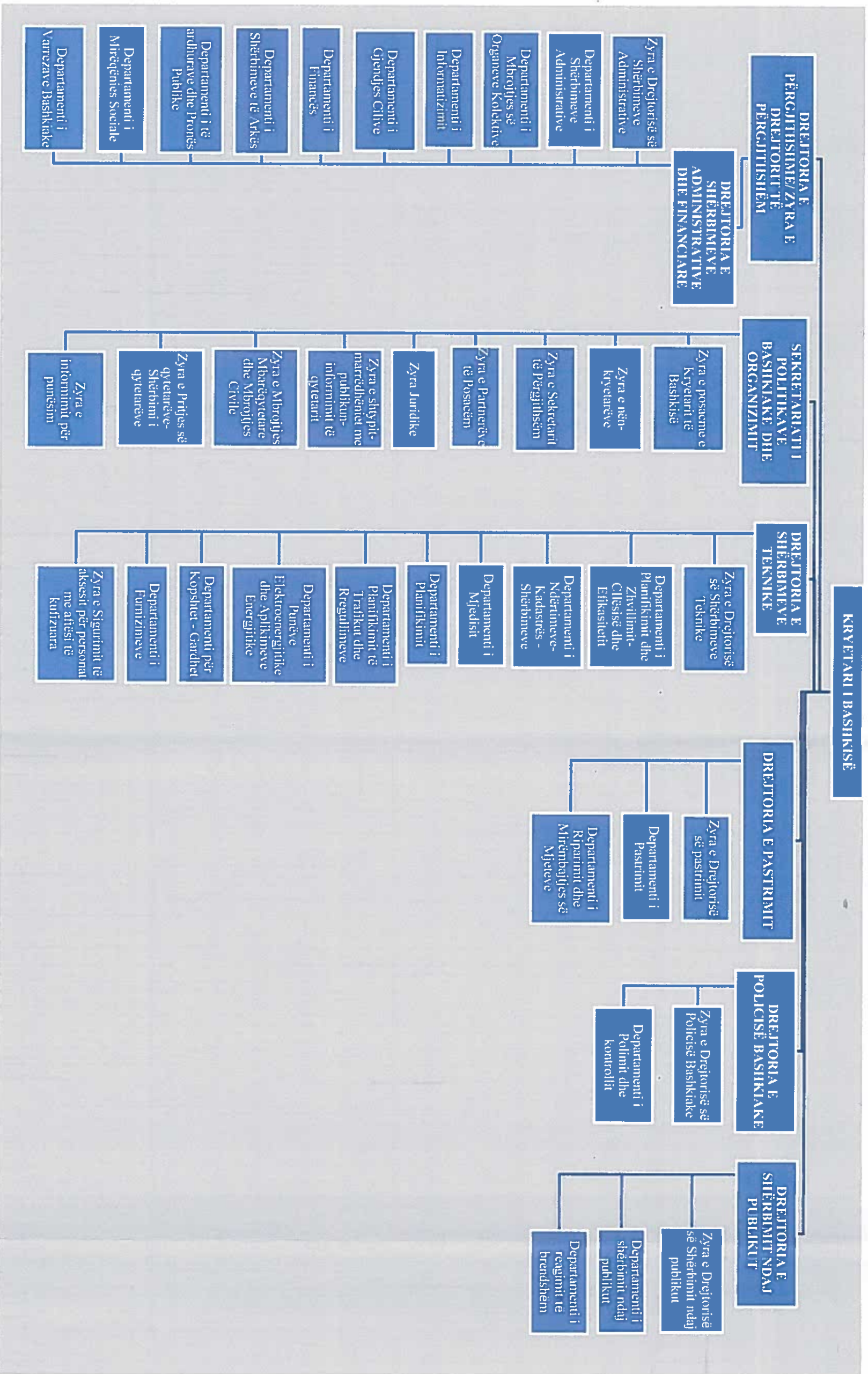
Ashtu si u parashtura edhe në kreun e kaluar, duke pasur parasysh mënyrën e funksionimit dhe problemeve ekzistuese, nuk mund të ketë përmirësim të efektivitetit dhe efikasitetit të veprimeve të Shërbimit pa pasur rritjen e nevojshme të burimeve.

Në rritjen e shkallës së kënaqësisë së qytetarëve do të ndikonte pozitivisht përmirësimi i efektivitetit dhe efikasitetit të veprimeve të Drejtorisë në fjalë, e cila si u përmend edhe më lart, është e mundur, duke pasur parasysh edhe burimet që janë në dispozicion, aplikimin e Sistemeve të Cilësisë, aktivizimin e Njësisë së Auditimit të Brendshëm si dhe mbështetjen e shtetit.

Më shumë mundësi për përmirësimin e procedurave funksionale të Drejtorisë mund të lindin me themelimin e sistemit të vlerësimit të shërbimeve, në bazë të treguesve të efikasitetit, megjithatë kjo masë do të përballë me probleme të rëndësishme, kryesisht për shkak të mangësive kryesore në lidhje me zbatimin e procedurave të planifikimit, monitorimit dhe vlerësimit të veprimeve të kësaj Drejtorie. Këto mangësi lindin por njëkohësisht edhe thellohen nga problemet që shqetësojnë jo vetëm këtë Drejtori por të gjithë Organet e Qeverisjes Vendore të Bashkisë së Poliçanit, dhe lidhen me çështje të organizimit dhe administrimit, planifikimit, hierarkisë, produktivitetit, koordinimit dhe madje edhe komunikimin e brendshëm nëpërmjet departamenteve dhe në përgjithësi, të strukturës organizative.

Në kuadër të strukturës së përgjithshme organizative, paraqitet organigrama për Bashkinë e Poliçanit.

Tabela: Organigrama e re e Bashkisë së Poljanit



Për sa i përket organizimit dhe strukturës së Drejtorisë, kërkohet një ristrukturim, për arsye të decentralizimit të kompetencave, përmirësimit të cilësisë së shërbimit dhe shërbimit më të mirë ndaj qytetarëve.

Në veçanti, drejtorja duhet të kryejë krijimin e zyrave dhe departamenteve në vijim, në kuadër të përcaktimit të synimeve dhe bjektivave të saj të efikasitetit:

- Zyra e Drejtorisë,
- Zyra e Sigurimit të Qasjes për personat me aftësi të kufizuara
- Departamenti i Planifikimit të Zhvillimit-Cilësisë dhe Efikasitetit
- Departamenti i Shërbimeve Teknike - Kadastrës
- Departamenti i Mjedisit
- Departamenti i Planifikimit Urban
- Departamenti i Planifikimit të Trafikut dhe Rregullimeve
- Departamenti i Projekteve Inxhinieriko- Elektrike dhe Aplikimeve Energjetike
- Departamenti i Kopshteve - pemëve
- Departamenti i Prokurimeve

Theksohet nevoja e krijimit dhe funksionimit të këtyre zyrave dhe departamenteve për qëllime të decentralizimit të kompetencave, përmirësimit të efektivitetit dhe efikasitetit të operimit të të aktiviteve dhe forcimit të aktiviteve shoqërore të Bashkisë. Për më tepër, funksioni i tyre është shumë i rëndësishëm për të përmirësuar cilësinë dhe efikasitetin e të gjitha aktiviteve të Organizmit të Administratës Vendore. Theksohet gjithashtu se, mund të ketë një kombinim i këtyre pjesëve, në varësi të nevojave dhe burimeve të disponueshme të kësaj drejtorie.

Më poshtë parashtrohen kompetencat e secilit departament/zyre.

| | |
|---|---|
| <p>Zyra e Drejtorisë së Shërbimeve Teknike</p> | <ul style="list-style-type: none"> • Hartimi i Studimeve • Zbatimi i Punimeve sipas Sektorëve <ul style="list-style-type: none"> ○ Sektori Rrugor: Mirëmbajtja e rrugëve, restaurimi i parmakëve dhe trotuarëve, ndërtimi i rrugëve, shtrime me asfalt- hapja e rrugëve, asfaltimi i Bashkisë, rrugët e brendshme, përmirësimi i rrjetit rrugor urban Riparim, mirëmbajtje e trotuarëve, mirëmbajtje e rrugëve rurale, betonimi dhe shtrimi me pllaka i hapësirave të përbashkëta, mirëmbajtje e rrugëve, riparimi i dëmtimeve të rrugëve etj. ○ Sektori i Ndërtimeve: Ndërtimi i objekteve sportive dhe kulturore për përdorim publik, punime përmirësimi, promovimi dhe ripërdorimi të ndërtesave publike ekzistuese, punime mirëmbajtje, ndërtimi etj. |
|---|---|

| | |
|--|---|
| | <p>Ndërtimi i depove dhe WC</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Sektori i Konfigurimeve: Hapësirat publike, gjelbërimi, ndërtimi i parqeve etj. ○ Të ndryshme: Punime shtesë për infrastrukturën e vendeve të deponimit të mbetjeve, përmirësimi dhe mirëmbajtje e objekteve sportive etj. Vendosja e tabelave të Kodit Rrugor, përmirësim i sinjalistikës rrugore, përmirësim i kushteve të trafikut, ndërtim i tubacioneve, punime për krasitjen e pemëve, riformulim i hapësirave të përbashkëta etj. |
| Departamenti i Planifikimit dhe Zhvillimit- Cilësisë dhe Efikasitetit | <ul style="list-style-type: none"> • Informimi i agjentëve të shërbimit dhe të udhëheqjes politike lidhur me shpalljet dhe thirrjet për të dhënë propozime në Sektorë Operacionale. • Organizimi i dosjeve propozuese për integrim dhe plotësim të Buletinëve të Projekteve Teknike dhe nën-projekteve & Monitorimi i progresit të çdo propozimi • Mbatja e arkivit, komunikimi dhe dërgimi i të dhënave në Shërbimet përkatëse të Menaxhimit të Programeve. • Bashkëpunim dhe pjesëmarrje në propozime të përbashkëta. |
| Departamenti i Ndërtimeve – Shërbime të Kadastrës | <ul style="list-style-type: none"> • Lëshimi i çertifikatave – Vërtetimeve të llojeve të ndryshme • Shitja e sipërfaqeve pronë të bashkisë që kanë kaluar në pronësinë e privatëve bazuar në akte të zgjidhjes dhe dëmshpërblimit aktuarial për shkak të planit urban • Dhënia e dëmshpërblimeve për shkak të planifikimeve publike • Kompensimi i vlerës së pronës publike që ka kaluar në pronësi tjetër sipas vlerës së planifikimit • Kompensim i kontributit në të holla me kompensim sipas akteve të zbatimit • Miratime për dëbim administrativ nga toka bashkiake • Ndryshimet e planit të qytetit – vlerësimi i hapësirave – miratime të planifikimit vendor , rregullore ndërtimi • Mbikëqyrje dhe monitorimi i Akteve të zbatimit dhe studimeve të tjera |
| Departamenti i Mjedisit | <ul style="list-style-type: none"> • Mbikëqyrja e Studimeve me objekt mbrojtjen e mjedisit • Ndihmë në kryerjen e autopsive lidhur me krijimin e problemeve në mjedis nga veprimtaria e punishteve • Parashtrimi i propozimeve për financim në Programe lidhur me mbrojtjen e mjedisit • Hartimi i Studimeve (Draft- studime dhe Studime për Ndikimet në Mjedis) |

| | |
|--|--|
| | <ul style="list-style-type: none"> • Monitorimi i operacioneve të integruara në Programet e Financimit |
| Departamenti i Planifikimit | <ul style="list-style-type: none"> • Lëshimi i lejeve të ndërtimit gardheve dhe prishjen e ndërtesave. • Lëshimi i lejeve të legalizimit të ndërtimeve • Lëshimi i vendimeve për miratimin e skicës ligjore • Dhënia e çertifikatave të integritetit- ndërtueshmërisë së parcelave. • Proçedura për ndërtimet pa lejë (dorëzimi i padive në Prokurori, shqyrtimi i ankimeve nga një komision etj) • Kalimi i raporteve të autopsisë të ndërtesave të rrënuara dhe të rrezikshme- Trajtimi i protokolleve përkatëse të autopsisë së ndërtesave të rrënuara dhe raporteve të ndërtesave të rrezikshme. • Shqyrtimi i aplikimeve për lejë të ndërtimit, për lidhje të përkohshme të ndërtesave me rrjetet e OSHEE dhe ujësjellësit. • Hartimi i operacioneve për zgjidhjen e tokës • Dhënia e çertifikatave në lidhje me elektrifikimin e ndërtesave, objekteve të jashtme, vërtetime për hapësira të përdorimit kryesor, punimeve ndërtimore që nuk kërkojnë lejë ndërtimi si dhe vërtetime në lidhje me përdorimet e tokës sipas PPV • Shqyrtimi i aplikimeve dhe shkresave të Institucioneve në lidhje me informacione mbi rregulloret e ndërtimit, zbatimin e planit të qytetit, kryerjen e autopsive për të konstatuar nëse ka apo jo shkelje të planifikimit, dhënie e kopjeve të lejeve të ndërtimit-planet-dokumentet si dhe informacione statistikore të Institutit të Statistikave. |
| Departamenti i Planifikimit të Trafikut dhe Rregullimeve | <ul style="list-style-type: none"> • Kthim përgjigje kërkesave të qytetarëve dhe Institucioneve. • Shqyrtimi i kërkesave të qytetarëve • Përgatitja e propozimeve për në Këshillin Bashkiak për rregullimin e trafikut. • Ekzekutimi i ndërhyrjeve për sigurinë rrugore në pjesë kyçe të Bashkisë |
| Departamenti i Punëve Elektroenergjitike dhe Aplikimeve Energjetike | <ul style="list-style-type: none"> • Përgatitja e të gjitha punëve studimeve elektroenergjitike të nevojshme dhe furnizimeve • Ushtrimi i mbikëqyrjes së nevojshme të punëve të përfunduara në këtë fushë si dhe të studimeve të përgatitura nga studiues privatë. • Zbatimi i të gjitha detyrimeve të departamentit (lidhur me departamentin e planifikimit: kontroll i studimeve elektroenergjitike, objekteve, lejeve të ndërtimit, çështje të tjera që janë në kompetencë të departamentit të planifikimit me objekt elektroenergjitik). |



| | |
|--|--|
| | <ul style="list-style-type: none"> • Mirëmbajtja e pajisjeve të Bashkisë në nivel të mirëmbajtjes së zakonshme dhe jashtëzakonshme. • Ekzekutimi i furnizimeve të reja të planifikuara me pajisje për përmirësimin e kapaciteteve të shërbimeve të Bashkisë. • Zbatimi i punimeve të nevojshme për mirëmbajtjen të rrjetit elektrik të qytetit, kryerjen e ndërhyrjeve në bashkëpunim me Operatorin e Energjisë Elektrike, mirëmbajtja dhe përmirësimi i ndriçimit festiv, mirëmbajtja e të gjithë objekteve elektroenergjitike të Bashkisë dhe kryerja e furnizimit të nevojshme me trupa ndriçues dhe materiale të tjera elektrike. |
| Departamenti për kopshtet dhe gardhet | <ul style="list-style-type: none"> • Përgatitja e studimeve për ofrimin e shërbimeve • Tenderimi i punëve për shërbimet (me Kontratë) • Nxjerrja e bimëve të dëmtuara dhe atyre sezonale nga pjesë të ndryshme të qytetit • Transplantimi i fidanëve të bimëve të ndryshme, shkurre dekorative, bimë në pemë, parqe, sheshe • Instalimi i rrjetit ujitës në hapësirat e gjelbërta të lartëpërmendura • Krasitje për rinovimin e gardheve qendrore të qytetit • Përgatitja e dy studimeve për dy hapësira pyjore |
| Departamenti i Furnizimeve | <ul style="list-style-type: none"> • Lëshimi i urdhërpagesave për shpenzimet dhe furnizimet e ndryshme |
| Zyra e Sigurimit të Aksesit për personat me aftësi të kufizuara | <ul style="list-style-type: none"> • Kthim përgjigje kërkesave të qytetarëve dhe shërbimeve. • Trajtimi i kërkesave të qytetarëve • Zbatimi i punimeve të nevojshme për mirëmbajtjen e infrastrukturave ekzistuese • Kontroll për zbatimin e standarteve • Mbikëqyrja e infrastrukturave të reja |

Në kuadër të organizimit më të gjerë të Bashkisë, një rol të rëndësishëm kanë bashkëpunimet e Drejtorisë me palë dhe institucione të jashtme, për zgjidhjen dhe trajtimin më të shpejtë të çështjeve. Në përgjithësi, nuk paraqiten probleme të dobëta koordinimi, gjatë bashkëpunimit të Drejtorisë së Shërbimeve Teknike me këto institucione të tjera. Megjithatë, ndonjëherë në bashkëpunimet, kryesisht, të Drejtorisë me organet e sektorit publik, regjistrohen, edhe pse në një masë jo të konsiderueshme, probleme të konfuzionit të kompetencave që lindin, kryesisht, gjatë procesit të vendimmarrjes. Këto probleme prezumohen në bazë si të shumëllojshmërisë dhe kompleksitetit të aktiviteteve ashtu edhe të mbirregullimit dhe kuadrit ligjor të paqartë, elementë të cilat rëndojnë gjithë sistemin e qeverisjes lokale dhe të Administratës Publike më të gjerë. Siç u përmend në seksionin e mëparshëm, në përputhje me kërkesat e përcaktuara nga Ligji me Nr. 107/2014 "Për planifikimin dhe zhvillimin e territorit", Drejtoria e Punëve Publike, Administrimit Territorial dhe Kontrollit të Bashkisë Polican përmbush pjesërisht kushtet e pajtueshmërisë. Më konkretisht, në zyrën e Politikave Mjedisore dhe Bujqësisë janë punësuar dy (2) veterinerë,

ndërkohë nuk ka Ambientalist ose Inxhinier Mjedisi, sipas parashikimeve të nenit 14, të Ligjit nr. 107/2014.

Nevoja më e rëndësishme, për sa i përket personelit të Drejtorisë, fokusohet në mbulimin e vendeve të lira të personelit ekzekutiv, siç ato parashikohen në legjislacionin aktual. Për më tepër, gjithashtu e nevojshme gjykohet plotësimi i drejtorisë me personel të administratës, duke disponuar nga njëra anë ekspertizë të zgjeruar shkencore të dokumentuar dhe nga ana tjetër njohuri dhe përvojë në teknikën e vendim-marrjes.

Në lidhje me personelin ekzistues të Drejtorisë, gjykohet i mjaftueshëm për funksionimin e saj, pasi të punësuarit, disponojnë përvojë dhe njohuri për plotësimin dhe zgjidhjen e të gjitha aktiviteteve të saj. Megjithatë, gjykohet e domosdoshme nevoja e trajnimit të vazhdueshëm e personelit dhe, madje, në Programe trajnimi të specializuara shkencore sipas përgjegjësi të departamenteve. Duhet të njihet si një pikë kyçe e riorganizimit të Drejtorisë, kryesisht nga drejtuesit politikë, dhe më pas nga faktorët zyrtarë, përmirësimi i burimeve njerëzore, në arritjen e të cilit një rol kyç luan pjesëmarrja e rregullt e personelit në programet e trajnimit.

Më poshtë paraqiten programe trajnimi të cilat do të kontribuojnë në mënyrë definitive në përmirësimin e Drejtorisë:

- Programe në lidhje me çështjet e prokurimit për furnizime dhe projekte
- Programe në lidhje me kompjuterizimin dhe mbajtjen e të dhënave
- Programe në lidhje me trajnimin për programe të specializuara kompjuterike (ArcGIS, AutoCAD, CorelDRAW, Adobe Photoshop, MS Office, SCADA, etj)

Në lidhje me ndërtesat dhe infrastrukturën fizike të Drejtorisë, theksohet nevoja për mirëmbajtjen e godinës ekzistuese si edhe rikonstrukcioni, nëse është e nevojshme, në intervale të rregullta kohore. Në veçanti, ai theksoi nevojën e ndërtimit të mirëmbajtjes brendshme dhe të jashtme (pikturë) dhe korniza mirëmbajtjen (brendshëm dhe të jashtëm), i cili do të kontribuojë në kursimin e energjisë dhe kështu për të reduktuar shpenzimet komunale. Gjithashtu, vlerësohet si një prioritet i menjëhershëm, konfigurimi i mjediseve ekzistuese të shërbimit ose dhe përdorimi i hapësirës së re brenda ndërtesës, nëse kjo është e nevojshme, me qëllim për tu arritur modernizimi i ambientit të punës dhe të rritet produktiviteti i shërbimit, si edhe të përmbushen nevojat kryesore të arkivimit.

Siç përmendet në seksionin e mësipërm, nuk shënohet mjaftueshmëri të automjeteve zyrtarë për realizimin e përgjegjësi të drejtorisë. Për këtë arsye, gjykohet e nevojshme blerja e automjeteve të shërbimit, të reja ose të përdorura, në varësi nga nevojat e drejtorisë. Në mënyrë të veçantë, është e domosdoshme blerja ose marrja me qira e automjeteve të mëposhtme:

1. Automjeteve për pasagjerë të shërbimit që do të përdoren për lëvizjen e të punësuarve të shërbimit
2. Automjete 4x4 për transportin e personelit nga dhe për në sektorët përkatës, ku zhvillohen veprimtaritë e tyre
3. Kamionë për transportimin e materialeve të ndërtimit
4. Ekskavator
5. Kamiona me shportë



6. Automjete formuese

7. Ngarkues

Theksohet se, karakteristikat teknike dhe numri i automjeteve zyrtare përcaktohen në bazë të nevojave dhe burimeve të disponueshme të Drejtorisë.

Lidhur me pajisjet teknike të kësaj drejtorie, është e nevojshme blerja e PC të teknologjisë së fundit, dhe pajisjeve të tjera periferike të tilla si printera, printera multifunksionale, plotera etj, si dhe pajisje të cilat kontribuojnë në qasjen më të shpejtë në internet (Router - Modem). Gjithashtu është e nevojshme, blerja e licencave për programe të reja software dhe përmirësimi i programeve aktuale në llojet të softwarëve ekzistuese.

Më poshtë, paraqitet tabelë (Tabela 6.3.1) me pajisjet teknike të nevojshme për funksionimin efikas të Drejtorisë.

| PAJISJE TEKNOLOGJIKE QË KËRKOHEN |
|--|
| Lloji i pajisjeve |
| Kompjuterë të teknologjisë së fundit (përfshirë pajisjet e tjera periferike si psh tastiera, Mouse, ekrane) |
| Server |
| Printer |
| Pajisje shumë funksionale |
| Telefona |
| Router - Modem |
| Plotter |
| GPS |
| UPS |
| USB - Flash magazinimi - hardware të jashtëm |
| Programe |
| MS WINDOWS 2010 |
| MS Office 2007 ñ 2010 |
| ArcGIS |
| AutoCAD |
| CorelDRAW |
| Adobe Photoshop |
| Adobe Acrobat Reader |
| SCADA |

Tabela 6.3.1: Pajisje teknologjike që kërkohen për funksionimin e Drejtorisë

Në lidhje me kostot e investimit për riorganizimin e Bashkisë dhe të Drejtorisë të Planifikimit të Territorit, Projekteve dhe Investimeve të Bashkisë Poliçan, nga të dhënat e mbledhura, është e kuptueshme që Drejtoria e Punëve Publike, Administritimit Territorial dhe Kontrollit të Bashkisë Policanit në 15 vjeçarin e ardhshëm do të ketë nevojë për rinovim dhe kompletim të pajisjeve, si dhe rinovim të pajisjeve të saj kompjuterike.

Duke u nisur nga fakti se analiza jonë shtrihet në thellësi të 15 vjeçarit, si rrjedhim do të duhet të identifikohen nevojat e Bashkisë dhe në veçanti të Drejtorisë së Planifikimit Territorial dhe Kontrollit të Projekteve të Investimeve, në lidhje si me burimet njerëzore ashtu edhe me

infrastrukturën logjistike, për të gjithë periudhën kohore të analizës. Për sa i përket pajisjeve teknike (Hardware, Software, pastaj pajisje), të tilla si PC, Laptop, Printera, UPS, etj, kanë një cikël jete prej pesë vjetësh, pasi pas përfundimit të 5 viteve pajisjet konsiderohen të vjetëruara dhe kërkon instalimin e programeve të reja në mënyrë që të jenë në gjendje për të përmbushur nevojat e secilës Bashki.

Siç e kemi analizuar në fazën e dytë të këtij studimi, investimet e planifikuara në periudhën kohore 2014-2020 pritet të arrijnë nga 48 milion lekë në 78 milion lekë.

| Investime të parashikuara në milion ALL | | | | | | |
|---|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|
| | 2014 | 2016 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 |
| Polican | 48.699,00 | 53.568,90 | 58.925,79 | 64.818,37 | 71.300,21 | 78.430,23 |
| TOTALI | 48.699,00 | 53.568,90 | 58.925,79 | 64.818,37 | 71.300,21 | 78.430,23 |

Tabela 6.3.2: Investime të parashikuara në vitet 2014-2020

Duke pasur parasysh se, Burimet njerëzore në thellësi të 15 vjeçarit, pritet të forcohen dhe të zëvendësohen me kapacitete të reja, me kualifikime të shtuara, konsiderohet e sigurt se ky veprim do të sjellë një rëndesë shtesë prej 10% -12%, element i cili do të pasqyrohet më poshtë.

- Burimet njerëzore në thellësi të 15 vjeçarit, pritet të forcohen dhe të zëvendësohen me kapacitete të reja, me kualifikime të shtuara, konsiderohet e sigurt se ky veprim do të sjellë një rëndesë shtesë prej 10% -12%, element i cili do të pasqyrohet më poshtë.
- Pajisjet mekanike duhen rinovuar, supozohet fakt, se në thellësi të 15 vjeçarit, do duhet të ketë një cikël i plotë rinovimi i pajisjeve, fakt i cili do të rezultojë me një rëndesë prej 7% - 8% në investimin e këtyre Bashkive.
- Pajisjet kompjuterike, siç është shënuar dhe zhvilluar më sipër, pritet të zëvendësohen në thellësi të 15 vjeçarit, të paktën tre herë, duke e marrë si të mirëqenë se kohëzgjatja e jetës së tyre, për shkak të intensitetit teknologjik është e nivelit prej pesë vjetësh.
- Infrastruktura e ndërtesave, kanë nevojë për rikonstruksione apo edhe zëvendësime dhe strategji në fjalë në thellësi të 15 vjeçarit, është fakti se do të sjellë nevojën për investime dhe në këtë fushë.

Bazuar në katër supozimet e mësipërme, vazhdojmë në analizën e të dhënave në mënyrë që të njohim përmasat e rëndimeve dhe të investimeve që duhet të jenë në të paktën 15 vitet e ardhshme.

Duke marrë parasysh të dhënat e Bashkisë dhe mundësitë e investimeve në 15 vitet e ardhshme, konsiderojmë se për periudhën e mësipërme kohore do të kërkojnë investime në infrastrukturën e ndërtimeve dhe në mirëmbajtjen e infrastrukturës të nivelit prej 228.315 €. Në mënyrë të ngjashme, në investimet për pajisje mekanike dhe në investimet për pajisjet hardware dhe software do të parashikohet nevoja për shumën prej 220.950 €, në mënyrë që të ketë përmirësim dhe rinovim të të gjithë pajisjeve të zonës së studimit (Tabela 6.3.3).

Si rrjedhim parashikohen investime të nivelit 449.265 € në thellësi të 15 vjeçarit, në mënyrë që Bashkia e Polican të jetë në gjendje për të përballuar kushtet e reja mbizotëruese dhe në mjedisin në ndryshim të vazhdueshëm të viteve në vijim.

| ANALIZË E KOSTOS SË PËRGJITHSHME (€, ÇMIME FIKSE TË VITIT BAZË) POLICAN | | | | | | | | | | |
|---|--------------------------------------|----------------|---------------------|---------------------|-------------------------|----------------|-----------|---------------------------|----------------|---------------------------|
| VITI | Shpenzime planifikimi dhe programimi | Blirje e tokës | Punime ndërtimi (1) | Objekte dh makineri | Të paparashikueshme (2) | Ndihma teknike | Publikimi | Supervizim gjatë zbatimit | Nëntotali 1 | KOSTO TOTALE E INVESTIMIT |
| 2016 | | | | 11.784 | | | | | 11.784 | 11.784 |
| 2017 | | | 36.825 | 14.730 | | | | | 51.555 | 51.555 |
| 2018 | | | | 17.676 | | | | | 17.676 | 17.676 |
| 2019 | | | 51.555 | 14.730 | | | | | 66.285 | 66.285 |
| 2020 | | | | 23.568 | | | | | 23.568 | 23.568 |
| 2021 | | | 22.095 | 7.365 | | | | | 29.460 | 29.460 |
| 2022 | | | 58.920 | 29.460 | | | | | 88.380 | 88.380 |
| 2023 | | | | 22.095 | | | | | 22.095 | 22.095 |
| 2024 | | | | 66.285 | | | | | 66.285 | 66.285 |
| 2025 | | | 58.920 | 13.257 | | | | | 72.177 | 72.177 |
| TOTALI | 0 | 0 | 228.315 | 220.950 | | 0 | 0 | 0 | 449.265 | 449.265 |

Tabela 6.3.3: Analiza e kostos totale e bashkisë Polican

Krahas investimeve të mësipërme, shpenzime të konsiderueshme do të vijnë nga rinovimi i personelit, me personel të ri, më të kualifikuar, fakt i cili do të përmirësojë shërbimet publike që ofrohen nga Bashkia, por duke rritur dhe shpenzimet operative.

Në Tabelën 6.3.4, paraqitet kjo rritje e shpenzimeve operative dhe e fuqisë punëtore në periudhën gjatë 15 viteve të ardhshme.

| DALJE 1: PAGESA & SHPENZIME TË PERSONELIT POLICAN | | | |
|--|--------------|------------------------|-----------------------|
| | SASIA | ÇMIMI I NJËSISË | SHUMA E DALJES |
| 2016 | 1 | 9.700 | 9.700 € |
| 2017 | 2 | 10.185 | 20.370 € |
| 2018 | 2 | 10.694 | 21.389 € |
| 2019 | 3 | 11.229 | 33.687 € |
| 2020 | 3 | 11.790 | 35.371 € |
| 2021 | 3 | 12.380 | 37.140 € |
| 2022 | 3 | 12.999 | 38.997 € |
| 2023 | 1 | 13.649 | 13.649 € |
| 2024 | 1 | 14.331 | 14.331 € |
| 2025 | 1 | 15.048 | 15.048 € |
| 2026 | 1 | 15.800 | 15.800 € |
| 2027 | 1 | 16.590 | 16.590 € |
| 2028 | 1 | 17.420 | 17.420 € |
| 2029 | 1 | 18.291 | 18.291 € |
| 2030 | 2 | 19.205 | 38.411 € |
| 2031 | 2 | 20.166 | 40.331 € |
| TOTALI | | | 386.524 € |

Tabela 6.3.4: Parashikim i shpenzimeve të personelit për arsye të rinovimit të tij

Në kuadër të përmirësimit të infrastrukturës teknike të Bashkisë dhe nisur nga fakti se në kohët e sotme të kursimit ekonomik, zgjidhjet dhe procedurat tradicionale të cilat deri vonë ndiqeshin në çështje të administrimit publik nuk janë më të mjaftueshme për trajtimin e problemeve dhe ruajtjen e nivelit të cilësisë së jetës, modeli tradicional operativ i një qyteti është bazuar rreth shërbimeve që veprojnë si entitete të pavarura dhe pa lidhje të cilat shpesh janë të dizejnuara në bazë të funksionit të tyre dhe jo të nevojave të qytetarëve. Si rezultat:

- Çdo qytetar ose kompani duhet të ndërveprojnë më vete në çdo shërbim, duke krijuar kështu pika të shumta kontakti dhe jo një pikë që është e përshtatur për të përmbushur nevojat e tyre.
- Të dhënat dhe informatat janë të mbyllura zakonisht në çdo shërbim duke kufizuar mundësinë për bashkëpunim dhe risi, si edhe përshpejtimin e reformave në të gjithë qytetin

Qytetet e zgjuara janë ftuar për të zhvilluar modele të reja operative që çojnë në risi dhe në bashkëpunimin në mes këtyre shërbimeve të pavarura.



Vizioni i Qyteteve të Zgjuara në një epokë shtrënguese ekonomike përfshin rëndësi të shtuar sociale në nivelin që ai kontribuon në forcimin e kohezionit social për të gjithë anëtarët e shoqërisë. Kohezioni social në një qytet të zgjuar do të thotë:

- Mbulim i nevojave që janë në përputhje me "qytetin e zgjuar" për pjesën më të madhe të mundshme të banorëve të qytetit (investime të balancuara, ndryshime, balancim të pabarazisë në qasje etj). Fokusimi në njerëzit me lëvizshmëri të kufizuar dhe qasjes në shërbime (të moshuarit, fëmijët, me aftësi të kufizuara, etj)
- Përmirësim i strukturave publike dhe sociale që do të synojë të shërbejnë gjithë banorëve pavarësisht nga niveli ekonomik, prejardhjes hapësinore dhe sociale, vendbanimi dhe qasjes në shërbime. Qëllimi do të jetë përmirësimi i cilësisë së jetës me një aplikim horizontal tek qytetarët.
- Përfshirje në formësimin e modelit të ecurisë zhvilluese të qytetit i cili do të përfshijë të gjithë qytetarët (zhvillim aplikacionesh të konsultimit, përfshirjes etj).
- Risi/sectorë të rinj të kërkimit përfshijnë dhe kanë të bëjnë me dimensionin social të efekteve të synuara në shumë grupe shoqërore dhe kolektive.

Projekti i zhvillimit i një qyteti zgjuar është paraqitur në figurën e mëposhtme, i cili përfshin udhëzimet bazë që duhen ndjekur për të arritur objektivat e tij.

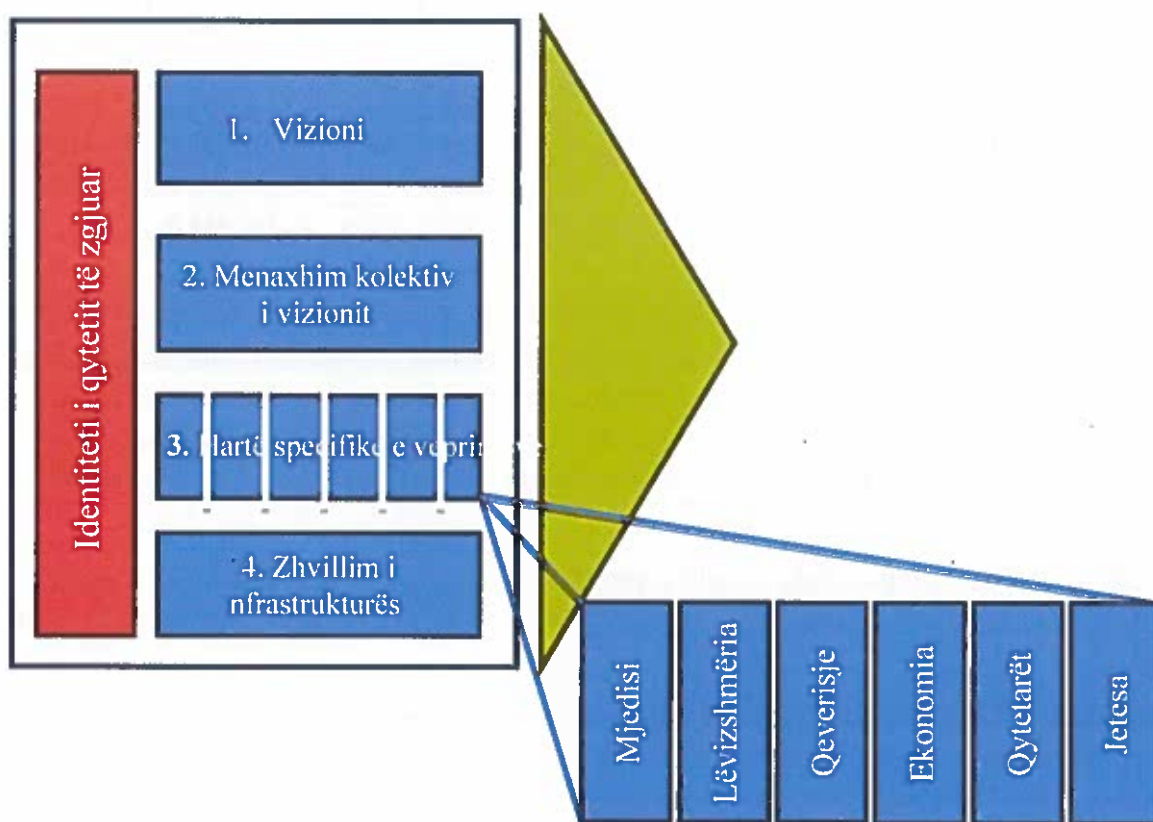


Figura 6.3.5: Planifikimi strategjik i qytetit të zgjuar

Rol të rëndësishëm në zhvillimin e një qyteti të zgjuar luajnë të dhënat hapësinore.

Informacioni gjeografik është jetik për të marrë vendime të shëndosha në nivel lokal, rajonal dhe global. Menaxhimi i infrastrukturës, planifikimi hapësinor, zbutja e rrezikut nga përmytjet, restaurimi i mjedisit, vlerësimi i përdorimit të tokës së komunitetit dhe rikuperimi nga fatkeqësitë natyrore/teknologjike janë vetëm disa shembuj të zonave në të cilat vendimmarrësit përfitojnë nga informacioni gjeografik. Por në mënyrë që të jetë në gjendje që ky informacion të përdoret është i nevojshëm zhvillimi i një infrastrukture hapësinore që mbështet zbulimin e informacionit, aksesin dhe përdorimin e këtij informacioni në procesin e vendimmarrjes.

Të dhënat gjeohapësinore janë bërë një burim i rëndësishëm në shoqërinë e informacionit. Normalisht, të dhënat janë përhapur gjerësisht mbi burime të shumta të pavarura dhe nuk janë shfrytëzuar tërësisht. Para përdorimit masiv të internetit dhe teknologjive të tij, dhe ende sot në një masë të madhe, të dhënat hapësinore për një vend të veçantë janë ruajtur në vende të ndryshme fizike, dhe shpesh duke përdorur standarde apo formate të ndryshme. Kjo e bën të vështirë për një përdorues potencial për të hyrë dhe të shfrytëzojë të dhënat. Kjo situatë është gjendja ekzistuese në Bashkinë Polican, ku grupe të dhënash territoriale janë të disponueshme si shapfiles të vendosura në kompjutera personale të përdoruesve të brendshëm. Përdorues të mundshëm të këtyre të dhënave mund të janë organizata të cilat nuk mund të kenë mundësinë për ti gjetur vet këto të dhëna, ose kanë nevojë për të dhëna jashtë juridiksionit të tyre. Prandaj, objektivi kryesor i Bashkive duhet të jetë organizimi i këtyre të dhënave, në mënyrë që të sigurojë akses të përdoruesve të mundshëm në informacionin hapësinor të disponueshëm dmth,

ndarjen e të dhënave (të brendshëm dhe të jashtme), për të kursyer burime, kohë dhe përpjekje, duke shmangur dyfishimin e përpjekjeve të nevojshme për të marrë dhe për të ruajtur të dhënat.

Me direktivën INSPIRE Bashkimi Evropian i ka vënë vetes qëllimin e krijimit të një infrastrukture për informata territoriale për të mbështetur politikat mjedisore të Komunitetit, dhe politikat ose aktivitetet të cilat mund të kenë ndikim në mjedis. Për të arritur këtë qëllim Infrastruktura e të Dhënave Territoriale (SDI) janë duke u zbatuar në nivele të ndryshme administrative nga Evropianet nga niveli kombëtar deri në nivelin lokal.

Termi "Infrastruktura e të dhënave territoriale" është përdorur për të treguar bazën përkatëse të grumbullimit të rregullimeve teknologjike, politike dhe institucionale që lehtësojnë disponueshmërinë dhe qasjen në të dhënat territoriale. SDI ofron një bazë për zbulimin e të dhënave territoriale, vlerësimin dhe aplikimin për përdoruesit dhe ofruesit brenda të gjithë niveleve të administratës shtetërore, të sektorit tregtar dhe atij jo-fitimprurës, akademisë dhe nga qytetarët në përgjithësi.

SDI mundëson ofrimin e të dhënave gjeohapësinore përmes shërbimeve të reja dhe standardeve gjeohapësinore nga administrata. Bazuar në detyrat e ndryshme të SDI në Qeveri mund të përfitohet dhe kërkesa të shumë mund të përmirësohen në mënyrë të konsiderueshme. Veçanërisht në nivel lokal planifikimi bashkiak dhe administrata mund të përfitojnë nga SDI lokale:

- Krijimi SDI lejon një shpërndarje më të mirë të të dhënave të verifikuara territoriale. Këto të dhëna gjeoterritoriale të kualifikuara janë një pjesë thelbësore e vendimmarrjes në çdo proces planifikimi dhe administrativ në Bashki.

- Standardet territoriale/gjeografike të përcaktuara nga Konsorciumi i Hapur Gjeohapësinor (OGC) sigurojnë funksionimin e përputhshmërisë. Qasje të lehtë në të dhënat gjeoterritoriale pa kufizime teknologjike është një aspekt i rëndësishëm dhe një parakusht për rritjen e efektivitetit. Me ekzistencën e një SDI lokale, të dhënat gjeoterritoriale mund të përdoren lehtë nga departamente të ndryshme përmes internetit ose intranet në mënyrë të pavarur nga çdo sistem kompjuterik të përdorur.
- Integrimi i të dhënave territoriale tematike në kuadër të një SDI lokale siguron ruajtjen e centralizuar të të dhënave të grumbulluara. Kështu, nëse të dhënat gjeoterritoriale nuk do të ruhen lokalisht brenda departamenteve të ndryshme të strukturave IT, të dhënat e një departamenti mund të përdoren edhe nga departamente të tjera, duke pasur qasje tek të dhënat nga ana e SDI lokale.
- Disponueshmëria dhe qasja e lehtë për verifikim, të dhënat e njohura gjeoterritoriale mundësojnë analiza të mëtejshme dhe aplikacione të reja brenda planifikimit bashkiak dhe detyrave administrative.

Përmirësimi i procedurave në planifikimin bashkiak dhe administrimin nga një përfshirje më e mirë të të dhënave gjeoterritoriale e ofruar nga SDI lokale gjithashtu çon në shërbime të fuqizuara E-Government. Si pasojë pushteti lokal, përfiton prej tyre në drejtim të rritjes së efikasitetit tyre si edhe publiku gjithashtu, si rezultat i shërbimeve më të mira të ofruara nga administrata lokale.

Ky raport do të sigurojë informacion në lidhje me hapat e nevojshëm dhe kërkesat për zhvillimin e nivelit lokal/bashkiak të SDI. Në kuadër të teknologjisë burimi i hapur i teknologjisë do të paraqitet për të minimizuar koston dhe maksimizuar efikasitetin e sistemit. Në fund të ANEX të studimit janë tre kapituj ku paraqeten si më poshtë:

Kapitulli 1 paraqet konceptin e qytetit të zgjuar me shembuj të ndryshëm të përdorimit të të dhënave territoriale.

Kapitulli 2 përcakton SDI duke u fokusuar kryesisht në shërbimet gjeoterritoriale, në kuadrin teknologjik dhe softwar që mund të përdoren për zhvillimin e SDI.

Së fundi, Kapitulli 3 paraqet një plan zbatimi të SDI për Bashkitë lokale.

RAPORT PËR KONSULTIMIN PUBLIK (FAZA 3)

Data e zhvillimit: 28/06/2016

Vendi i zhvillimit: Qendra Kulturore e Bashkisë Poliçan

Në përputhje me Ligjin 107/2014, VKM 671/2015 dhe ToR të studimit, u zhvillua konsultimi për fazën e 3të të studimit «Hartimi i Planit të Përgjithshëm Vendor (PPV) të Bashkisë Poliçan». Faza e tretë përfshin Planin e Zhvillimit të Territorit dhe Rregullorja Lokale.

Qëllimi i konsultimeve publike është (a) regjistrimi i pikëpamjeve të të gjithë banorëve dhe në përgjithësi të të gjithë atyre që preken nga zbatimi i studimit, së bashku me grupet e interesit, (b) arritja e transparencës në procesin e hartimit të studimit dhe (c) familjarizimi i stafit të Bashkisë në procese organizimi dhe zbatimi të planifikimit pjesëmarrës dhe qeverisjes urbane.

Në këtë prezantim janë ftuar dhe morën pjesë përfaqësues të Bashkisë, të AKPT dhe AdZM Berat. Gjithashtu, janë ftuar edhe Institucionet si: AKZM, Drejtoria Rajonale e ALUIZNI Berat, Agjencia Rajonale e Mjedisit (ARM) Berat, Bordi i Basenit Seman, Agjencia e Basenit Ujembledhes Seman, IMK, ASHA, DRKK Berat, Agjencia për Zhvillim Bujqësor dhe Rural, Agjencia e Trajtimin të Pronarëve, AKM, Agjencia Kombëtare e Burimeve Natyrore, Parkut Kombëtar të Tomorrit, Ministria e Mjedisit / Drejtoria e Politikave të Burimeve Ujore, Ministria e Punëve të Brendshme.

Prezantimi i Fazës së 3të i studimit PPV u rye nga anëtarë të grupit të studimit të shoqërisë GAIA S.A. STUDIMESH, z.Elton Toska dhe z. George Bellas, zëvendës Drejtor i Përgjithshëm, Përfshinte:

- (a) Një përmbledhje të shkurtër të fazave të mëparshme si edhe përmbajtjen e fazës së tretë.
- (b) Ndarjen e sipërfaqes së Bashkisë në 5 sistemeve territoriale dhe ndryshimet që shkaktohen nga zbatimi i Planit.
- (c) Etiketimin e poleve dhe boshteve më të rëndësishme të zhvillimit, të zonave të mbrojtura dhe elementëve si edhe të zonave të rëndësishme kombëtare.
- (ç) Analizën e zonave dhe Njërive.
- (d) Analizën në nivel Bashkie dhe Qyteti, të përdorimeve të propozuara të tokës dhe të nën kategorive të tyre si edhe të kushtet të lejuara, aty ku ato imponohen.
- (dh) Analizën e kushteve, kufizimeve dhe parametrave të rregullores.
- (e) Zonat e zhvillimit sipas prioriteteve dhe zonat ku propozohet zhvillimi përmes PDV.
- (ë) Parashikim e popullsisë për vitin e synuar 2030.
- (f) Vlerësimin dhe vendosjen e infrastrukturës së nevojshme sociale dhe teknike.
- (g) Veprat më të rëndësishme të Plani të Veprimit.

Çështjet unike që u diskutuan nga të pranishmit ishin nga njëra anë shfrytëzimi i tepruar i malit të Tomorrit (sidomos nga guroret) dhe rikuperimin e tij në gjendjen origjinale natyrore dhe nga ana tjetër ndikimi negativ në mjedisin natyror të gazësjellësit TAP. U shpjeguan, nga përfaqësuesit e studimit, të gjitha masat e propozuara për mbrojtjen e Parkut Kombëtar (përcaktimi i përdorimit të



tokës, zonat e mbrojtura, proceset e monitorimit, promovimi i rrugë të reja të zhvillimit) dhe u theksua se për projektin TAP është bërë një studim i veçantë për të vlerësuar ndikimet mjedisore dhe sociale, ndërsa përfaqësues të AdZM Berat shpjeguan se guroret veprojnë jashtë kufijve të Parkut Kombëtar.



Fotografia 1



Fotografia 2

SHËNIME DHE REFERENCA

- 1- Sipërfaqja e matur nga GIS, Bashkia Poliçan, GAIA- 2016.
- 2- Sipas Studimit të INSTAT për Tipologjitë e Komunave dhe Bashkive në 2014.
- 3- Planifikimi dhe zhvillimi i territorit në Shqipëri, Manual Teknik USAID 2015
- 4- Ligji nr.107, datë 31.07.2014, "Për planifikimin dhe zhvillimin e territorit".
- 5- Vendim nr.671, datë 29.07.2015, "Për miratimin e rregullores së planifikimit të territorit".
- 6- Vendim nr.472, datë 18.07.2012, "Për Shpalljen "Park Kombëtar" të ekosistemit natyror Mali i Tomorrit, me sipërfaqe të zgjeruar".
- 7- Ligji nr. 9244, datë 17.06.2004, "Për mbrojtjen e tokës bujqësore".
- 8- Ligji nr.10463, datë 22.09.2011, "Per menaxhimin e integruar te mbetjeve".
- 9- Ligji nr. 10431, datë 9.6.2011, "Per mbrojtjen e mjedisit".
- 10- Ligji nr. 676, datë 20.12.2002, "Për Shpalljen Zonë e Mbrojtur e monumenteve të natyrës shqiptare".
- 11- Ligji nr. 9048, datë 07.04.2003, "Për Trashëgiminë Kulturore".
- 12- Ligj nr.8906, datë 06.06.2002, "Për zonat e mbrojtura".
- 13- Vendim nr.175, datë 19.01.2011, "Për miratimin e strategjisë kombëtare të menaxhimit të mbetjeve dhe të planit kombëtar të menaxhimit të mbetjeve".
- 14- Vendim nr. 452, datë 11.07.2012, "Për lëndfillet e mbetjeve".
- 15- Ligj nr.10448, datë 14.07.2011, "Për lejet e mjedisit".
- 16- Vendim nr. 865, datë 10.12.2014, "Për reduktimin dhe stabilizimin e shkarkimeve të gazeve serrë të fluorinuara".
- 17- Ligj nr.10266, datë 15.04.2010, "Për disa ndryshime dhe shtesa në ligjin nr.8897, datë 16.5.2002 'Për mbrojtjen e ajrit nga ndotja'".
- 18- Ligji nr. 162, datë 04.12.2014, "Për mbrojtjen e cilësisë së ajrit në mjedis".
- 19- Ligji nr. 91, datë 28.2.2013, "Për vlerësimin strategjik mjedisor".
- 20- Ligji nr. 9587, datë 20.07.2006, "Për Mbrojtjen e Biodiversitetit".
- 21- Ligji nr. 8902 i vitit 2002 "Për zonat e mbrojtura".
- 22- Ligji nr. 111, datë 15.12.2012, "Për Menaxhimin e Integruar të Burimeve Ujore".
- 23- Te dhena klimatike IGJEU - Instituti i Gjeoshkencave, Energjië, Ujit dhe Mjedisit.
- 24- AKM - Agjencia Kombëtare e Mjedisit Ndotja industria Stacionet e Monitorimit të Ndotjes Akustike, cilësisë së ajrit, sipërfaqeve ujore.
- 25- Agjencia Kombëtare e Burimeve Natyrore (AKBN) " Hidrocentralet dhe Parqet Eolike".
- 26- Directive e Bashkimit European nr. 2006/44/EC "Për normat në menaxhimin e cilësisë së ujit".
- 27- Directive e Bashkimit European nr. 2000/60 EC "Për Ujërat".
- 28- Rrjeti Aktual i zonave të mbrojtura, Ministria e Mjedisit, Dragoti, N.
- 29- Agjencia Kombëtare e Mjedisit (AKM Raporte të gjendjes në Mjedis 2015, Ministria Mjedisit.
- 30- Të dhëna të marra nga Bashkia Poliçan.
- 31- Strategjia ndersektorale për decentralizimin dhe qeverisjen vendore 201-2020 miratuar me vendimin VKM nr. 691 datë 29.07.2015.
- 32- Ligji nr.115, datë 31.07.2014, "Mbi ndarjen territoriale të Njërive të Qeverisjes Vendore në Republikën e Shqipërisë".



- 33- Organizata të Shoqërisë Civile
- 34- Vendime të KRRTRSH dhe KKT gjatë periudhës 1993-2016, AKPT.
- 35- "History of Albanian people" sipas Akademisë së Shkencave të Shqipërisë, ISBN 99927-1-623-1.
- 36- Land management instruments – from Tirana LGP at neighborhood level, Professional Master in Spatial Planning and GIS application, candidate: Boriana Golgota, Tutor: Anila Gjika, October 2011 – July 2013.
- 37- Planifikimi dhe zhvillimi i territorit në Shqipëri, Manual Teknik, 17 Nëntor 2015, USAID.
- 38- Vendim nr. 283, datë 01.04.2015, "Për përcaktimin e tipave, rregullave, kritereve dhe procedurave për ndërtimin e objekteve për prodhimin, ruajtjen dhe përpunimin e produkteve bujqësore dhe blegtorale, në tokë bujqësore".
- 39- Vendim nr. 408, datë 13.05.2015, "Për miratimin e rregullores së zhvillimit të territorit".
- 40- Ligji nr.9817, datë 22.10.2007, "Për bujqësinë dhe zhvillimin rural".
- 41- Ligji nr.8743, datë 22.02.2001, "Për pronat e paluajtshme të shtetit".
- 42- Ligji nr. 8378, datë 22.07.1998, "Kodi Rrugor i Republikës së Shqipërisë".
- 43- Vendimit të Këshillit të Ministrave nr. 493, datë 22.07.2014 "Për disa shtesa dhe ndryshime në vendimin nr. 153, datë 07.04.2000, të Këshillit të Ministrave, 'Për miratimin e Rregullores së Zbatimit të Kodit Rrugor të Republikës së Shqipërisë'".
- 44- Vendim nr. 142, datë 20.01.1998, "Për liçensim për veprimtari të transportit" të ndryshuar me VKM nr. 5781, datë 23.12.2003.
- 45- Vendim nr. 637, datë 21.05.2008, "Për ndryshimin e tarifave të transportit për pasagjerët".
- 46- Strategjia Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim 2015-2020 (Draft).
- 47- Strategjia e Zhvillimit të Biznesit dhe Investimeve për vitet 2014-2020.
- 48- Vendim nr. 611, datë 17.09.2014, "Për Miratimin e Planit Kombëtar të Veprimit për zbatimin e Strategjisë Rajonale për Evropën Juglindore 2014-2020".
- 49- Ligji nr.147, datë 17.12.2015, "Për buxhetin e vitit 2016".
- 50- Vendim nr. 20, datë 10.03.2016, "Për Programin Operacional për Zhvillimin e Rajoneve 2016-2017".
- 51- Ligji nr. 93, datë 27.07.2015, "Për Turizmin".
- 52- Ligji nr. 9355, datë 10.03.2005, "Për ndihmën dhe shërbimet shoqërore".
- 53- Vendim nr. 1503, datë 19.11.2008, "Për miratimin e rregullores 'Për shfrytëzimin e hapësirave nga ana e personave me aftësi të kufizuar'".
- 54- Identification and prioritization of "environmental hotspots" in Albanian, Project document, United Nations Development Programme, Country: Albania, MEFWA, UNDP, 2008-2011.
- 55- <http://geoportal.asig.gov.al/hotspotalbania>
- 56- <http://ecdc.europa.eu/en/healthtopics/vectors/mosquitoes/Pages/aedes-albopictus.aspx>
- 57- Ligji nr. 514, datë 30.07.2014, "Për miratimin e vlerës së pronës për secilin qark të Republikës së Shqipërisë".
- 58- Ligji nr. 7850, datë 29.07.1994, " Kodi Civil i Republikës së Shqipërisë, i ndryshuar".
- 59- Jazoj, A., Stanfield, D. and Barry, T., "Albania Land Market Action Plan", Land Tenure Center - University of Wisconsin - Madison (1997).
- 60- Kennedy C., Cuddihy J. and Engel-Yan J., "The changing metabolism of cities" Journal of Industrial Ecology, vol. 11 (2), p.43-59, (2007).
- 61- Konomi N. "Harta gjeologjiko-inxhinjerie e Shqipërisë në shkallë 1:200.000", (1998).

- 62- Koprencka L., Muharremi O., "Land Market in Albania - Unresolved Property Ownership Rights", Faculty of Economics - University of Vlora (Ismail Qemali) (2010).
- 63- Ledio Allkja, "Changing Planning Cultures- The Case of Albania", July 2012.
- 64- Magdalena Cara, Jordan Merkuri, Murtezan Ismaili, Miranda Huta, Bora Qesja, "The Water Quality of Osum River and Its Impact on the Agricultural Soils". Universal Journal of Environmental Research and Technology., Volume 3, Issue 1: 61-71, (2013).
- 65- Ministria e mjedisit "Strategjia dhe Plani I Veprimit per Biodiversitetin", 2015
- 66- Ministria e Zhvillimit Urban dhe Tuizmit "National Draft Strategy for Tourism 2014-2020"
- 67- Ministry of Agriculture, Rural Development and Water Administration "Rural Development Program 2014-2020", IPA, 2015,
- 68- Ministry of Economy, Trade and Energy (METE), Republic of Albania, "The study for the master plan for promoting the mining industry of Albania", November 2010, Japan International Cooperation Agency.
- 69- Ministry of Transport and Infrastructure "Linjat Nderqytetase me Autobus dhe Oraret e tyre"
- 70- <http://www.instat.gov.al/al/home.aspx>
- 71- <http://www.planifikimi.gov.al/?q=content/planet>
- 72- <http://albania.usaid.gov/>
- 73- <http://www.tap-ag.gr>
- 74- <http://www.maphill.com/albania/berat/terpan>
- 75- <http://www.maphill.com/albania/skrapar/bogove>
- 76- <http://invest-in-albania.org>
- 77- <http://akzm.gov.al>
- 78- <http://beratkulture.org/?p=78>, <http://imk.gov.al/Pages/Default.aspx>
- 79- <http://185.30.147.99/AKBNPortal/HE/Main.aspx>
- 80- <http://aea-al.org/> (Sustainable energy for Albania)
- 81- <http://mbetjet.zhvillimiurban.gov.al>
- 82- <http://www.instat.gov.al/en/themes/environment.aspx>



